

ឯកសារបណ្តុះបណ្តាលកសិករ ស្តីអំពី
ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ (GAP)

ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ
ក្នុងការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និង បន្លែស្រស់

ផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

ឆ្នាំ២០១៥

ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ

សម្រាប់ការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និង បន្លែស្រស់

ផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

រៀបចំដោយ:

ការិយាល័យលើកកម្ពស់គុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្ម
នៃនាយកដ្ឋានការពារជំងឺ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យ ឆ្នាំ២០១៥

មាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម

- ១.១. គោលបំណង និងវិសាលភាពនៃគោលការណ៍ណែនាំ
- ១.២. ផ្នែកនៃគោលការណ៍ណែនាំ
- ១.៣. អនុភាពក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកដែលជំរុញតម្រូវការផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

២. គ្រោះថ្នាក់ និង ប្រភពនៃភាពកខ្វក់

- ២.១. គ្រោះថ្នាក់សារធាតុគីមី
- ២.២. គ្រោះថ្នាក់ជីវសាស្ត្រ
- ២.៣. គ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រ

៣. តម្រូវការនៃការអនុវត្តន៍កសិកម្មល្អ ដើម្បីគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

- ៣.១. ប្រវត្តិ និងការគ្រប់គ្រងទឹកខ្លែង
- ៣.២. បំណែកកង្វះខាត
- ៣.៣. ដី និងសារធាតុបន្ថែមដាក់ក្នុងដី
- ៣.៤. ទឹក
- ៣.៥. សារធាតុគីមី
- ៣.៦. ការប្រមូលផល និងការលើកដាក់កសិផល
- ៣.៧. ការរកឱ្យឃើញ និងការប្រមូលយកមកវិញ
- ៣.៨. ការបណ្តុះបណ្តាល
- ៣.៩. ឯកសារ និង កំណត់ត្រា
- ៣.១០. ការពិនិត្យមើលការអនុវត្តឡើងវិញ

៤. បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង

៥. ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និង កំណត់ត្រា

ឧបសម្ព័ន្ធ

- ១. សន្និដ្ឋានក្រុមពាក្យ
- ២. ឯកសារយោង និងព័ត៌មានបន្ថែម

១. សេចក្តីផ្តើម

១.១. គោលបំណង និងវិសាលភាព

ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ គឺជាស្នូលសម្រាប់ការអនុវត្តន៍ល្អក្នុងការងារកសិកម្ម ដើម្បីគ្រួសារនិរន្តរ៍មើលគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងពេលវេលា ប្រមូលផល និងការលើកដាក់ផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ក្រោយពេលប្រមូលផល នៅក្នុងតំបន់ ។ ការអនុវត្តកសិកម្មល្អត្រូវបានចែកចេញជាបួនផ្នែកដាច់ដោយឡែកគ្នាគឺ៖ ១. សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ២. ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន, ៣. សុខភាព សុវត្ថិភាព និងសុខុមាលភាពកម្មករ និង ៤. គុណភាពកសិផល ។ ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមភាពនៃកម្មវិធី ការអនុវត្តកសិកម្មល្អនៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន ។

១.២. ផ្នែកនានានៃសៀវភៅណែនាំ

គោលការណ៍នៃនាំមានព័ត៌មានសារវាស្តីប្រភេទគ្រោះថ្នាក់ក្នុងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងប្រភពនៃភាពខ្វះការណែនាំអំពីការអនុវត្តន៍ តម្រូវការនៃការអនុវត្តកសិកម្មល្អ បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង ដើម្បីពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្តន៍ ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា សន្តានុក្រមពាក្យ និងឯកសារយោង និងព័ត៌មានបន្ថែម ។

១.៣. អាណុភាពក្នុងពិភពលោក និងក្នុងតំបន់ ដែលជំរុញតម្រូវការផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

អាណុភាពក្នុងពិភពលោកដែលជំរុញតម្រូវការផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

ការផ្លាស់ប្តូរដំណើរជីវិតរបស់អ្នកប្រើប្រាស់

ការផ្លាស់ប្តូរដំណើរជីវិតអ្នកប្រើប្រាស់ និងនិន្នាការសង្គមកំពុងតែកើតមានឡើងនៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយនៅ ជុំវិញពិភពលោក នៅពេលដែលប្រជាជនកាន់តែមានជីវភាពធូរធារ និងឈានចូលវ័យចាស់ ។ ការផ្លាស់ប្តូរខ្លះនៃដំណើរ ជីវិតនៅអឺរ៉ុបមាន៖

- ការកើនឡើងនូវសមាមាត្រស្ត្រីធ្វើការ
- ផ្ទះសំបែងដែលមានមនុស្សនៅលើដំណាក់កាលកាន់តែច្រើន
- គួរស្រករដែលគ្មានបុត្រតិចមានកាន់តែច្រើន
- ការកើនឡើងនូវចំនួនមនុស្សចាស់ និងអ្នកចូលនិវត្តន៍ដែលនៅមានកម្លាំងមាំមួន
- ការចូលចិត្តចេញទៅបរិសោធនៅខាងក្រៅមានកាន់តែច្រើន
- រយៈពេលរៀបចំចំណីអាហារកាន់តែខ្លីជាងមុន
- ការកើនឡើងនូវទម្រាប់បរិសោធនាហារសំរន់ ដោយការបរិសោធនាហារនៅផ្ទះកាន់តែតិចទៅ
- ការកើនឡើងនូវចំណាប់អារម្មណ៍អំពីសុខភាពផ្ទាល់ខ្លួន និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ
- ការកើនឡើងនូវរបបអាហារផ្សេងៗ និងចំណីអាហារប្លែកៗកាន់តែច្រើនឡើង

ការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះបានបង្កើតនូវការប្រែប្រួលមួយទាក់ទងនៅនឹង៖

- ភាពស្រពេញស្រួលខ្លាំងជាងមុន
- ហាងលក់ទំនិញគ្រប់មុខមានកាន់តែច្រើន
- ចំណីអាហារដែលមានភាពងាយស្រួលមានកាន់តែច្រើន
- ប្រភេទចំណីអាហារមានកាន់តែច្រើនឡើង ហើយជំងឺសរសៃក៏មានកាន់តែច្រើន
- ផលិតផលដែលមានម៉ាកប៊ិហោ មានកាន់តែច្រើនឡើង
- បរិយាកាសទិញទំនិញដែលមានភាពស្អាត មានអនាម័យ និងមានសុខភាពជាងមុន
- ពេលវេលានៃការបើកលក់ទំនិញយូរជាងមុន

ជាលទ្ធផល គឺអ្នកលក់ជួយមានតម្រូវការខ្ពស់ជាងមុននូវចំណីអាហារដែលមានសុវត្ថិភាព និងមានគុណភាព

ត្រឹមត្រូវ។

ការកើនឡើងនូវការធ្វើពេទ្យពិភពលោក និងពេទ្យពិភពលោក

- មានការកើនឡើងនូវការធ្វើពេទ្យពិភពលោករវាងប្រទេសទាំងឡាយ នៅពេលដែលឧបសគ្គធ្វើពេទ្យពិភពលោក ៧៩ ជាពន្ធនិញ្ញាតិចេញនាំចូលត្រូវបានគេដកចេញដោយសារការបង្កើតឡើងនូវកិច្ចព្រមព្រៀងពេទ្យពិភពលោក

- ការធ្វើពោធិវិជ្ជកម្មកាន់តែសើមមានន័យថា ប្រទេសជាច្រើនអាចចូលរួមប្រកួតប្រជែងក្នុងកម្រិតមួយបាន ការធ្វើដូចនេះបានផ្តល់ឱកាសដល់ប្រទេសដែលមានប្រាក់បៀវត្សទាបអាចប្រកួតប្រជែងបាននៅក្នុងទីផ្សារដែលត្រូវការកំណត់ពលកម្មខ្លាំង ដូចជាផលិតកម្មកសិកម្ម
- ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារអន្តរជាតិ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ គណៈកម្មការស្បៀងអាហារ Codex ហើយប្រទេសជាច្រើនត្រូវបានរៀបចំការគោរពតាមស្តង់ដារនេះសម្រាប់ផលដំណាំដែលនាំចូល។
- ស្តង់ដារគុណភាពក៏ត្រូវបានគេបង្កើតឡើងផងដែរ ដូចនេះផ្លែឈើ និងបន្លែក៏ត្រូវតែធ្វើប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែរ ដោយមិនគិតពីប្រទេសដាំដុះឡើយ ។

កំណើននៃការគ្របសង្កត់របស់ទីផ្សារទំនើបនៅលើពិភពលោក

- ចង្វាក់ទីផ្សារទំនើប (របស់ក្រុមហ៊ុនតែមួយ)កំពុងតែកើតឡើងនៅប្រទេសជាច្រើនដោយសារតែឱកាសដែលបង្កើតឡើងពីការផ្លាស់ប្តូរដំណើរជីវិតរស់នៅ
- ទីផ្សារទំនើបទាំងឡាយត្រូវបានគេតម្រូវឱ្យមានគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារហ្មត់ចត់ ដើម្បីធានាថាទោះបីជាហាងទំនិញណាបោះទិសទៅកន្លែងណានៃពិភពលោកក៏ដោយ ក៏វាមានផលិតផលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់គ្នា
- ដើម្បីមានការផ្គត់ផ្គង់ពេញមួយឆ្នាំ និងមានផលិតផលឯកសណ្ឋាន (uniform products) ទីផ្សារទំនើបទាំងឡាយបានស្វែងរកប្រភពផលិតផលពីប្រទេសជាច្រើននៅជុំវិញពិភពលោក ។

គោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល

- ការបង្កើតនូវច្បាប់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអនាម័យ នៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយ ដើម្បីធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងដល់សុខភាពទូទៅរបស់ប្រជាជន
- រដ្ឋាភិបាលភាគច្រើន បានបង្កើតកម្រិតកាត់កំណត់ជាតិពុលអតិបរមា (MRLs) សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជាតិគីមីនៅក្នុងផលិតកម្មផ្លែឈើ និងបន្លែ ដើម្បីគាំពារដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ។

សហគមន៍ទាំងឡាយទាមទារនូវការធានាខុសត្រូវ

សហគមន៍ទាំងឡាយនៅជុំវិញពិភពលោកកំពុងតែទាមទារឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងវិស័យ ដូចជា:

- ការការពារបរិស្ថាន
- សុខុមាលភាពកម្មករ (ទំនាក់ទំនងរវាងកម្មករ និងនិយោជក)
- សាធារណៈវិវាងដែលកែប្រែដោយហ្វែន (GMO"s)

តម្រូវការឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវជាញឹកញាប់នៅដល់ការហាមឃាត់ផលិតផល ឬ ការចុះផ្សាយតាមសារព័ត៌មានដ៏ដំណឹងមិនល្អនៅពេលដែលការធានាខុសត្រូវមិនបានបង្ហាញនៅក្នុងវិស័យដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើ ។

ពោធិវិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក

មាននិរន្តរភាពពិភពលោកឆ្ពោះទៅរកការកើនឡើងនូវការប្រើប្រាស់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ការទិញ និងការលក់។ ការធ្វើដូចនេះ គឺស្ថិតនៅលើមូលដ្ឋានជាលក្ខណៈបុគ្គល ឬ ជាក្រុមហ៊ុន ។ ការប្រែប្រួល គឺឆ្ពោះទៅរកការទិញផលិតផល ដូចជាផ្លែឈើ និងបន្លែ ដោយពុំបានមើលឃើញផ្ទាល់នឹងផ្អែក។

អានុភាពក្នុងតំបន់ដែលជំរុញការផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

កំណើនប្រាក់ចំណូល

- > នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍មានការកើនឡើងនូវវណ្ណៈកណ្តាលមួយជាពិសេស គឺនៅក្នុងក្រុមអាយុចាប់ពី ២០ ទៅ ៣៩ ឆ្នាំ
- > ពីព្រោះប្រាក់ចំណូលបុគ្គល ឬ គ្រួសារកើនឡើង ប្រាក់ចំណាយទៅលើទំនិញបន្ថែមលើសពីការចាំបាច់កាន់តែកើនឡើង

- ប្រាក់ចំណូលកាន់តែច្រើនបានជំរុញឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់សាកល្បងចំណីអាហារឱ្យ និងចំណីអាហារប្លែកៗ ច្រើនជាងមុន តម្រូវការខាងគុណភាពខ្ពស់ក៏កើនឡើងផងដែរ
- កំណើនប្រាក់ចំណូលបានធ្វើឱ្យមានការទិញដូចជា ទូរទឹកកក ទូរកំដៅចំណីអាហារ និងរបស់បន្តិចផងដែរនោះ ធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលនូវរបៀបរបបដើរទិញទំនិញ ដោយនាំទៅរកចំណង់ចំណូលចិត្តទៅលើទិសដ្ឋានទំនើប ។

ការផ្លាស់ប្តូរជំនឿវិនិច្ឆ័យនៅរបស់អ្នកប្រើប្រាស់

- ការផ្លាស់ប្តូរជំនឿវិនិច្ឆ័យនៅ នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍បានតាមជិតទាន់និន្នាការនៃផ្នែកផ្សេងទៀតរបស់ពិភពលោក នៅពេលដែលប្រាក់ចំណូលកើនឡើង
- មានការកើនឡើងនៃសមាមាត្រផ្ទះសំបែងដែលមានសមាជិកគ្រួសារតិច និងផ្ទះសំបែងដែលមានមនុស្សរស់នៅតែម្នាក់ឯង
- ការទទួលបាននូវទិពលបស្ចឹមប្រទេសកំពុងតែផ្លាស់ប្តូរចំណង់ចំណូលចិត្តនៃការដើរទិញទំនិញជាចំណីអាហារ សម្រាប់ការជាំស្នូ និងទម្រាប់ទទួលបាន
- ការកើនឡើងនូវកម្រិតការសិក្សាមានន័យថា មានការយល់ដឹងប្រសើរជាងមុនអំពីតម្លៃជីវជាតិ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៅក្នុងរបបអាហារ ។

ការនាំចូល/ការនាំចេញ

- ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសេរីជាងមុនរវាងប្រទេសទាំងឡាយបានធ្វើឱ្យមានភាពងាយស្រួលជាងមុនក្នុងការធ្វើការនាំចូល និងធ្វើការនាំចេញ
- ការនាំចូលនឹងមានការកើនឡើងនៅពេលដែលប្រាក់ចំណូលកើនឡើង
- ទិសដ្ឋានទំនើបតែងតែស្វែងរកនូវប្រភពផលិតផលដែលមានតម្លៃថោកដូចជា ផ្លែឈើ និងបន្លែ ដើម្បីអាចធ្វើការប្រកួតប្រជែងបាន។ ប្រទេសអាស៊ីមានអង្គប្រយោជន៍ដោយសារមានសមត្ថភាពផលិតផលផ្លែឈើ និងបន្លែក្នុងតម្លៃថោក ដែលនេះជាតម្រូវការយ៉ាងខ្ពស់នៅក្នុងទិសដ្ឋាននាំចេញ ឱ្យតែវាមានគុណភាពត្រឹមត្រូវ និងមានសុវត្ថិភាពក្នុងការបរិភោគ ។

ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

- ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវថ្នល់ និងយាន្តជីកជញ្ជូន បានគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ចង្វាក់ទិសដ្ឋានទំនើប
- ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មកណ្តាលសម្រាប់ទិសដ្ឋានទំនើបតម្រូវឱ្យមានសម្ភារៈរួមផ្សំគ្នា (ឧទាហរណ៍: ឧបករណ៍សម្រាប់លើកទ្វារគ្រឿងកំ សម្ភារៈបន្ទុំ) ។

កំណើនទិសដ្ឋានទំនើប

- ការកើនឡើងនូវប្រាក់ចំណូល និងការផ្លាស់ប្តូរពីសេវាវិវិធីសំខាន់នៅកំពុងតែធ្វើឱ្យប្រែប្រួលទម្រង់ចំណាត់ចំណូលចិត្តដើរទិញទំនិញ ទៅរកការទិញទំនិញនៅតាមទីផ្សារទំនើបដែលមានលក់ទំនិញច្រើនមុខ
- នៅទីក្រុងសំខាន់ៗរបស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី: ៦០%នៃផ្ទៃឈើលក់ និង ៣៥%នៃបន្លែលក់ គឺនៅតាមខ្សែចង្វាក់ហាងលក់រាយ
- នៅទីក្រុងប៉ាងកក: ៥០%នៃផ្ទៃឈើលក់ និង ៣០%នៃបន្លែលក់ គឺនៅតាមហាងលក់រាយ
- ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មកណ្តាលមួយផ្សំជាមួយទីផ្សារទំនើបបាននាំទៅរក “អ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលគេចូលចិត្ត” និងតម្រូវការស្តង់ដារគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារជាក់លាក់ ។

ការកើនឡើងខាងទេសចរណ៍

- ទេសចរណ៍នៅតំបន់អាស៊ី កំពុងតែក្លាយទៅជាទិពេញនិយមសម្រាប់អ្នកទេសចរណ៍បណ្តើមប្រទេស
- ការផ្លាស់ប្តូរទៅកាន់ការលក់រាយកំពុងតែកើនឡើង ដើម្បីបម្រើឱ្យរសជាតិចំណីអាហារបណ្តើមប្រទេស និងការដើរទិញទំនិញ
- គុណភាពចំណីអាហារត្រូវតែមានស្តង់ដារប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងអ្វីដែលអ្នកទេសចរណ៍ធ្លាប់មាននៅឯផ្ទះពួកគេ
- ចំណីអាហារត្រូវតែមានសុវត្ថិភាព ដូចនេះអ្នកទេសចរណ៍នឹងមិនមានជំងឺ និងមិនមានចំនួនថយចុះ។

ការកើនឡើងនូវការធ្វើដំណើរដោយប្រជាជាតិអាស៊ី

- ការធ្វើដំណើរនេះធ្វើឱ្យប្រជាជាតិអាស៊ី បានឃើញពីការលក់ដូររាយតាមបែបទំនើប ភាពសំបូរបែបនៃទំនិញ និងឥលប់ណាំស្រស់ៗខុសឆ្គងដែលអាចរកទិញបាន ។

២. គ្រោះថ្នាក់ និងប្រភពនៃភាពកខ្វក់

គ្រោះថ្នាក់ក្នុងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ គឺជាសារធាតុ ឬ លក្ខណៈគីមី, ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រខឹងឆ្ងាយណាដែលអាចធ្វើឱ្យផ្ទៃឈើ និងបន្តស្រង់ក្លាយទៅជាបាតិកយនៃសុខភាពដែលមិនអាចទទួលបានដល់អ្នកប្រើប្រាស់។

ការត្រួតពិនិត្យគ្រោះថ្នាក់ក្នុងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ នៅក្នុងពេលផលិតកម្ម, ប្រមូលផល និងការផ្ទេរក្រុមដាក់កម្រិតផលស្រង់ គឺជាការសំខាន់សម្រាប់ការពារសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ និងដើម្បីចូលទៅទីផ្សារនៅក្នុងតំបន់ដូចជាពិភពលោក។

គ្រោះថ្នាក់ក្នុងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារមាន ៣ ជំពូកៈ

១. គីមី
២. ជីវសាស្ត្រ
៣. រូបសាស្ត្រ

ភាពកខ្វក់លើផ្ទៃឈើ និងបន្តស្រង់ អាចកើតឡើងតាមរយៈសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ ប៉ះដោយផ្ទាល់ជាមួយកម្រិតផល ឬដោយប្រយោល តាមរយៈកម្រិតផលប៉ះជាមួយដី, ទឹក, មនុស្ស, ឧបករណ៍, សម្ភារៈ, ជី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដែលមានភាពកខ្វក់។

២.១. គ្រោះថ្នាក់គីមី

ភាពកខ្វក់គីមីនៅក្នុងផ្ទៃឈើ និងបន្តស្រង់ អាចកើតឡើងដោយធម្មជាតិ ឬ នៅក្នុងពេលផលិតកម្ម, ប្រមូលផល និងការផ្ទេរក្រុមដាក់កម្រិតផលស្រង់។ ប្រភេទគ្រោះថ្នាក់គីមីរួមមាន៖

- សំណល់ផ្ទៃកសិកម្មនៅក្នុងកម្រិតលើសពីកំរិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា (MRL)
- ធាតុកខ្វក់ដែលមិនមែនជាផ្ទៃកសិកម្ម ។ ឧទាហរណ៍៖ ក្រមួន, ប្រេងម៉ាស៊ីន និង ប្រដាប់អនាម័យ
- កាកសំណល់លោហៈធ្ងន់លើសពីកំរិតអតិបរិមា
- ជាតិពុលក្នុងរុក្ខជាតិធម្មជាតិ និង
- ភ្នាក់ងារមិនត្រូវធាតុ (allergenic agents)

រូបភាពទី ១៖ ការប្រើប្រាស់ផ្ទៃកសិកម្មមិនទាន់អនុម័ត និងបន្តការប្រើប្រាស់ជីគីមីជាមួយលោហៈធ្ងន់ក្នុងកំរិតខ្ពស់ ជាប្រភពទូទៅនៃភាពកខ្វក់គីមី

ប្រភពទូទៅនៃគ្រោះថ្នាក់គីមីមានរាយនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

គ្រោះថ្នាក់គីមី	ប្រភពនៃភាពកខ្វក់
<p>សំណល់ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងកសិផលលើសពីកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ថ្នាំកសិកម្មពុំបានចុះបញ្ជីការ/អនុម័តសម្រាប់ដំណាំគោលដៅ • លាយពុំបានត្រឹមត្រូវ ឬលើសកម្រិត៖ កំហាប់លើសអត្រាលើស្លាកសញ្ញា • ពុំមានការសង្កេតលើរយៈពេលរង់ចាំ • ឧបករណ៍បាញ់ថ្នាំមានកំហុសខ្លះ ឬពុំបានក្រិតខ្នាតត្រឹមត្រូវ ឬពុំបានសំអាតបន្ទាប់ពីប្រើនៅលើកចុងក្រោយរួច ឬក៏ឧបករណ៍ត្រូវបានប្រើក្នុងគោលបំណងច្រើន គឺសម្រាប់លាងផង និងបាញ់ថ្នាំផង ។
<p>ធាតុកខ្វក់ដែលមិនមែនជាថ្នាំកសិកម្ម៖ ឧទាហរណ៍៖ ក្រមួន, ប្រេងម៉ាស៊ីន, ឥន្ធនៈ, ប្រដាប់សំអាត, ប្រដាប់អនាម័យ, សារធាតុគីមីសម្រាប់កំចាត់សត្វចង្រៃ, ដី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ដំណាក់ថ្នាំមកពីឡូត៍នៅជាប់គ្នានៅពេលបាញ់ថ្នាំ • សំណល់ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងដីសល់ពីការប្រើលើកមុន • សំណល់ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងឡាំងប្រមូលផល • ការកប់ថ្នាំកសិកម្មចោលពុំត្រឹមត្រូវ, ការកំលប់ដោយចៃដន្យ ឬការជ្រាបចូលទៅក្នុងដី ឬក្នុងប្រភពទឹក ដោយសារលក្ខខណ្ឌរក្សាទុកពុំល្អ • ការប្រើក្រមួនដែលពុំបានអនុម័ត • សារធាតុគីមីពុំត្រឹមត្រូវដែលប្រើសំរាប់សំអាត និងធ្វើអនាម័យ ឬប្រើខុសកម្រិត • ការប្រើសារធាតុគីមីដោយគ្មានចេតនា ឧទាហរណ៍៖ សារធាតុគីមីសម្រាប់ កំចាត់សត្វចង្រៃដែលបាញ់នៅជិតកសិផល ឬសម្ភារៈវេចខ្ចប់ • សារធាតុគីមីកំលប់ជិតកសិផល ឬលេចក្នុងពេលដឹកជញ្ជូនជាមួយកសិផល • ការលេចប្រេង, ខ្នាញ់, ថ្នាំលាបឧបករណ៍ ប៉ះជាមួយកសិផល • ការប្រើផុង/កេះប្រមូលផលសំរាប់រក្សាទុកសារធាតុគីមី • ដីទទួលភាពកខ្វក់ពីសារធាតុគីមីអាចស្ថិតស្ថេរបានយូរ ដែលបានប្រើក្នុងសកម្មភាពសង្គ្រាម
<p>សំណល់លោហៈធ្ងន់លើសពីកំរិតអតិបរិមា</p>	<ul style="list-style-type: none"> • លោហៈធ្ងន់កម្រិតខ្ពស់ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងដី/ទឹកខ្លាំង ទាំងការកើតឡើងដោយធម្មជាតិ ឬកើតឡើងពីការប្រើលើកមុន ឬមកពីការលេចពីកន្លែងឧស្សាហកម្ម • ការប្រើជាបន្តនូវដីដែលមានលោហៈធ្ងន់កំរិតខ្ពស់ • ការវិវត្តន៍លក្ខខណ្ឌដីដែលនាំឱ្យដំណាំស្រូបយកលោហៈធ្ងន់ ។ ឧ៖ ជាតិជូរ, ជាតិប្រៃ, ស័ង្កសី
<p>ជាតិពុលនៃរុក្ខជាតិធម្មជាតិ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • លក្ខខណ្ឌរក្សាទុកពុំសមរម្យ ។ ឧទាហរណ៍៖ រក្សាទុកដំឡូងនៅក្រោមពន្លឺ • ពូជរុក្ខជាតិពុល ។ ឧ៖ ដំឡូងមី

ភ្នាក់ងារពុំត្រូវឆាតុ

- ការស្វែងរកសារធាតុដែលបង្កឱ្យមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរចំពោះអ្នកប្រើប្រាស់ ដែលងាយរងឥទ្ធិពល។ ឧ: ស៊ីលីកូនីអុកស៊ីត ប្រើសំរាប់បង្ការការរលួយ នៅលើទំពាំងបាយជូរ

២.២. ព្យាបាលជំងឺឆាតុ

មីក្រូសរីរាង្គ ឬអ្វីដែលប្រាកដជាសរីរាង្គតូចៗដែលអាចមើលឃើញតាមរយៈមីក្រូទស្សន៍តែប៉ុណ្ណោះ។ មីក្រូសរីរាង្គ មាននៅគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងបរិស្ថាន ។

ផ្ទៃលើ និងបន្តមានល្បាយមីក្រូសរីរាង្គសកម្ម និងផ្សេងៗគ្នា ។ កសិផលដែលយើងប៉ះពាល់ជាញឹកញយតែងតែមាន សរីរាង្គ ចំនួន ១០០ លាន ក្នុងមួយក្រាម ជាសរីរាង្គធម្មតាដែលពុំមានឥទ្ធិពលដល់សុខភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ឡើយ ។

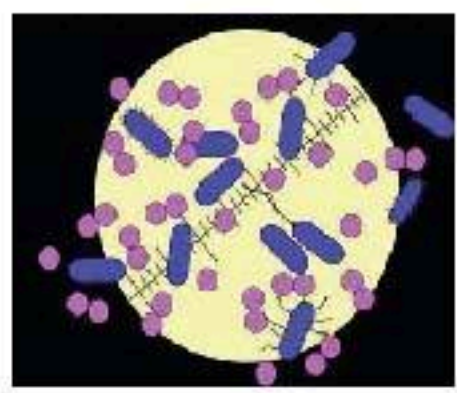
មីក្រូសរីរាង្គមានបីប្រភេទ:

- មានប្រយោជន៍: មានអំពើលើចំណីអាហារដើម្បីផលិតនូវលក្ខណៈគុណភាពដែលគេចង់បាន ដូចជា ក្លិន, សាច់, ឆ្កែភាព មីក្រូជីវសាស្ត្រ ។ ឧ: មេសប្រាប់ធ្វើប្រាម៉ា ។
- ធ្វើឱ្យទុរល្បាយ: ធ្វើឱ្យចំណីអាហារទុរល្បាយតាមការផលិតនូវលក្ខណៈគុណភាពដែលគេចង់បាន ដូចជា ភាព មិនរឹងមាំ និងក្លិន និងរាងជាតិអាក្រក់ ។ ឧ: ផ្ទៃលើស្កររលួយ ។
- បង្កជំងឺ: ជំងឺឥទ្ធិពលលើសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់។ ជំងឺត្រូវបានបង្កឡើងដោយមីក្រូសរីរាង្គខ្លះចង់ ដែលលូតលាស់ នៅក្នុងខ្លួនមនុស្សក្រោយពីការបរិភោគ (ការឆ្លងរោគ) ឬដោយសារ ជាតិពុលដែលបង្កើតឡើងដោយមីក្រូសរីរាង្គ (ជាតិពុល) ។

មីក្រូសរីរាង្គបង្កជំងឺ ភាគច្រើនមាននៅខាងក្រៅផ្ទៃលើ និងបន្តស្រវឹង ប៉ុន្តែខ្លះអាចចូលទៅក្នុងជាលិការក្នុងជាតិ ។

ប្រភេទទូទៅនៃមីក្រូសរីរាង្គបង្កជំងឺគឺ:

- បាក់តេរី
- ប៉ារ៉ាស៊ីត
- វីរុស

រូបភាពទី ២: ប្រភេទមីក្រូសរីរាង្គដែលបង្កឱ្យមានជំងឺ គឺ បាក់តេរី, ប៉ារ៉ាស៊ីត និង វីរុស

បាក់តេរី

បាក់តេរី គឺជាមូលហេតុទូទៅជាងគេនៃជំងឺកើតពីចំណីអាហារ។ ចំនួនបាក់តេរីដែលត្រូវមានវត្តមានធ្វើឱ្យមនុស្សឈឺ ប្រែប្រួលទៅតាមសរីរាង្គ និងអាយុ និងលក្ខខណ្ឌនៃកសិផល។ ដើម្បីបន្តពូជ បាក់តេរីត្រូវការជីវជាតិគ្រប់គ្រាន់ និងលក្ខខណ្ឌ បរិស្ថានសមរម្យ ដូចជាសំណើម, អុកស៊ីសែន និងសីតុណ្ហភាព។ បាក់តេរីអាចលូតលាស់យ៉ាងលឿននៅក្នុងពេលដំឡើង។ នៅក្នុង រយៈពេល ៧ ម៉ោង កោសិកាបាក់តេរីមួយអាចបង្កើតកោសិកាលើសពីមួយលាន។ ឧទាហរណ៍ ជាទូទៅ បាក់តេរីបង្កជំងឺដែល ភ្ជាប់ទៅនឹងភាពខ្វះខាតនៃផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ គឺ:

- ប្រភេទ Salmonella
- Escherichia coli (E. coli)
- ប្រភេទ Shigella
- Listeria monocytogenes

បាក់តេរី ដូចជា Listeria monocytogenes អាចរកឃើញនៅក្នុងដី។ បាក់តេរីនេះអាចរស់នៅរហូតដល់ ៦០ ថ្ងៃ នៅក្នុងដី។ ភាពខ្វះខាតលើកសិផល អាចបង្កឡើងដោយដំប៉ះជាមួយផ្នែកដែលអាចហូបបានរបស់កសិផល ឬដំប៉ះជាមួយផុស/កេះ, ឧបករណ៍កខ្វក់។ បាក់តេរីផ្សេងៗទៀត ដូចជាប្រភេទ Salmonella, E. coli និង Shigella រស់នៅក្នុងពោះវៀនសត្វ និងមនុស្ស។ ពួកវាអាចធ្វើឱ្យផ្លែឈើ និងបន្លែខ្វះខាតតាមរយៈការប្រើលាមកសត្វ, ទឹកកខ្វក់, វត្តមានសត្វ និងមនុស្សដែល ប៉ះពាល់កសិផល។

ប៉ារ៉ាស៊ីត

ប៉ារ៉ាស៊ីតគឺជាសរីរាង្គដែលរស់នៅក្នុងសរីរាង្គមានជីវិតមួយទៀត ដែលហៅថាជាម្ចាស់ (host)។ ពួកវាពុំអាចបំបែក ខ្លួននៅខាងក្រៅសត្វ ឬមនុស្សដែលជាជម្រករបស់វាឡើយ ប៉ុន្តែអាចបង្កជាជំងឺបានក្នុងចំនួនសរីរាង្គតិចតួចប៉ុណ្ណោះ។ ផ្លែឈើ និងបន្លែអាចបំបែកបានចម្លងប៉ារ៉ាស៊ីតពីជំរកមួយទៅជំរកមួយទៀត: ពិសេសទៅមនុស្ស ឬពីមនុស្សទៅសត្វ។ ពង (Cyst) ដែលជាដំណាក់កាលនៅស្បៀមរបស់ប៉ារ៉ាស៊ីតអាចរស់នៅ និងឆ្លងក្នុងរយៈពេលរហូតដល់ ៧ ឆ្នាំ នៅក្នុងដី។ ឧ: Giardia ទឹក ដែលទទួលភាពខ្វះខាតដោយលាមក, អ្នកកាន់ចំណីអាហារដែលមានមេរោគ និងសត្វនៅតាមវាល ឬ រោងវេជ្ជបំបែកអាចជា យាន សម្រាប់ប៉ារ៉ាស៊ីតធ្វើឱ្យខ្វះខាតដល់កសិផល។

ប៉ារ៉ាស៊ីតដែលភាគច្រើននៅជាមួយផ្លែឈើ និងបន្លែមានភាពខ្វះខាត គឺ:

- Cryptosporidium
- Cyclospora
- Giardia

វីរុស

វីរុសមានទំហំតូចៗ និងពុំអាចបន្តពូជនៅខាងក្រៅកោសិកាមានជីវិត និងមិនលូតលាស់នៅក្នុង ឬនៅលើផ្លែឈើ និង បន្លែឡើយ។ ប៉ុន្តែ កសិផលអាចធ្វើជាយានចំលងវីរុសពិសេសទៅមនុស្ស ឬពីមនុស្សទៅមនុស្សបាន។ វីរុសក្នុងចំនួនតិចតួចនៅ លើកសិផល អាចបង្កជាជំងឺបាន។

វីរុសដែលបានឆ្លងមកលើមនុស្សតាមរយៈកសិផលមានភាពខ្វះខាតគឺ:

- មេរោគរលាកធ្មេញប្រភេទ A
- វីរុស Norwalk និងវីរុសដូច Norwalk

ប្រភពនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ

ប្រភពនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រមាន :

- ដី និងធូលី
- ទឹក
- លាមកសត្វ
- ទឹកល្អ
- មនុស្ស
- សត្វ

ឧទាហរណ៍ នៃភាពកខ្វក់ ដែលបង្កឡើងពីគ្រោះថ្នាក់ជីវសាស្ត្រមានរាយនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម:

គ្រោះថ្នាក់ជីវសាស្ត្រ	ប្រភពនៃភាពកខ្វក់
<p>មីក្រូសរីរាង្គ (បាក់តេរី, បារ៉ាស៊ីត, វីរុស) នៅលើកសិផលក្នុងចំនួន ដែលអាចបង្កជំងឺដល់អ្នកប្រើ ប្រាស់ងាយទទួលបាន</p>	<ul style="list-style-type: none"> • លាមកសត្វ ឬកាកសំណល់មនុស្សធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់: <ul style="list-style-type: none"> - ទឹកប្រើសំរាប់ស្រោចស្រែ, ការប្រើថ្នាំកសិកម្ម, ជីកេរប្រមូលផលចេញ, លាង, ធ្វើទឹកកក ដាក់ពិលើ, ទឹកធ្វើឱ្យត្រជាក់, សំអាត - ដីដែលប៉ះជាមួយផ្នែកបរិភោគបានរបស់កសិផល - ឧបករណ៍, ធុង/កេះ, ប្រដាប់ប្រដា, សម្ភារៈវេចខ្ចប់, ចំបើង/ស្លឹកឈើ ឬយានយន្ត ដឹកជញ្ជូន • ឧបករណ៍ និងសម្ភារៈសម្រាប់ប្រមូលផល (កាំបិត, ឡាំង), ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និង វេចខ្ចប់ ពុំមានការសំអាតឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដែលធ្វើឱ្យកខ្វក់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយ ប្រយោល (តាមរយៈដី, ទឹក) • កាកសំណល់សត្វពុំបានធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មប្រើសម្រាប់ធ្វើជី ឬកែលំអដីដែលប៉ះកសិផល ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល • ការលើកដាក់កសិផលដោយកម្មករដែលមានមេរោគចំលង ដោយសារខ្វះការសំអាត បង្គន់ និងសំភារៈលាងដៃ ឬការអនុវត្តន៍អនាម័យផ្ទាល់ ខ្លួនពុំបានល្អ និងជម្ងឺ ។

ហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ

ហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់លើផ្ទៃឈើ និងបន្លែស្រស់ពីមីក្រូសរីរាង្គបង្កជំងឺ ប្រែប្រួលទៅតាមកត្តាដូចខាងក្រោម:

- វិធីដាំកសិផល   កសិផលដែលដាំនៅក្នុង ឬ ជិតដី (កាំបិត) មានហានិភ័យខ្ពស់ជាងកសិផលដាំខ្ពស់ពីដី (តូលែន) ។ កសិផលដែលដាំប៉ះទឹកជាញឹកញាប់មានហានិភ័យខ្ពស់ ។ ឧទាហរណ៍: ផលិតកម្មដាំលើទឹក ។
- ប្រភេទផ្នែកកសិផល   កសិផលដែលមានផ្ទៃមិនស្មើ ធំ (សាឡាត់) មានហានិភ័យខ្ពស់ជាងកសិផលដែលមាន ផ្ទៃរលោង (បោម) ។
- វិធីប្រើប្រាស់កសិផល   កសិផលដែលបរិភោគនៅ (បន្លែស្លឹក) មានហានិភ័យខ្ពស់ជាងកសិផលដែលមានសំបកមិនអាច បរិភោគបាន (ចេក) ។

២.៣. គ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រ

គ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រគឺជាកំរិតខ្ពស់នៃការបំបែកប្រូតុង ឬ រលាយដល់អ្នកប្រើប្រាស់។ ភាពកខ្វក់អាចកើតឡើងនៅក្នុង ពេលផលិតកម្ម និងសកម្មភាពក្រោយពេលប្រមូលផល ។

ប្រភេទគ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រ និងប្រភេទទូទៅនៃភាពកខ្វក់មានរាយនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

គ្រោះ ថ្នាក់រូបសាស្ត្រ	មូលហេតុនៃភាពកខ្វក់ (ឧទាហរណ៍)
កំរិតខ្ពស់នៃប្រូតុង - ដី, ថ្ម, មែកឈើ, គ្រាប់ស្មៅចង្រៃ	<ul style="list-style-type: none"> • ប្រមូលផលដំណាំដំឡើងក្នុងអាកាសធាតុសើម • ផង/កេន និងឧបករណ៍ប្រមូលផលកខ្វក់, ឧបករណ៍វេចខ្ចប់កខ្វក់, សម្ភារៈវេចខ្ចប់កខ្វក់ • គរផង/កេនកខ្វក់នៅពិលើកសិផល
កំរិតខ្ពស់នៃឧបករណ៍, ផង/កេន, អាគារ និងរចនាសម្ព័ន្ធ - កញ្ចក់, ឈើ, ដែក, ប្លាស្ទិច បរិយាកកំរិតខ្ពស់ណាមួយ	<ul style="list-style-type: none"> • អំពូលភ្លើងបែកពិលើឧបករណ៍ និងកន្លែងវេចខ្ចប់ដែលមានដាក់កសិផល • ផង/កេនប្រមូលផលបែកបាក់, ឧបករណ៍ប្រមូលផល និងវេចខ្ចប់, ចំបើង, ស្លឹកឈើ • ពុំមានការសំអាត, ជួសជុល និងថែរក្សាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ • កំរិតខ្ពស់នៃអ្នកលើកដាក់កសិផល៖ គ្រឿងអលង្កា, ដង្កូវបក្សេបក្សីរបស់កំរិតខ្ពស់ផ្ទាល់ខ្លួន
កំរិតខ្ពស់នៃមនុស្សលើកដាក់កសិផល៖ គ្រឿងអលង្កា, ដង្កូវបក្សេបក្សីរបស់កំរិតខ្ពស់ផ្ទាល់ខ្លួន	<ul style="list-style-type: none"> • កម្មករដែលធ្វេសប្រហែស ឬ ពុំបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល • សំលៀកបំពាក់ពុំត្រឹមត្រូវ

រូបភាពទី ៣៖ គ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រគឺជាកំរិតខ្ពស់នៃការបំបែកប្រូតុងនៅក្នុង ឬផ្ទុកទូទៅនៅក្នុងកញ្ចប់

៣. ការអនុវត្តការងារនៅក្នុងការអនុវត្តកសិកម្ម

ការអនុវត្តកសិកម្ម សម្រាប់ត្រួតពិនិត្យគ្រោងផ្នែកក្នុងសុវត្ថិភាពផលិតផលអាហារ ត្រូវបានដាក់ជាក្រុម ដោយចែកចេញជា ១០ ធាតុ។ ធាតុនីមួយៗមានព័ត៌មានសាវ័ត្រាស្រដៀងគ្នា ប្រើប្រាស់ដើម្បីវាយតម្លៃហានិភ័យដែលអាចកើតឡើងនៅលើធាតុនោះ។ ព័ត៌មានជាក់លាក់ ក៏មានផ្តល់ចំពោះការអនុវត្តនីមួយៗ ដើម្បីបន្តដំណើរការដែលជាតម្រូវការសម្រាប់ដំណើរការអនុវត្តនោះ។ នៅក្នុងករណីខ្លះ ការអនុវត្ត ពីរ ឬច្រើន ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងក្រុមជាមួយគ្នាដោយសារព័ត៌មានលំដាប់នៃការអនុវត្តនីមួយៗមានភាពដូចគ្នា។

៣.១. ប្រតិបត្តិ និងការគ្រប់គ្រងទីកន្លែង

ការប្រើប្រាស់ដីសម្រាប់ដាំដុះឈើ និងបន្លែ គឺជាការពិចារណាសំខាន់មួយ សម្រាប់ផលិតកម្មកសិផលដែលមានសុវត្ថិភាព។ ប្រតិបត្តិ ទីកន្លែងដែលមានជាតិជីវសាស្ត្រ និងគីមី ត្រូវតែពិចារណាមុននឹងប្រើវាសម្រាប់ផលិតកម្ម។ ដីអាចផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅ និងការពារធាតុបង្កជីវិតជាច្រើនដល់មនុស្ស និងសត្វ ធាតុគីមីដែលស្ថិតស្ថេរ បានយូរ ហើយសោហៈ ធ្ងន់អាចមានវត្តមាន។

ភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ នៅតាមទីកន្លែងអាចកើតឡើងពីធាតុបង្កជីវិតរបស់មនុស្សដែលមានវត្តមាននៅក្នុងដី ដូចជា *Listeria*, *Clostridium perfringens*, *Bacillus cereus*, ពងជ័រស៊ីត (*Giardia*, *Cyclospora* និង *Cryptosporidium*) និងវីរុសខ្លះខ្លះ។ ធាតុបង្កជីវិតខ្លះ អាចរស់នៅបានជាច្រើនឆ្នាំ និងខ្លះខ្លះ រស់នៅបានល្អជាងក្នុងបរិស្ថានសើម និងផ្សែងខ្លះ រស់នៅយ៉ាងល្អក្នុងដីស្ងួត។ ការរស់នៅក្នុងដីស្ងួតមានការកើនឡើងនៅពេលដែលធាតុបង្កជីវិតត្រូវបានការពារដោយសារធាតុសរីរាង្គ។

រូបភាពទី ៤: ហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់សារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រលើកសិផល បណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ទីកន្លែងមុន និងមកពីទីកន្លែងនៅជាប់គ្នា ត្រូវតែធ្វើការវាយតម្លៃ សម្រាប់ដំណាំមួយមុខ ដែលបានដាំ។

ភាពកខ្វក់គីមី នៅតាមទីកន្លែងដែលមាននៅមុនការដាំដុះ អាចកើតឡើងពីការប្រើប្រាស់ដីនោះសំរាប់ស្បែកកម្ម ការកែវីនៅលើដីនោះ, សារធាតុគីមីប្រើនៅក្នុងសង្គ្រាម និងសំណល់គីមីពីសកម្មភាពដាំដុះលើកមុន។ សារធាតុគីមីសរីរាង្គ និងមិនមែនសរីរាង្គដែលស្ថិតស្ថេរ បានយូរនៅក្នុងដី អាចបង្កជាហានិភ័យដល់សុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ ប្រសិនបើកសិផលទទួលបាន

ភាពខ្វះខាត។ ការចូលទៅទិញទំនិញនាំចេញ ក៏អាចបាត់បង់ផងដែរ ប្រសិនបើ កសិករដែលមានភាពខ្វះខាតត្រូវបានគេរកឃើញ។ នៅកន្លែងដែលមានហានិភ័យសក្តានុពល គេត្រូវធ្វើតេស្តដើម្បីកំណត់ថា តើសំណល់នានាមានវត្តមានឬទេ ។

ហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតមានកំរិតខ្ពស់ចំពោះបន្លែបូស និង មើម និងដំណាំដែលដាំនៅជិត ឬជាប់នឹងដី ដោយសារតិមី ដែលស្ថិតស្ថេរបានយូរអាចមានវត្តមាននៅក្នុងដីនៅលើផ្ទៃកសិករ ។ ចំពោះដំណាំដាំខាងលើដី ហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាត ពីព្រោះបូសអាចស្រូបយកសារធាតុគីមីក្នុងដីចំនួនតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ ការចៀសវាងរើសកសិករដែលជ្រុះនៅលើដី (ឧ៖ ផ្លែឈើ ជ្រុះដោយសារខ្យល់) នឹងបង្ការភាពខ្វះខាតនៅលើផ្ទៃ ។

លោហៈធ្ងន់ គឺជាក្រុមលោហៈដែលមានទម្ងន់ធ្ងន់ជាងទឹក ៥ដង ឬលើសពីនេះ ។ ឧទាហរណ៍ មានដូចជា កាដម៉ា, សំណ និងបារីត។ លោហៈធ្ងន់អាចកើតឡើងដោយធម្មជាតិនៅក្នុងដី ឬវាអាចមានចំនួនតិចតួចតាមរយៈការប្រើដី (ជាពិសេស ជីផូស្វាត) និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី (ដូចជា ម្នាស់សិលា និងសាមកសត្វ) និងពីការប្រើប្រាស់ឧស្សាហកម្ម (ទោះជា នៅពេលអតីតកាល ឬ ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាល) ។

កំរិតអតិបរិមាណចំពោះលោហៈធ្ងន់នៅក្នុងកសិករ ជាធម្មតាត្រូវបានគេបញ្ជាក់នៅក្នុងច្បាប់ស្តង់ដារជាមូលដ្ឋានរបស់ ប្រទេស។ ហានិភ័យសក្តានុពលនៃលោហៈធ្ងន់ដែលស្រូបយក ប្រែប្រួលទៅតាមដំណាំ និងលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន។ ឧទាហរណ៍៖ ហានិភ័យនៃ កាដម៉ាដែលស្រូបយក មានកម្រិតខ្ពស់សំរាប់បន្លែបូស និងមើម និងបន្លែស្លឹក។ កាដម៉ា ត្រូវបានប្រើ និងស្រូប យកច្រើននៅកន្លែង ដែលដីមានលក្ខណៈខ្សាច់ខ្លាំង, ប្រៃ ឬ អាស៊ីត, មានជាតិស័ក្តស៊ី ឬសារធាតុសរីរាង្គទាប និងប្រសិនបើ ទឹកស្រោចស្រពប្រៃ ។

ដំណាំដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ទាំងនេះ ត្រូវធ្វើតេស្តរកមើលកំរិតកាដម៉ា ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌដាំដុះអំណោយផលដល់ ការស្រូបយកជាតិទាំងនេះ។ ប្រសិនបើ កំរិតសំណល់តិចជាងពាក់កណ្តាលនៃកម្រិតកំណត់ដោយច្បាប់ ត្រូវធ្វើតេស្តឡើងវិញរៀង រាល់ ៣ឆ្នាំ ម្តង ។ ប្រសិនបើកំរិតខ្ពស់ជាងពាក់កណ្តាលនៃកំរិតកំណត់ដោយច្បាប់ ត្រូវធ្វើតេស្តឡើងវិញរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ប្រសិនបើ កំរិតលើសពីកំរិតកំណត់ដោយច្បាប់ ត្រូវប្រើទឹកកន្លែងជីវិត ឬផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្ត និងលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីកាត់បន្ថយការ ស្រូបយក ។

ការអនុវត្តទី ១. ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យដែលអាចបង្កឱ្យខ្វះខាតដល់កសិករ ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រ បង្ក គ្រោះថ្នាក់ ដែលបន្សល់ពីការប្រើប្រាស់ពិមុន ក្នុងកន្លែង ឬក៏នៅជាប់កន្លែងដែលនឹងត្រូវធ្វើផលិតកម្មរាល់ មុខដំណាំ ដោយកត់ត្រា និងរក្សាកំណត់ត្រានូវរាល់ហានិភ័យដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណ ។

ហានិភ័យនៃភាពធ្វើឱ្យខ្វះខាតលើកសិករត្រូវវាយតម្លៃ ដោយធ្វើអត្តសញ្ញាណពីការប្រើប្រាស់ទឹកកន្លែងលើកមុន និង ភាពដែលអាចធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះខាតដោយជីវសាស្ត្រ និងតិមីរបស់ដី ដែលនាំទៅដល់ការធ្វើឱ្យខ្វះខាតដល់កសិករដែលដាំ។ ការប្រើប្រាស់ពិលើកមុនដែលអាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះខាត រួមមាន៖

- ការរក្សាទុកលាមកសត្វ
- ប្រពលវប្បកម្មស្មៅសំរាប់សត្វ
- ប្រព្រឹត្តកម្ម ឬ ការរក្សាទុកកាកសំណល់មនុស្ស និងជីវសំណល់រឹង
- ប្រព្រឹត្តកម្ម ឬ ការរក្សាទុកទឹកដែលទាញយកចេញពីទឹកខ្វះខាត
- ការកប់ចោល/បោះចោលសារធាតុគីមីច្រើនលើសលុប

- ការប្រើសារធាតុគីមីដើម្បីកំចាត់សមាសភាពចង្រៃ។ ឧ៖ ប្រព្រឹត្តកម្មដំណាំដែលដាំលើកម្ពុន ឬ ប្រព្រឹត្តកម្មកំចាត់ស្រមោចនៅជុំវិញរចនាសម្ព័ន្ធ និងរបង ។
- ការចាក់ដី
- រោងចក្រឧស្សាហកម្ម
- តំបន់សង្គ្រាម

ការប្រើដីនៅជាប់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ក៏ត្រូវពិចារណាផងដែរ៖

- តើគេប្រើវាសំរាប់ចាក់ដី ឬសម្រាប់កាកសំណល់ ?
- តើគេប្រើវាសម្រាប់ផលិតកម្មសត្វបែបប្រពលវប្បកម្ម ដូចជាឡូត៍ចំណីសត្វ ឬ ?
- តើសត្វចូលទៅកន្លែងនេះឬទេ ?
- តើវាមានប្រព័ន្ធទឹកសំរុយ និងតើវាអាចធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់ទឹកកន្លែងដែលត្រូវប្រើឬទេ ?
- តើវាជាកន្លែងរក្សាទុក ឬ កន្លែងកប់ចោលសារធាតុគីមី ?
- តើវាជាកន្លែងឧស្សាហកម្ម ឬជាកន្លែងទីក្រុង ?

ហានិភ័យនៃភាពខ្វក់ប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទកសិផល។ ដូច្នេះ ការវាយតម្លៃត្រូវតែធ្វើចំពោះតែដំណាំដែលត្រូវដាំនៅកន្លែងនោះ។ ត្រូវរក្សាទុកនូវកំណត់ត្រាអំពីហានិភ័យចម្បងដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណ។ ព័ត៌មានដែលត្រូវកត់ត្រា រួមមានទីតាំងនៃទឹកកន្លែង, ប្រភេទកសិផលដែលត្រូវដាំ, កាលបរិច្ឆេទនៃការវាយតម្លៃ, អ្នកវាយតម្លៃ និងលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃ។ ឧទាហរណ៍៖ នៃការវាយតម្លៃ មាននៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

ការអនុវត្តទី ២. មិនត្រូវប្រើទឹកកន្លែងណាដែលលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃបង្ហាញថា អាចនឹងមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការបង្កភាពខ្វក់ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រដល់ផលិតផលឡើយ ឬ ត្រូវចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យទាំងនោះជាមុន ក្នុងករណីដែលអាចធ្វើបាន ។

ប្រសិនបើហានិភ័យនៃភាពខ្វក់លើកសិផលមានលក្ខណៈចម្បង គេត្រូវចៀសវាងប្រើទឹកកន្លែងនេះ រហូតដល់មានការទប់ស្កាត់បែបជីវសាស្ត្រ ឬ រហូតដល់ពេលវេលាកន្លងហួសទៅគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ ឬ ត្រូវជ្រើសរើសដំណាំមួយទៀតដែលមានហានិភ័យទាប។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រសិនបើ ទឹកកន្លែងទទួលបានភាពខ្វក់ដោយសារកាកសំណល់មនុស្ស ហានិភ័យនឹងមានកម្រិតខ្ពស់ចំពោះកសិផលដាំនៅនឹងដី ឬជិតដី ប៉ុន្តែមានកម្រិតទាប ចំពោះកសិផលដែលមានផ្នែកអាចបរិភោគបាននៅខ្ពស់ពីលើដី។ ឧទាហរណ៍ មួយទៀតគឺ កន្លែងដែលលើកមុនប្រើសម្រាប់ផលិតកម្មស្មៅសត្វតាមបែបប្រពលវប្បកម្ម គេប្រហែលជាត្រូវធ្វើការពន្យល់ពីទឹកកន្លែងនោះឱ្យបានច្បាស់លាស់មុននឹងដាំកសិផល។

ការអនុវត្តទី ៣. ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យ តាមដានលើវិធានការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ពិតជាមិនមានបង្កភាពខ្វក់ទៅលើផលដំណាំ និងត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាវិធានការនានាដែលបានប្រើ និងលទ្ធផលត្រួតពិនិត្យ ។

ការសម្រេចចិត្តទាក់ទងទៅនឹងវិធានការទប់ស្កាត់ ប្រហែលជាត្រូវធ្វើឡើងដោយមានការជួយពីអ្នកជំនាញការ។ នេះជាការសំខាន់ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យថា តើវិធានការទប់ស្កាត់មានប្រសិទ្ធភាពឬទេ។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រសិនបើ ដំឡូងស្រូបយកកាដម៉ា

ដែលមានចំនួនលើស ដោយសារដីមានជាតិអាស៊ីត និងមានសារធាតុសរីរាង្គទាប នោះគេអាចប្រើកំបោរ និងផលិតផលសរីរាង្គ ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់កាដូម៉ាតនៅក្នុងដី។ ប្រព្រឹត្តកម្មទប់ស្កាត់នេះ នឹងត្រូវពិនិត្យដោយការវាស់ជាតិអាស៊ីតក្នុងដី និង ការវិភាគកាកសំណល់គីមីនៅក្នុងកសិផល ។

កំណត់ត្រាអំពីវិធានការទប់ស្កាត់ និងលទ្ធផលត្រូវពិនិត្យត្រូវតែរក្សាទុក។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រាជាមួយនឹង ព័ត៌មាន ដែលត្រូវការសម្រាប់វាយតម្លៃហានិភ័យ ។ ឧទាហរណ៍នៃការវាយតម្លៃហានិភ័យ មាននិយាយនៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍ នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

ការអនុវត្តទី ៤. ត្រូវធ្វើកំណត់ត្រាទុកចំពោះបណ្តាទីតាំងផលិតកម្មណាដែលមានភាពខ្ពស់មិនសមស្របសម្រាប់ផលិតកម្ម ។

កំណត់ត្រានៃទីកន្លែងខ្ពស់នៅចំការត្រូវតែរក្សាទុក។ កំណត់ត្រានេះ អាចធ្វើបានយ៉ាងងាយនៅលើផែនទីចំការ ។ ផែនទីធ្វើអត្តសញ្ញាណអំពីទីកន្លែងផលិតកម្មដាច់ដោយឡែកពិត្នា, កន្លែងរក្សាទុកគីមី, ដី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនដីជាតិដី ប្រភពទឹក និងកន្លែងរក្សាទុកនានា និងអាគារ, រចនាសម្ព័ន្ធ និងផ្លូវថ្នល់ ។ ទីកន្លែងខ្ពស់ ដែលតូចចំណាំនៅលើផែនទី ត្រូវមាន ព័ត៌មានផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះផងដែរ ។ ការដាក់តាំងផែនទីចំការនៅកន្លែងដែលងាយមើលឃើញ នឹងជួយផ្តល់ដំណឹង ដល់កម្មករអំពីកន្លែងខ្ពស់ ។

៣.២. បំណែកពូជដំណាំ

បំណែកពូជដំណាំ អាចជាប្រភពនៃភាពខ្ពស់គីមីតាមរយៈសារធាតុគីមីដែលប្រើសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មគ្រាប់ពូជ ឬ កំបាត់សមាសភាពចង្រៃនៅក្នុងពេលបណ្តុះលើផ្ទាល។ ដើម្បីចៀសវាងសំណល់លើស ត្រូវប្រើតែសារធាតុគីមីដែលអនុម័ត ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងត្រូវសង្កេតមើលរយៈពេលរង់ចាំ ។

ការអនុវត្តទី ៥. ត្រូវកត់ត្រាទុកអំពីការប្រើប្រាស់ប្រព្រឹត្តកម្មគីមី (ដូចជាការជ្រលក់ ឬ ត្រាំដោយថ្នាំជាដើម) ណាមួយ និង មូលហេតុនៃការប្រើប្រាស់ប្រព្រឹត្តកម្មនោះ ប្រសិន ពូជ ឬបំណែកពូជដំណាំ ត្រូវបានផលិតនៅក្នុងកសិដ្ឋាន នោះ ។

កំណត់ត្រានៃប្រព្រឹត្តកម្មគីមី គួរបញ្ចូលនូវប្រភេទកសិផល, ទីតាំង, សារធាតុគីមីដែលប្រើ, មូលហេតុនៃការប្រើ, កាលបរិច្ឆេទ, អត្រា និងវិធីប្រើ, រយៈពេលរង់ចាំ និងឈ្មោះអ្នកប្រើ ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាប្រចាំ ថ្ងៃ ឬនៅលើ ទម្រង់សម្រាប់កត់ត្រា និងត្រូវតែរក្សាទុកសម្រាប់ជាឯកសារយោងនៅពេលអនាគត ។

ការអនុវត្តទី ៦. ត្រូវកត់ត្រាទុកនូវឈ្មោះរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្គត់ផ្គង់ពូជ ឬ បំណែកពូជដំណាំ ដែលត្រូវ បានផលិតពីទីកន្លែងផលិតកម្ម ឬកន្លែងបណ្តុះផ្សេង ។

កំណត់ត្រាអំពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្គត់ផ្គង់ត្រូវរក្សាទុក ក្នុងករណីដែលភាពខ្ពស់ត្រូវបានឃើញ នៅក្នុងពេលផលិតកម្ម ឬបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល។ កំណត់ត្រានេះ អាចជួយឱ្យរកឃើញអ្នកផ្គត់ផ្គង់បំណែកពូជដំណាំ ដើម្បី ស៊ើបអង្កេតនូវមូលហេតុនៃភាពខ្ពស់នេះ ។ កំណត់ត្រា អាចធ្វើចូលទៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬអាចជាកំណត់សម្គាល់ ឬបង្កាន់ដៃសម្រាប់ធ្វើ ។

ការអនុវត្តទី ៧. មិនត្រូវដាំពូជដែលគេស្គាល់ថា ធ្វើឱ្យពូជដល់ការប្រើប្រាស់របស់មនុស្សឡើយ ។

ប្រភេទពូជដំណាំពុលអាចត្រូវបានដាំដោយចៃដន្យ ។ ចូរចៀសវាងដាំប្រភេទពូជដែលគេស្គាល់ថា ពុលដល់មនុស្ស ។

៣.៣. ៧ និសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី

ភាពកខ្វក់គីមី លើកសិផលស្រស់ អាចបណ្តាលមកពីវត្តមានលោហៈធ្ងន់ (ជាពិសេស កាដម) នៅក្នុងដីកម្រិតទាប និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ដូចជា ម្នាស់សិលា, លាមកសត្វ, ជីវសំណល់រឹង និងជីកំប៉ុស្ត ។ ដំណាំបូស/មើម និងបន្លែស្លឹក អាចស្រូបយកកាដម ប្រសិនបើលក្ខណៈដុះអនុគ្រោះដល់ការស្រូបយកនោះ ។ ចំពោះដំណាំដទៃទៀត វាមានហានិភ័យនៃ ភាពកខ្វក់ដោយកាដមទាប ។

ភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ លើកសិផលស្រស់អាចបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ផលិតផលសរីរាង្គ ។ លាមកដែលពុំបានធ្វើ ប្រព្រឹត្តកម្ម ឬផលិតផលកំប៉ុស្តពុំត្រឹមត្រូវ អាចមានធាតុបង្កជំងឺរបស់មនុស្សក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ។ ភាពកខ្វក់អាចកើតឡើងតាម រយៈការប៉ះដោយផ្ទាល់នៃផលិតផលសរីរាង្គជាមួយផ្នែកបរិភោគបានរបស់ដំណាំ (ដី ឬការប្រើស្លឹក) ឬដោយប្រយោល តាម រយៈការប៉ះជាមួយដីកខ្វក់ ឬ ទឹកកខ្វក់ ។ កសិផលដែលដាំជិតទៅនឹងដីមានហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់ខ្ពស់បំផុត ។

ការអនុវត្តទី ៨. ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃ និងកត់ត្រាផលិតផលហានិភ័យដែលបង្កដោយការប្រើប្រាស់ ជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើន ជីជាតិដី សម្រាប់ដំណាំនីមួយៗ ។

ការវាយតម្លៃត្រូវតែធ្វើឡើងចំពោះប្រភេទ ជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ដែលត្រូវប្រើ និងចំពោះដំណាំដែល ត្រូវដាំនៅទីកន្លែងនោះ ។ កំណត់ត្រាអំពីហានិភ័យចម្បងណាមួយ ដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណត្រូវតែរក្សាទុក ។ ព័ត៌មានដែលត្រូវ កត់ត្រា រួមមានទីតាំងនៃទីកន្លែង, ប្រភេទកសិផលដែលត្រូវដាំ, កាលបរិច្ឆេទនៃការវាយតម្លៃ, អ្នកវាយតម្លៃ និងលទ្ធផលនៃ ការវាយតម្លៃ ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។ ឧទាហរណ៍នៃការ វាយតម្លៃហានិភ័យមាននិយាយនៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

ការអនុវត្តទី ៩. ត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើន ជីជាតិដី ។ ត្រូវជ្រើសរើសជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដីណាដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដោយបន្ទុកសារធាតុ លោហៈធ្ងន់តិចបំផុតនៅក្នុងផលិតផល ។

ហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់គីមី អាចកាត់បន្ថយបាន ដោយគ្រាន់តែប្រើជី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ដែលមាន លោហៈធ្ងន់តិច ឬ ដោយដាំដំណាំដែលស្រូបយកលោហៈធ្ងន់ក្នុងចំនួនស្តួចស្តើង ។ តែងតែពិនិត្យមើលការវិភាគគីមីនៃផលិតផល មុននឹងប្រើ ។

ឧទាហរណ៍ខ្លះអំពីវិធីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់ដោយមីក្រូជីវិតការប្រើផលិតផលសរីរាង្គគឺ:

- ប្រើវិធីសាស្ត្រ ឬ ការអនុវត្តដាំដុះដែលអាចកាត់បន្ថយឱកាសរបស់ផលិតផលសរីរាង្គមកប៉ះដោយផ្ទាល់ជាមួយ ផ្នែកបរិភោគបាន ។ ឧទាហរណ៍ រួមមាន សសរដំណាំឈើ និងដាំដំណាំលើប្លាស្ទិច
- ដាក់ផលិតផលសរីរាង្គចូលទៅក្នុងដី ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពកខ្វក់ទៅលើដំណាំនៅជាប់គ្នាពីខ្យល់បក់ ឬ ពីការហូរ របស់ទឹកភ្លៀង

- បង្កើនរយៈពេល រវាងពេលប្រើផលិតផលសរីរាង្គ និងពេលប្រមូលផលដំណាំ
- កុំប្រើធាមកសត្វដែលពុំបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្មនៅក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ នៃការប្រមូលផល ប្រសិនបើអាចមានការប៉ះដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលជាមួយ ផ្នែកបរិភោគបាន បង់ដំណាំ។
- យកផលិតផលសរីរាង្គមកធ្វើដាក់ប៉ុស្តិ៍ដើម្បីកាត់បន្ថយកំរិតអតិសុខុមប្រណា
- ចំពោះកសិករដែលសម្រាប់រៀបចំនៅឯហ្វ្រង ដែលនៅជិតទីផ្សារ ត្រូវប្រើត្រឹមតែសារធាតុកំប៉ុស្តិ៍ត្រឹមត្រូវ ឬ ផលិតផលសរីរាង្គម្នាក់ៗដែលបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម និងកុំប្រើវានៅក្នុងរយៈពេល ២ សប្តាហ៍ នៃពេលប្រមូលផល
- ចៀសវាងប្រើផលិតផលសរីរាង្គ (បានធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម ឬ មិនបានធ្វើ) ដាក់ពីលើកសិផល
- កុំឱ្យសត្វស្មៅចូលក្នុងដំណាំកំពុងលូតលាស់ក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ ចុងក្រោយ មុនពេលប្រមូលផលកសិផល ។

ដី និងសារធាតុកែលម្អ បង្កើនដីជាតិដីជាច្រើន គឺជាអនុផលនៃការកែច្នៃឧស្សាហកម្ម និងអាចមានសារធាតុគីមីផ្សេងទៀត ដូចជា លោហៈធ្ងន់ ក្រៅពីសារធាតុដែលចាំបាច់សម្រាប់ការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ។ គេគួរប្រើ ដី និងសារធាតុកែលម្អ បង្កើនដីជាតិដីដែលត្រូវទៅនឹងកម្រិតលោហៈធ្ងន់កំណត់ដោយច្បាប់ និងមានកម្រិតមិនសុខុមាលបំផុតប៉ុណ្ណោះ ។ ឧទាហរណ៍៖ ជីស៊ុលីពេរផូស្វាត ដែលមានជាតិកាដូម៉ាត ពិសេស ក្បាលនេះ អាចរកបាន និងគួរតែប្រើនៅកន្លែងណាដែលការប្រើជាតិផូស្វ័រ មានកម្រិតខ្ពស់ ឬ នៅកន្លែងណាដែលមានដំណាំមានហានិភ័យខ្ពស់ ។

រូបភាពទី ៥: ចំពោះកសិករដែលប្រើសម្រាប់រៀបចំនៅឯហ្វ្រងដែលនៅជិតទីផ្សារត្រូវប្រើត្រឹមតែសារធាតុកំប៉ុស្តិ៍ ឬ ផលិតផលសរីរាង្គម្នាក់ៗដែលបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម និងកុំប្រើវាក្នុងរយៈពេល ២ សប្តាហ៍ ក្នុងពេលប្រមូលផល ។

ការកន្ត្រៃទី ១០: មិនត្រូវប្រើសារធាតុសរីរាង្គ (ដំណល់ប៊ីកូណាតិ មនុស្ស សត្វ កតិសុខុមប្រណា រយ ។) ដែលពុំបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម (ធានាការរក្សាសមធាតុ ពាមវិធីប្រសាទ្រួស ទីមី ឬ ដីសាទ្រួស) ប្រសិនបើវាត្រូវបានស្ថាបនាមានហានិភ័យខ្ពស់ដែលអាចធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល ។

ស្ថានភាពដែលមានហានិភ័យមធ្យមនៃការធ្វើឱ្យកខ្វក់លើកសិផលពីការប្រើសារធាតុសរីរាង្គមិនបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម រួមមាន៖

- ដាក់សារធាតុមិនបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្មជិតកសិផលដែលដំណាំនៅទីផ្សារ ឬ កសិផលដែលបរិភោគមិនចម្អិន ឬ កុំប្រើ

សារធាតុមិនបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មបន្ទាប់ពីដាក់សិល្បៈដែលដុះជិតទៅនឹងដី

- ប្រើសារធាតុមិនបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មទៅលើកសិផលដាំនៅខ្ពស់ពីដីក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានខ្យល់ខ្លាំង ។

ការអនុវត្តទី ១១. ត្រូវតែកត់ត្រាទុកនូវវិធីសាស្ត្រ កាលបរិច្ឆេទ និងរយៈពេលនៃការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ក្នុងករណីដែលបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មសារធាតុសរីរាង្គនៅក្នុងទឹកផ្ទៃដីកម្រិតមុននឹងប្រើ ។

ការធ្វើកំប៉ុស្ត គឺជាវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញនៃការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មសារធាតុសរីរាង្គ ។ ដើម្បីធានាបានថា ការធ្វើកំប៉ុស្តមានប្រសិទ្ធភាព សារធាតុសរីរាង្គត្រូវតែធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មយ៉ាងតិចណាស់ ៦ សប្តាហ៍ និងត្រូវឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីរក្សាសីតុណ្ហភាពដែលត្រូវការតាមរយៈការគរជាតំនូក ។ ដើម្បីបង្ហាញថា សារធាតុសរីរាង្គត្រូវបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ត្រូវរក្សាកំណត់ត្រាអំពីវិធីសាស្ត្រប្រព្រឹត្តកម្ម, កាលបរិច្ឆេទ និងរយៈពេល ។ ព័ត៌មានអាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ហេតុប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា និងត្រូវតែរក្សាទុកសម្រាប់ជាឯកសារយោងនៅថ្ងៃអនាគត ។

ការអនុវត្តទី ១២. ត្រូវតែមានឯកសារពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលមាន ផ្សំដោយសារធាតុសរីរាង្គ ក្នុងករណីដែលផលិតផលទាំងនោះ ទទួលបានពីប្រភពខាងក្រៅ ដើម្បីបង្ហាញថា សារធាតុសរីរាង្គទាំងនោះ ពិតជាបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកាត់បន្ថយហានិភ័យ ។

ឧទាហរណ៍នៃស្ថានភាពហានិភ័យខ្ពស់ មាននិយាយនៅក្នុងការអនុវត្តទី ១១ ។ ឯកសារទទួលបានពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលបង្ហាញថា សារធាតុសរីរាង្គត្រូវបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម អាចជាស្លាកសញ្ញាផលិតផល, សន្លឹកព័ត៌មានជាក់លាក់, លិខិតប្រកាស ឬការប្រកាសលក្ខន្តិកៈ ។ ឯកសារទាំងឡាយ ត្រូវតែរក្សាទុកសម្រាប់ជាឯកសារយោងក្នុងពេលអនាគត នៅក្នុងករណី ដែលគេរកឃើញភាពខ្វះនៅក្នុងពេលផលិតកម្ម ឬ បន្ទាប់ពីការប្រមូលផល ។ កំណត់ត្រាអាចជួយឱ្យគេរកឃើញអ្នកផ្គត់ផ្គង់សារធាតុសរីរាង្គ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតពីមូលហេតុនៃភាពខ្វះ ។

ការអនុវត្តទី ១៣. មិនត្រូវប្រើកាកសំណល់របស់មនុស្ស (លាមក ទឹកម៉ូត្រ សំណល់ពីបង្គន់ ។ល ។) នៅក្នុងផលិតកម្មកសិផលស្រស់ ដែលមានគោលដៅសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជាអាហារផ្ទាល់របស់មនុស្សឡើយ ។

កាកសំណល់មនុស្សអាចមានធាតុបង្កជំងឺរបស់មនុស្ស និងមិនគួរប្រើសម្រាប់ដាក់សិល្បៈស្រស់ឡើយ ។ នៅប្រទេសខ្លះ ជីវសំណល់រឹង ត្រូវបានផលិតឡើងនៅក្នុងពេលប្រព្រឹត្តកម្មជីវសាស្ត្រនៃសំណល់ ។ ជីវសំណល់ ក៏មិនគួរប្រើឡើយ ដោយសារតែវាមានហានិភ័យដែលគេពុំបានស្រាវជ្រាវឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ការអនុវត្តទី ១៤. ត្រូវពិនិត្យ ថែទាំឧបករណ៍ដែលប្រើសម្រាប់ការដាក់ជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ឱ្យស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដំណើរការល្អ យ៉ាងតិចមួយឆ្នាំម្តង ដោយអ្នកមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ។

ការប្រើឧបករណ៍ដែលមានកំហុស អាចនាំឱ្យ ជី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ដែលប្រើមានចំនួនលើសលប់ ។ ឧបករណ៍ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យដោយអ្នកដែលមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស យ៉ាងតិចណាស់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីធានាថា អគ្រាប្រើប្រាស់ស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់ដែលរំពឹងទុក ។ អ្នកដែលមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសអាចជាកសិករ ឬ កម្មករដែលមានជំនាញនៅក្នុងការប្រើឧបករណ៍ ឬជាទីប្រឹក្សា ដូចជាតំណាងមកពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ឧបករណ៍ ។

ឧបករណ៍ប្រើសម្រាប់ធ្វើកំប៉ុស្ត, ការរក្សាទុក និងប្រើសារធាតុសរីរាង្គ មិនគួរប្រើសម្រាប់កិច្ចការដទៃទៀត ដែលអាចប៉ះជាមួយកសិផលឡើយ ។

ការអនុវត្តទី ១៥. ត្រូវកែលម្អទីតាំងសារសង់ ថែរក្សា កន្លែងលាយ កន្លែងផ្គុំ និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ និងសម្រាប់ធ្វើកំប៉ុស្តសារធាតុសរីរាង្គ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការកខ្វក់ដល់កន្លែងផលិតកម្ម និងប្រភពទឹក ។

ភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ និងគីមី ពីការហូររបស់ទឹកភ្លៀង ឬ ឲ្យរលប់អាចកើតឡើងបាន ប្រសិនបើ កន្លែង ឬ សម្ភារៈសម្រាប់រក្សាទុក, លាយ និង ផ្គុំ និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ និងសម្រាប់ធ្វើកំប៉ុស្តសារធាតុសរីរាង្គ មានទីតាំងស្ថិតនៅជិតនឹងទីកន្លែងផលិតកម្ម និងប្រភពទឹក ។ កន្លែង និងសម្ភារៈទាំងនេះ ត្រូវតែស្ថាបនាដោយរនាំង, ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក និងរំលងដើម្បីបង្ការភាពកខ្វក់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅលើកសិផល ។

រូបភាពទី ៦: ទីតាំងនៃសារធាតុសរីរាង្គនៅចំហៀងផ្គុំទឹក ដែលប្រើសម្រាប់ស្រោចស្រព ឬ លាងកសិផល អាចនាំឱ្យមានភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រលើកសិផល ។

ការអនុវត្តទី ១៦. ត្រូវកែលម្អក្រាមដោយលើកកម្ពស់ប្រភព ឈ្មោះផលិតផល កាលបរិច្ឆេទ និងបរិមាណនៃជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ ដែលទទួលបានមកពីប្រើប្រាស់ ។

ការអនុវត្តទី ១៧. ត្រូវកែលម្អក្រាមដោយលើកកម្ពស់កាលបរិច្ឆេទ ឈ្មោះផលិតផល ឬ សម្ភារៈដែលបានប្រើប្រាស់ ទីតាំងធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ក្រាមប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ និងឈ្មោះអ្នកប្រើប្រាស់ នូវការប្រើជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ ។

កំណត់ត្រាអំពីជី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ ដែលទទួលបាន និងប្រើ ត្រូវតែរក្សាទុកដើម្បីតាមរក នៅក្នុងហេតុការណ៍ដែល គេរកឃើញនូវភាពកខ្វក់ក្នុងពេលផលិតកម្ម ឬបន្ទាប់ពីប្រមូលផល ។ កំណត់ត្រាអាចជួយដល់ការស៊ើបអង្កេតពិមូលហេតុនៃភាពកខ្វក់ ។ ព័ត៌មាន អំពីប្រភព, កាលបរិច្ឆេទ, បរិមាណ និង ផលិតផល ឬ សារធាតុទទួលបានអាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ឬ ឯកសារ ឬ បង្កប់នៃជីកម្រិតត្រូវតែរក្សាទុក ។ កំណត់ត្រានៃការប្រើជី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិ អាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។ ឧទាហរណ៍នៃទម្រង់កត់ត្រាមាននៅក្នុងផ្នែកឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

ឯកសារបណ្តុះបណ្តាលកសិករ ស្តីអំពី
ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ (GAP)

ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ
ក្នុងការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និង បន្លែស្រស់

ផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

ឆ្នាំ២០១៥

៣.៤. ទឹក

ទឹកអាចប្រើនៅក្នុងពេលដាំដុះ សម្រាប់ស្រោចស្រព, ដាក់ដី និងបាញ់ថ្នាំ និងសម្រាប់លាង, រើកេះពីវាលចេញ (កប់ ចោលក្នុងទឹក) ប្រព្រឹត្តកម្មគីមី, ការប្រើទឹកធ្វើឱ្យត្រជាក់ និងធ្វើជាទឹកកកដាក់ពីលើ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធដាំលើទឹក, ទឹកប៉ះជាមួយ ឬសកសិផលដោយខ្លាំងខ្លួន។

ធាតុបង្កជំងឺរបស់មនុស្សដែលអាចមានវត្តមាននៅក្នុងទឹក រួមមាន បាក់តេរី ដូចជា ប្រភេទ Salmonella, E. coli និងប្រភេទ Shigella, បារ៉ាស៊ីត ដូចជា Cryptosporidium, Giardia និង Cyclospora និងវីរុស ដូចជា មេរោគរលាកច្រើម ប្រភេទ A និងវីរុស Norwalk។ សរីរាង្គទាំងនេះ ភាគច្រើនមានកំណើតនៅក្នុងលាមក និងជាទូទៅរកឃើញនៅក្នុងថង់ទឹកស្អាត ដូចជា សត្វពាហនៈ, ពពែ និងពពួកសត្វស្លាប។ សត្វស៊ីស្មៅនៅជិតកន្លែងផ្គត់ផ្គង់ទឹក, សត្វចូលដោយពុំបានត្រួតពិនិត្យ និងការ រក្សាទុកលាមកមិនបានសមរម្យ អាចជាសក្តានុពលធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់ទឹក។

ប្រភពទឹក: ទឹក ជាទូទៅមានប្រភពមកពីផ្លូវទឹក, ទំនប់, រន្ធនិងអាងស្តុកទឹក និងប្រហែលទទួលភាពខ្ពស់ដោយអតិសុខុម ប្រាណ ឬ សារធាតុគីមី។ គេត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពខ្ពស់ដល់ប្រភពទឹក។

- ទឹកបានមកពីផ្លូវទឹក អាចទទួលភាពខ្ពស់ដោយអតិសុខុមប្រាណ ប្រសិនបើ វាហូរនៅជិតកន្លែងប្រពលវប្បកម្ម សត្វ ដូចជា កន្លែងឱ្យចំណីសត្វ, កន្លែងយកទឹកដោះ និងកន្លែងចិញ្ចឹមជ្រូក និងនៅជិតកន្លែងមានមនុស្សរស់នៅ ច្រើន។ ភាពខ្ពស់គីមី អាចកើតឡើងនៅជិតតំបន់ទស្សនាហេម ឬ តំបន់កសិកម្មដែលបញ្ចេញសារធាតុគីមីចូល ទៅក្នុងប្រភពទឹក។
- ទឹកបានមកពីទំនប់ អាចទទួលភាពខ្ពស់ដោយអតិសុខុមប្រាណពីការហូរចេញនៅផ្ទៃលើ និងការចូលរបស់សត្វ ពាហនៈ ឬ សត្វស្លាប ឬ ដោយសារធាតុគីមី ប្រសិនបើការរក្សាទុកសារធាតុគីមី, ឬកន្លែងលាងឧបករណ៍បាញ់ថ្នាំ និងកន្លែងបំពេញនៅជិតនឹងទំនប់ ឬ ផ្លូវទឹក។
- ទឹកចេញពីរន្ធ អាចទទួលភាពខ្ពស់ដោយអតិសុខុមប្រាណពីការជ្រាបចេញពីប្រព័ន្ធទឹកសំរុយ ឬ ពីកន្លែងទទួល ទឹកភ្លៀងដែលមានដុះស្មៅក្រាស់។
- អាងស្តុកទឹក (ជាទូទៅប្រើសម្រាប់ស្តុកទឹកភ្លៀង) អាចទទួលរងនូវភាពខ្ពស់ ដោយអតិសុខុមប្រាណពីសត្វ ស្លាប, សត្វកកេរ ឬ លាមកសត្វដទៃទៀត នៅលើដំបូល និងនៅក្នុងទរត្រង់ទឹក និងពីសត្វស្លាបស្លាប់, សត្វកកេរ ស្លាប់ និងសត្វស្លាប់ដទៃទៀតនៅក្នុងទរ ឬ ក្នុងអាង។

ការប្រើប្រាស់ទឹក: ហានិភ័យនៃភាពខ្ពស់ជីវសាស្ត្រមានកម្រិតខ្ពស់ ប្រសិនបើ គេប្រើទឹកទៅលើផ្នែកអាចបរិភោគបានរបស់ កសិផលភ្លាមៗមុនពេលប្រមូលផល ឬ បន្ទាប់ពីប្រមូលផល នៅក្នុងពេលលើកដាក់ និងវេចខ្ចប់។ ការប្រើទឹកនេះ រួមមាន ការ ស្រោចស្រពពីលើក្បាល និងការបាញ់ថ្នាំមុនពេលប្រមូលផលបន្តិច, ទឹកសម្រាប់លាង, ទឹកប្រើសម្រាប់លាងសារធាតុគីមី ជ្រលក់ក្រោយពេលប្រមូលផល, ទឹកនៅក្នុងអាង និងស្តុក សម្រាប់លាងជម្រុះ, ទឹកនៅក្នុងឧបករណ៍ធ្វើឱ្យត្រជាក់ដើរដោយទឹក និងទឹកប្រើសម្រាប់ដាក់ឱ្យត្រជាក់នៅលើកញ្ចប់។ ទឹកស្រោចស្រពដែលពុំប៉ះជាមួយកសិផល ដូចជា ការស្រោចស្រពដំណាក់ មានហានិភ័យទាប។

ហានិភ័យនៃភាពខ្ពស់មានទំហំធំ ចំពោះទឹកប្រើឡើងវិញ និងទឹកដែលមិនបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ឬ ថែរក្សាឱ្យបានគ្រប់ គ្រាន់ ជាពិសេស ទឹកសម្រាប់លាងកសិផល។ ទឹកចុងក្រោយដែលប្រើក្រោយប្រមូលផលទៅលើផ្នែកបរិភោគរបស់កសិផល គួរ

តែសមមូលទៅនឹងស្តង់ដារទឹកស្រាបៀប (គុណភាពស្រាបៀបទឹក) ។

គុណភាពទឹកប្រើសម្រាប់បំបាត់ដៃ និងសំអាតផ្ទៃ ឬ ឧបករណ៍ ដែលបំពេញដោយផ្ទាល់ជាមួយកសិផល ក៏ត្រូវតែវាយតម្លៃអំពីហានិភ័យសក្តានុពលនៃភាពខ្វះខាតលើកសិផល ។

ការស្រោចដោយបាញ់

ការស្រោចដោយដំណាក់

រូបភាពទី ៧ : ហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតជីវសាស្ត្រមានកំរិតខ្ពស់ចំពោះការស្រោចស្រោចដោយបាញ់ ជាងការស្រោចស្រោចដំណាក់នៅកន្លែងដែលទឹកពុំប៉ះផ្ទៃកបរិកោសបន្តបន្ទាប់ ។

ប្រភេទកសិផល: ប្រភេទកសិផល, ផ្នែកកសិផលដែលអាចបរិភោគបាន និងវិធីបរិភោគកសិផល ជំនឿលើទៅលើហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតជីវសាស្ត្រ ។ ហានិភ័យចំពោះកសិផលដែលមានផ្ទៃផ្ទៃមិនស្មើ ដូចជា បន្លែស្លឹក ដែលអាចចាប់សំណើម និងមីក្រូសរីរាង្គខ្ពស់ជាង ចំពោះកសិផលដែលមានសំបកលោង ។ ប្រសិនបើ គេបរិភោគកសិផលដោយពុំធ្វើអ្វីទេ វាមានហានិភ័យខ្ពស់ជាង ប្រៀបទៅនឹងកសិផលដែលចិតសំបក ឬ ធ្វើអ្វីមុននឹងបរិភោគ ។

ការសន្និដ្ឋាន ១៨: ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃទឹកដែលប្រើក្នុងដំណាក់កាលមុនពេលប្រមូលផល (ទឹកស្រាបៀបស្រោចស្រោច ស្រាបៀបដាក់ដី និងស្រាបៀបលាងនិងសារធាតុគីមីផ្សេងៗ) និងក្នុងដំណាក់កាលប្រកាសប្រមូលផល (ទឹកស្រាបៀបលាងសំអាតស្រាបៀបប្រព្រឹត្តកម្មកសិផល និងធ្វើកន្សោយ) ដើម្បីស្រាវជ្រាវរកហានិភ័យដែលអាចបង្កឱ្យមានភាពខ្វះខាតសារធាតុគីមី និង ជីវសាស្ត្រដល់កសិផល ។

ចំពោះប្រភេទកសិផលនីមួយៗដែលបានដាំ គេត្រូវតែវាយតម្លៃហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតគីមី និងជីវសាស្ត្របណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ទឹក ។ ផ្នែកដែលត្រូវពិចារណា គឺ:

- តើប្រភេទទឹកបានមកពីអ្វី? និងតើវាអាចនឹងខូចស្ថានភាពខ្វះខាតឬទេ?
- តើទឹកត្រូវបានប្រើយ៉ាងដូចម្តេច? និងតើវាប៉ះពាល់ផ្ទៃកបរិកោសរបស់កសិផលឬទេ?
- តើគេបរិភោគកសិផលយ៉ាងដូចម្តេច? តើគេបរិភោគវាដោយ ឬ ក៏ចិតសំបក ឬ ធ្វើអ្វីមុននឹងបរិភោគ?

ជាទូទៅ ទឹកនៅលើដី មានហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតជាងទឹកនៅក្រោមដី ដោយសារតែវាប្រកាសប្រមូលផល កសិផល និងការគ្រប់គ្រងប្រភេទភាពខ្វះខាតពុំអាចធ្វើបាន ។ កត្តាដែលជំនឿលើភាពខ្វះខាត រួមមាន សត្វ ដើមស្មៅនៅក្នុងទឹក, ការប្រើធារាមកដាក់ទៅដី, របបទឹកភ្លៀង និងសណ្ឋានដី ។ ចំណោមដី និងទឹកភ្លៀង អាចឱ្យភាពខ្វះខាតប្តូរទៅក្នុងទឹកនៅលើដី ។ ប្រតិបត្តិការនៅជិតគ្នា អាចជាប្រភេទនៃភាពខ្វះខាត ដូចជា ទឹកកន្លែងចាក់ដី, អាងទឹកស្អុយ, អ្នកផលិតកំប៉ុស្ត និងកសិដ្ឋានគោ

យកទឹកដោះ និងបក្សី។ នៅក្នុងករណីទាំងនេះ ត្រូវប្រើវិធានការត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីបង្ការភាពខ្វះខាត ដូចជា សាងសង់រំពាំង ដូចជា ប្រឡាយ, របង, រនាំងរុក្ខជាតិ និងស្រះសម្រាប់ទទួលទឹក ។

ទឹកដែលប្រើស្រោចផ្នែកបរិភោគបាននៃកសិផលមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងកន្លែងដែលពុំមានការប៉ះកើតឡើង។ ឧទាហរណ៍ ហានិភ័យនៃការធ្វើឱ្យខ្វះខាតកសិផល បណ្តាលមកពីការស្រោចស្រពដោយដំណាក់មានកម្រិតទាប ពីព្រោះ ជាធម្មតា ទឹកពុំបានប៉ះជាមួយផ្នែកបរិភោគបានឡើយ។ កន្លែងណាដែលមានការប៉ះជាមួយផ្នែកបរិភោគបាន នៅក្នុងពេលស្រោចស្រព ឬ បាញ់ថ្នាំនោះ ហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតបំផុតជិតទៅនឹងការប្រមូលផល ដែលជាធម្មតាក្នុងរយៈពេល ២ថ្ងៃនៃការប្រមូលផល ។

ហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាត ចំពោះកសិផលដែលបរិភោគនៅ ជាពិសេស កសិផលដែលមានផ្ទៃមិនស្មើ ធំ ដូចជា បន្លែស្លឹក ។ ផ្ទៃមិនស្មើ ធំ អាចចាប់សំណើម និងមីក្រូសរីរាង្គបាន ។

កំណត់ត្រានៃហានិភ័យចម្បងៗដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណត្រូវតែរក្សាទុក។ ព័ត៌មានដែលត្រូវកត់ត្រា រួមមាន ទីតាំងនៃទឹកកន្លែង, ប្រភេទកសិផលត្រូវដាំ, កាលបរិច្ឆេទនៃការវាយតម្លៃ, អ្នកវាយតម្លៃ, វិធានការសម្រាប់កាត់បន្ថយហានិភ័យ និងលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រាចូលទៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬនៅលើទំរង់កត់ត្រា។ ឧទាហរណ៍ នៃការវាយតម្លៃហានិភ័យមាននៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា។

ការអនុវត្តទី ១៩. ត្រូវធ្វើការពិសោធន៍វាយតម្លៃទឹក ដើម្បីកំណត់ហានិភ័យបង្កឱ្យមានភាពខ្វះខាតលើកសិផល ទៅតាមពេលវេលាដែលសមស្របនឹងលក្ខខណ្ឌដែលមានតម្លៃទៅលើការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងត្រូវរក្សាកំណត់ត្រាលទ្ធផល។

ជាការឥតប្រយោជន៍ក្នុងការធ្វើតេស្តរាល់សមាសធាតុបង្កោរសរសៃមនុស្សដែលអាចមាន។ ការធ្វើតេស្តរកវត្តមាននៃក្រុមបាក់តេរី ដែលហៅថា កូលីហ្វ័រមក្នុងលាមកនឹងផ្តល់នូវការបញ្ជាក់អំពីភាពខ្វះខាតជីវសាស្ត្រ។ វាមានឈ្មោះម្យ៉ាងទៀតថា កូលីហ្វ័រធំនិងកំដៅ ពីព្រោះវាអាចធំសីតុណ្ហភាពខ្ពស់ (រហូតដល់ ៤៥ អង្សាសេ) ។

ទឹកសម្រាប់ធ្វើតេស្ត ត្រូវធ្វើសំណាកនៅត្រង់ចំណុចដែលវាប៉ះជាមួយកសិផល។ ការធ្វើតេស្ត គួរតែធ្វើនៅពេលដែលអាចមានហានិភ័យខ្ពស់បំផុត និងក្នុងពេលដែលអាចគ្រប់គ្រងហានិភ័យសក្តានុពលបាន។ តាមច្បាប់ ត្រូវធ្វើតេស្តទឹកនៅពេលលក្ខខណ្ឌនៃប្រភពមានការផ្លាស់ប្តូរ។ ឧទាហរណ៍: ទឹកដែលមានប្រភពមកពីទំនប់ និងផ្លូវទឹក ប្រហែលជាទទួលបានឥទ្ធិពលពីការហូរចូលទៅក្នុងកន្លែងស្តុកទឹកភ្លៀង ក្រោយពីមានភ្លៀង ជាងទឹកដែលមានប្រភពនៅក្នុងរន្ធក្រោមដី។

មន្ទីរពិសោធន៍ដែលទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច គួរតែប្រើសម្រាប់ធ្វើតេស្តទឹក។ មុននឹងធ្វើសំណាកទឹក ត្រូវទាក់ទងជាមួយមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីទទួលបានការណែនាំអំពីវិធីប្រមូល និងដឹកជញ្ជូនសំណាកទឹក។

កម្រិតគ្រោះថ្នាក់នៃកូលីហ្វ័រមក្នុងទឹក អាស្រ័យទៅលើប្រភេទកសិផល, វិធីប្រើប្រាស់ទឹក និងតើមានសរីរាង្គរស់នៅលើកសិផល ឬ គ្មាន។ សៀវភៅណែនាំអំពីកម្រិតគ្រោះថ្នាក់ ចំពោះកសិផលបរិភោគនៅ និងកន្លែងដែលទឹកប៉ះជាមួយផ្នែកបរិភោគបាន មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម។ វិធីសាស្ត្រដែលគេប្រើជាទូទៅសម្រាប់ធ្វើតេស្តទឹក ពុំអាចរកឃើញកម្រិត កូលីហ្វ័រមក្នុង តិចជាង ១០០កកតា ក្នុង ១០០ មល ទឹកឡើយ។

ការប្រើទឹក	កំរិត គ្រោះថ្នាក់របស់កូដិហ្វូមណាមក (ចំនួន ក្នុង ១០០ មល ទឹក)
សម្រាប់ស្រោចស្រែ, សម្រាប់លាងជាមួយដី	១០០០
សម្រាប់បាញ់សារធាតុគីមីជិតពេលប្រមូលផល, កន្លែងបង្ហូរទឹកទោល, ឧបករណ៍ធ្វើឱ្យត្រជាក់ដោយទឹក	១០០
ទឹកសម្រាប់លាង, ប្រព្រឹត្តកម្មកសិផល, សំអាតឧបករណ៍, លាងដៃ, ធ្វើឱ្យត្រជាក់នៅខាងលើ	១០

ការធ្វើតេស្តទឹក ជាធម្មតាសម្រាប់រកភាពកខ្វក់គីមី ពុំទាំបានឡើយ។ ការធ្វើតេស្ត គួរតែធ្វើឡើងនៅកន្លែងដែលសង្ឃឹមថា មានភាពកខ្វក់គីមីនៅក្នុងទឹក។ ឧទាហរណ៍: ប្រសិនបើ មានការកំពុងសារធាតុគីមីចូលទៅក្នុងផ្លូវទឹកជិតតំបន់ដែលប្រើសម្រាប់លាងកសិផល។

កំណត់ត្រានៃលទ្ធផលធ្វើតេស្តត្រូវ ត្រូវរក្សាទុក។ ព័ត៌មានដែលត្រូវកត់ត្រា រួមមាន ប្រភពទឹក, ទីតាំងធ្វើសំណាក, កាលបរិច្ឆេទ និងលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្ត។ ការធ្វើដូច្នោះ អាចសម្រេចបាន ដោយកត់ត្រាស្តីពីកាលបរិច្ឆេទ, ប្រភពទឹក, ទីតាំងធ្វើសំណាក នៅលើលទ្ធផលតេស្តផ្តល់ដោយមន្ទីរពិសោធន៍។

ការអនុវត្តទី ២០. ត្រូវតែប្រើសរសៃប្រភពទឹកដែលមានសុវត្ថិភាព ឬ ត្រូវធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មទឹក និងត្រួតពិនិត្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដោយមានកំណត់ត្រា និងរក្សាទុកកំណត់ត្រាទំនាក់ទំនងវិធានស្ត្រីប្រព្រឹត្តកម្ម និងលទ្ធផលត្រួតពិនិត្យសម្រាប់កំបន់ណាដែលហានិភ័យខ្ពស់នៃភាពកខ្វក់ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រ។

ទឹកអាចធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកាត់បន្ថយកម្រិតសមាសធាតុបង្កជីវរបស់មនុស្សដែលមាន ប៉ុន្តែការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មទឹករកភាពកខ្វក់គីមីពុំមានសារៈ ប្រយោជន៍ឡើយ។ នៅកន្លែងដែលមានភាពកខ្វក់គីមី ប្រភពទឹកមានសុវត្ថិភាពគួរតែប្រើសរសៃមកប្រើ។

រូបភាពទី ៨: ទឹកប្រើសម្រាប់លាងកសិផលដែលបរិភោគនៅ ត្រូវតែធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម និងត្រួតពិនិត្យមើលប្រសិទ្ធភាពរបស់វា ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ។

មានវិធានស្ត្រីសម្រាប់ធ្វើអនាម័យសារធាតុគីមី និងសារធាតុមិនមែនគីមីមួយចំនួន ដែលអាចប្រើសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មទឹក ដើម្បីរកភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ។ ឧបករណ៍ធ្វើអនាម័យគីមីត្រូវតែអនុវត្តសំរាប់ប្រើ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។ ត្រូវរកដំបូន្មនបច្ចេកទេស ដើម្បីធានាថា ជម្រើសដែលល្អជាងគេ ត្រូវបានប្រើសម្រាប់ប្រភេទមីក្រូសរីរាង្គគោលដៅ។ ជម្រើសជា

ទូទៅ គឺ:

- ក្លរីន (Chlorine)
- ក្លរីន ឌីអុកស៊ីត (Chlorine dioxide)
- សមាសធាតុក្លរូប្រូមីន (Chloro-bromine compounds)
- អ៊ីដ្រូសែនប៊ែរ៉ុកស៊ីត (Hydrogen peroxide)
- អាស៊ីតប៊ែរ៉ាសេទិក (Peracetic acid)
- សមាសធាតុប៊ែរ៉ុកស៊ីត (បន្សំនៃអ៊ីដ្រូសែនប៊ែរ៉ុកស៊ីត និងអាស៊ីតប៊ែរ៉ាសេទិក) (Peroxy compounds – combinations of hydrogen peroxide and peracetic acid)
- អូហ្សូន (Ozone)
- ពន្លឺអ៊ុលត្រាវីយូលេត (Ultraviolet light)

កត្តាជាច្រើនដែលកំណត់ ថាតើឧបករណ៍ធ្វើអនាម័យកាត់បន្ថយបន្ទុកជីវសាស្ត្រល្អប៉ុណ្ណា ។ កត្តាទាំងនេះរួមមាន:

- ប្រភេទកសិផល
- ប្រភេទមីក្រូសរីរាង្គដែលមានវត្តមាន
- ចំនួនមីក្រូសរីរាង្គនៅក្នុងទឹក
- លក្ខខណ្ឌគីមីរបស់ទឹក ដូចជា ប៊ែហាស់ (pH)
- លក្ខខណ្ឌរូបរបស់ទឹក ដូចជា សីតុណ្ហភាពរបស់វា និងចំនួនសារធាតុសរីរាង្គដែលមានវត្តមាន និង
- កំហាប់នៃអ្នកធ្វើអនាម័យ

ការធ្វើអនាម័យទឹក ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីមើលថា តើការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មមានប្រសិទ្ធភាពឬទេ។ ប្រភេទនៃការត្រួតពិនិត្យ អាស្រ័យលើវិធីសាស្ត្រប្រព្រឹត្តកម្ម ។ ឧទាហរណ៍ ចំពោះប្រព្រឹត្តកម្មក្លរីន pHទឹកត្រូវតែត្រួតពិនិត្យឱ្យបានទៀងទាត់ដោយហេតុថា ប្រសិទ្ធភាពរបស់ក្លរីន ត្រូវកាត់បន្ថយនៅក្នុងកម្រិត pH ខ្ពស់ជាង ៧.៥ ។ សារធាតុសរីរាង្គនៅក្នុងទឹក រួមបញ្ចូលក្លរីន និងធ្វើឱ្យអកម្ម ។ ការត្រួតពិនិត្យទឹកជាទៀងទាត់ដោយប្រើបន្ទះធ្វើតេស្ត ជាតម្រូវការដើម្បីមើលវត្តមានក្លរីនសេរី ។

ដើម្បីពិនិត្យមើលថា មានភាពខ្វះខាតនៃលាមកលើកសិផល ការធ្វើតេស្តកសិផលដើម្បីរកមើលវត្តមានសរីរាង្គនាំផ្លូវ E.coli ត្រូវបានគេនិយមចូលចិត្តជាងការធ្វើតេស្តរកមើលកូលីហ្វ័រមលាមក ។ កូលីហ្វ័រមលាមកខ្លះ គឺជាសរីរាង្គដែលធ្វើឱ្យកសិផលខូចរលួយ ហើយវត្តមានរបស់វាពុំធ្វើឱ្យមានហានិភ័យដល់សុខភាពមនុស្សឡើយ ។

កំណត់ត្រានៃវិធីសាស្ត្រធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម និងលទ្ធផលត្រួតពិនិត្យត្រូវតែរក្សាទុក ។ ព័ត៌មានដែលត្រូវកត់ត្រា រួមមានប្រភេទទឹក, ប្រភេទប្រដាប់ធ្វើអនាម័យដែលបានប្រើ, កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម និងកាលបរិច្ឆេទ, ពេលវេលា និងលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ ។ ព័ត៌មានអាចកត់ត្រាបាននៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើប្រអប់កត់ត្រា ។

ការអនុវត្តទី ២១. មិនត្រូវប្រើទឹកសំណល់ (ទឹកស្អុយ) ដែលមិនបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មនៅក្នុងពេលវេលាផលិតកម្ម ក្នុងការថែរក្សា ទុកដាក់ និងក្រោយពេលប្រមូលផលឡើយ ។ ការប្រើទឹកស្អុយដែលបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មនោះ គុណភាពទឹកត្រូវតែអនុលោមទៅនឹងបទដ្ឋានដែលបានកំណត់ ។

ទឹកដែលចម្រាញ់យកចេញមកពីលូ អាចមានសមាសធាតុបង្ករោគដល់មនុស្ស និងមិនគួរប្រើ ដោយពុំបានធ្វើ

ប្រតិភូកម្មឡើយ។ ការប្រើឱកាសប្រាណ្ឌូមពិសេសដែលបានធ្វើប្រតិភូកម្ម ត្រូវតែអនុវត្តទៅតាមច្បាប់កំណត់របស់ប្រទេស។ ប្រសិនបើមានការអនុញ្ញាត ឱ្យប្រើឱកាសប្រាណ្ឌូមពិសេសដែលបានធ្វើប្រតិភូកម្ម កម្រិតប្រតិភូកម្មត្រូវតែទាប ដើម្បីបង្ការ គ្រោះថ្នាក់ជាសក្តានុពល។

៣.៥. សារធាតុគីមី

កេរ្តិ៍ឈ្មោះ

សារធាតុគីមីអាចប្រើនៅក្នុងផលិតកម្មកសិផលស្រស់ ដើម្បីកាត់សមាសភាពចង្រៃ (ផ្ទៃកសិកម្ម), និយ័តកម្មនៃការ លូតលាស់ និងការប្រើប្រាស់ដំណាំ និងប្រើក្រោយពីប្រមូលផលដើម្បីធ្វើប្រតិភូកម្មកសិផលសម្រាប់កម្ចាត់ជំងឺ ឬសត្វល្អិត, ប្រើលាបនៅផ្ទៃខាងលើដើម្បីកាត់បន្ថយការបាត់បង់សំណើម ឬកែលម្អរូបរាងខាងក្រៅ និងសម្រាប់ធ្វើអនាម័យទឹក និងផ្ទៃ ឧបករណ៍។ ដើម្បីចៀសវាងសំណល់លើសពិកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា, សារធាតុគីមី ត្រូវតែអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសដែលដាំដំណាំ និងមានបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងត្រូវរក្សាទុក និងប្រើទៅតាមស្ថានភាព ឬ សេចក្តី ណែនាំដែលអនុញ្ញាត។

ការអនុវត្តទី ២២. ត្រូវធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកចំណេះដឹងដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដល់និយោជក និងកម្មករ នៅក្នុងកម្រិតមធ្យមរម្យទៅនឹងការងារទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។

ការជ្រើសរើស ការលាប និងការប្រើសារធាតុគីមីមិនបានត្រឹមត្រូវ អាចធ្វើឱ្យសំណល់លើសពិកម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា។ ការបណ្តុះបណ្តាលមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីធានាថា អ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករមានកម្រិតចំណេះដឹង និងជំនាញ សមស្រប។ កម្រិតចំណេះដឹង និងជំនាញដែលត្រូវការ ប្រែប្រួលទៅតាមភារៈកិច្ច ។ ឧទាហរណ៍ អ្នកដែលមានភារៈកិច្ចក្នុង ការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ត្រូវតែមានចំណេះដឹងអំពីគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ និងអាចបណ្តុះបណ្តាលដល់កម្មករផងដែរ។ កម្មករ ដែលប្រើសារធាតុគីមី ត្រូវតែមានចំណេះដឹង និងជំនាញអំពីការលាប និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍។

រូបភាពទី ៥: និយោជក និងកម្មករ ត្រូវតែបណ្តុះបណ្តាលក្នុងកម្រិតសមរម្យទៅនឹងភារៈកិច្ច សម្រាប់ប្រើប្រាស់ សារធាតុគីមីរបស់ពួកគេ។

ភស្តុតាងត្រូវតែមានដើម្បីបង្ហាញថាអនុវត្តគ្រប់គ្នាបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងកម្រិតសមរម្យ។ ភស្តុតាងទាំងនេះ អាច ប្រែប្រួល ទាក់ទងនឹងការផ្តល់វិជ្ជាបនបត្រសម្រាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលផ្លូវការ ទៅការកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រា។ ព័ត៌មាន ដែលត្រូវកត់ត្រា គឺ ឈ្មោះអ្នកចូលរួម, កាលបរិច្ឆេទនៃការបណ្តុះបណ្តាល និងប្រធានបទដែលបានបណ្តុះបណ្តាល។

ការអនុវត្តទី ២៣. ត្រូវមានភស្តុតាងអំពីសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ប្រសិនបើ ការជ្រើសរើសសារធាតុគីមី មកប្រើប្រាស់ក្នុង ផលិតកម្ម ត្រូវបានសម្រេចដោយទីប្រឹក្សា ឬ សមត្ថកិច្ចជំនាញ ។

ប្រសិនបើប្រើទីប្រឹក្សាឱ្យជ្រើសរើសសារធាតុគីមីនោះ ត្រូវតែមានភស្តុតាងអំពីសមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់ពួកគេ ។ ឧទាហរណ៍ នៃភស្តុតាង គឺលក្ខណៈសម្បត្តិពិស្តារបំប៉នអប់រំ, លិខិតបញ្ជាក់អំពីចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ពិអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងវិញ្ញាបនបត្រវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។

ការអនុវត្តទី ២៤. ត្រូវប្រើប្រព័ន្ធវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំតាមការដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ សារធាតុគីមីសំយោគ ។

ប្រព័ន្ធចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM) ដាក់បញ្ចូលនូវយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាសភាគចង្រៃ ដើម្បីកាត់ បន្ថយការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីសំយោគ ។ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ រួមមាន ការជម្រុញសត្វល្អិត និងមីក្រូសរីរាង្គមានប្រយោជន៍ ឱ្យកើតច្រើនឡើង, អនាម័យល្អលើដំណាំ និងសុខភាពរុក្ខជាតិ, ការត្រួតពិនិត្យដំណាំទៀងទាត់ដើម្បីរកសមាសភាគចង្រៃ, ការប្រើ ភ្នាក់ងារកម្ចាត់ជីវសាស្ត្រ និងថ្នាំកសិកម្មទន់ និងជម្រើសប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មសំយោគ ។

ត្រូវមានភស្តុតាង ដើម្បីបង្ហាញថា ប្រព័ន្ធ IPM ត្រូវបានគេប្រើ ។ ឧទាហរណ៍នៃភស្តុតាង គឺការកត់ត្រានៃការអនុវត្ត ការការពារដំណាំ ដូចជាលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យសមាសភាគចង្រៃ, ការប្រើភ្នាក់ងារកម្ចាត់ជីវសាស្ត្រ និងការបាញ់ថ្នាំ ។

ការអនុវត្តទី ២៥. ត្រូវទិញសារធាតុគីមីពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលអាជ្ញាប័ណ្ណត្រឹមត្រូវ ។

សារធាតុគីមីបានមកពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ពុំមានអាជ្ញាប័ណ្ណ អាចកំណត់អត្តសញ្ញាណពុំត្រឹមត្រូវ ឬ មានមាតិកានៃស្លាកសញ្ញា ពុំពិត ឬ អាចមានភាពមិនសុទ្ធ ដែលអាចនាំឱ្យមានការប្រើសារធាតុគីមីមិនបានអនុម័ត ឬ សំណល់ច្រើនលើសកំណត់ ។ ការ ទទួលបានសារធាតុគីមីពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណនឹងជួយដល់ការរកឃើញអ្នកផលិតសារធាតុគីមី នៅក្នុងករណីដែលរក ឃើញសំណល់លើសកំណត់ ។

ការអនុវត្តទី ២៦. ត្រូវប្រើប្រាស់តែសារធាតុគីមី និងថ្នាំកសិកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់លើមុខដំណាំ ដោយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេស ដែលមានបំណងនាំយក ផលិតផលទៅលក់ ដោយត្រូវតែមានឯកសារតម្កល់គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីការសម្រេចនោះ ។

ការអនុវត្តទី ២៧. ត្រូវចាត់ចែងវិធានការដាំដុះដើម្បីរក្សាកំរិតសំណល់ជាតិពុលក្នុងផលដំណាំ ឱ្យស្ថិតនៅទាបជាងកំរិតសំណល់ ជាតិពុលអតិបរមា (MRLs) នៃសារធាតុគីមីដែលអនុម័តដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែល នឹងលក់ ឬ នាំយកផលិតផលទៅលក់ ។ សារធាតុគីមី ត្រូវប្រើទៅតាមការណែនាំលើស្លាកសញ្ញាដោយផ្ទាល់ ឬការអនុញ្ញាតដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

ប្រទេសភាគច្រើន មានអាជ្ញាធរមួយចំនួនទទួលខុសត្រូវលើការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅចំការ និងលើការកំណត់ និងការត្រួតពិនិត្យ MRLs គីមី ។ នៅក្នុងប្រទេសខ្លះ អាជ្ញាធរតែមួយ អាចទទួលខុសត្រូវលើមុខងារទាំងពីរ និងនៅប្រទេស ខ្លះទៀត មុខងារទាំងនេះ អាចជាការកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។ ការអនុម័តឱ្យប្រើសារធាតុគីមីប្រហែលជាមាន ចែងនៅលើស្លាកសញ្ញា ឬ ចេញការអនុញ្ញាតសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។

រូបភាពទី ១០: សារធាតុគីមី និងផ្ទាំងម្ចាស់សត្វល្អិតចង្រៃ ប្រើលើដំណាំ ត្រូវតែអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុង ប្រទេស ដែលដាំដំណាំ និងមានបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ។

ជាធម្មតា សារធាតុគីមីត្រូវអនុវត្តសម្រាប់គោលបំណងប្រើលើដំណាំជាក់លាក់។ ការប្រើប្រាស់ និងកម្រិតសំណល់ ជាតិពុលអតិបរមា ដែលអនុវត្ត មិនត្រឹមតែត្រូវបញ្ជាក់សម្រាប់ប្រទេសដឹកនាំផលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសម្រាប់កន្លែង ដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្មកម្មវិធីផលទៀតផង។ ពេលខ្លះ សារធាតុគីមីត្រូវបានអនុវត្តអំពីកម្រិត MRL ជាក់លាក់នៅក្នុងប្រទេស ដឹកនាំផល ប៉ុន្តែ ត្រូវបានហាមឃាត់ ឬមាន MRL ទុនគ្នានៅកន្លែងដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្មកម្មវិធីផល។ ផ្ទាំងម្ចាស់សត្វចង្រៃ ជីវសាស្ត្រធ្វើពីប្រភពជីវសាស្ត្រ (Biological sources) ត្រូវតែអនុវត្តសម្រាប់ការប្រើលើកម្មវិធីផលដែលបានដាំផងដែរ។

បញ្ជីឯកសារសារធាតុគីមី និង MRL គីមីដែលបានអនុវត្ត អាចទទួលបានពីឯកសារបោះពុម្ព ឬ យកចេញពី គេហទំព័រ ឬទាក់ទងដោយផ្ទាល់ជាមួយអាជ្ញាធរសមរម្យ។ ស្នងការស្បៀងអាហារ Codex (www.codexalimentarius.net) ផ្តល់នូវ ស្តង់ដារ MRL គីមីដែលប្រទេសជាច្រើនត្រូវអនុវត្តតាម។

ដើម្បីបង្ការកិច្ចសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាលើសពី MRL នៅក្នុងប្រទេសដែលមានបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្មកម្មវិធីផល សារធាតុគីមី ត្រូវតែប្រើទៅតាមស្លាកសញ្ញា ឬ ការណែនាំដែលអនុញ្ញាត។ សំណល់លើសកំណត់អាចកើតឡើង ប្រសិនបើ សារធាតុគីមីពុំបានអនុវត្ត ឬក៏ការលាយពុំត្រឹមត្រូវ, អត្រាប្រើខ្ពស់ពេក ឬពុំមានការសង្កេតមើលរយៈពេលវែងទាំ។ ស្លាកសញ្ញា ដែលសរសេរជាភាសាបរទេសត្រូវតែបកប្រែឱ្យច្បាស់លាស់ដើម្បីធានាថា ការលាយ និងអត្រាប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវ និងរយៈពេល វែងទាំ ត្រូវបានគេអនុវត្តតាម។

ប្រសិនបើ MRL មិនត្រូវបានបង្កើតសម្រាប់សារធាតុគីមីនៅក្នុងប្រទេសដែលមានផលិតផលធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការកម្រិត សំណល់ណាមួយនៃផ្ទាំងម្ចាស់សត្វចង្រៃត្រូវតែបំប្លែងបញ្ជូនចេញពីការលក់។

ការអនុវត្តទី ២៨: ត្រូវធ្វើការវិភាគសំណល់ជាតិពុលក្នុងកម្មវិធីផល ដើម្បីពិនិត្យតាមដានការត្រឹមត្រូវនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុ គីមីជាប្រចាំទៅតាមពេលវេលាដែលកម្រិតដោយអតិបរមា ឬ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលនឹង លក់ ឬ នាំយកផលិតផលទៅលក់ (ចំពោះការលក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវតែតាមតាមការកំណត់របស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ) ។ មន្ទីរពិសោធន៍ដែលត្រូវ វិភាគសំណល់ជាតិពុលក្នុងកម្មវិធីផល សំដៅដល់មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងមន្ទីរពិសោធន៍ជេដូកខេត្ត ដែលមាន ការទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។

ការធ្វើតេស្តកម្មវិធីផល ដើម្បីពិនិត្យមើលការប្រើឱ្យបានត្រឹមត្រូវ គួរតែ ផ្អែកទៅលើហានិភ័យ ដោយមានឯកសារយោង វិទ្យាសាស្ត្ររឹងមាំ។ ពុំទាន់ធ្វើតេស្តកម្មវិធីផលរកគ្រប់សារធាតុគីមីដែលប្រើលើកម្មវិធីផលឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ

វិធីសាស្ត្រវិភាគដែលមានលក្ខណៈស្តង់ដារ ប្រហែលជាមាន MRL ច្រើនលំដាប់ក្នុងថ្លៃដែលមានប្រសិទ្ធិភាព និងតម្លៃនេះ វិធីទាំងនេះត្រូវបានប្រើជាទូទៅដើម្បីធ្វើតេស្តរកសំណល់គីមី ។ ជាជម្រើសគេអាចជ្រើសរើសថ្នាំកសិកម្មដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងគេ ដែលអាចធ្វើឱ្យលើសកំណត់ MRL មកធ្វើតេស្ត ។

ជំពូកសារធាតុគីមីដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងគេដែលអាចធ្វើឱ្យលើសកំណត់ MRL គឺ៖

- សារធាតុគីមីប្រើនៅពេលប្រមូលផលជាញឹកញយ
- សារធាតុគីមីដែលមានរយៈពេលរង់ចាំយូរ ឬកន្លែងដែលមានហានិភ័យដោយសារតែការប្រមូលផលកសិផលនៅក្នុងរយៈពេលរង់ចាំ
- សារធាតុគីមីដែលមានជាតិពុលខ្ពស់ចំពោះសុខភាពមនុស្ស
- សារធាតុគីមីប្រើក្រោយពេលប្រមូលផល និង
- សារធាតុគីមីពីដំណាក់កាលចាស់ៗ ។

ភាពញឹកញាប់នៃការធ្វើតេស្តសំណល់ ជាធម្មតា ត្រូវបានកំណត់ដោយអតិថិជន ឬអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងប្រទេសដែលមានបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្មកសិផល ។ ការធ្វើតេស្តនេះ អាចធ្វើជាជ្រើសរើស ឬ ញឹកជាងនេះ ។ ភាពញឹកញាប់ អាចកាត់បន្ថយនៅពេលដែលកំណត់ត្រានៃការអនុវត្តត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយជោគជ័យ ។

កសិករ ឬ អ្នកលក់ដុំ ឬ អ្នកនាំចេញ-នាំចូល ឬ អ្នកលក់រាយ ឬ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចធ្វើសំណាកកសិផលដើម្បីធ្វើតេស្តមុននឹងបញ្ជូនទៅកាន់គោលដៅ ។ ប្រសិនបើគេត្រូវពិនិត្យមើលសារធាតុគីមីប្រើក្រោយពេលប្រមូលផលសម្រាប់ការរក្សាទុកក្នុងរយៈពេលវែងនោះ កសិផលត្រូវធ្វើសំណាកបន្ទាប់ពីការរក្សាទុក ។ សំណាកមិនត្រូវមានលំអៀងឡើយ និងត្រូវតំណាងឱ្យកសិផលដែលផ្គត់ផ្គង់ឱ្យ ។

ស្នងការស្បៀងអាហារ Codex ផ្តល់នូវគោលការណ៍ណែនាំអំពីបរិមាណនៃសំណាកដែលត្រូវការសម្រាប់គោលបំណងធ្វើតេស្ត (សូមយោងទៅរក www.codexalimentarius.net) ។ សេចក្តីសង្ខេបនៃគោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះ មាននៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ៖

ប្រភេទកសិផល	ឧទាហរណ៍	បរិមាណអប្បបរមា
ផលិតផលតូច ឬស្រាល, ទម្ងន់ឯកតាមានរហូតដល់ប្រហែល ២៥ ក្រាម	ប៊ឺរី, ពពួកសណ្តែក, អូលីវ, វ៉ាន់ស៊ុយ	១ គីឡូក្រាម
ផលិតផលមានទំហំមធ្យម, ទម្ងន់ឯកតាជាធម្មតាមានរវាង ២៥ និង ២៥០ ក្រាម	ប៉េប៊ី, ក្រូចពោធិសាត់, ការ៉ុត, ដំឡូង	១ គីឡូក្រាម (យ៉ាងតិច ១០ឯកតា)
ផលិតផលទំហំធំ, ទម្ងន់ឯកតាលើសពី ២៥០ក្រាម	ស្ពៃ, មេឡូន, ត្រសក់	២ គីឡូក្រាម (យ៉ាងតិច ៥ ឯកតា)

មុននឹងបញ្ជូនសំណាកសម្រាប់ធ្វើតេស្ត, ត្រូវពិនិត្យមើលថា មន្ទីរពិសោធន៍ អាចធ្វើតេស្តរកសារធាតុគីមីដែលបានជ្រើសរើស និងពិនិត្យមើលទំហំសំណាកដែលត្រូវការ និងវិធីដែលល្អជាងគេក្នុងការដឹកជញ្ជូនសំណាក ។ នៅពេលប្រមូល និងដឹកជញ្ជូនសំណាក ត្រូវចៀសវាងធ្វើឱ្យខូច និងធ្វើឱ្យខូចដល់កសិផល ។ គោលការណ៍ណែនាំដែលត្រូវអនុវត្តតាមគឺ៖

- ត្រូវប្រើស្រោមដៃ (ស្រោមដៃដែលប្រើហើយ ត្រូវបោះចោល) ឬ លាងដៃឱ្យបានហ្មត់ចត់ ដើម្បីប្រមូលសំណាក
- ដាក់សំណាកនៅក្នុងថង់ប្លាស្ទិចស្អាត និង/ឬ ប្រអប់ ដើម្បីការពារក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន

- ត្រូវដាក់ស្លាកសញ្ញាឱ្យច្បាស់នៅលើសំណាក ដោយមានសរសេរឈ្មោះ, អាស័យដ្ឋាន, លេខទូរស័ព្ទ, កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រមូលសំណាក និងទីតាំងដែលប្រមូល និងព័ត៌មានពិស្តារផ្សេងទៀត
- រក្សាទុកសំណាកនៅក្នុងកន្លែងត្រជាក់ ប៉ុន្តែ មិនមែនក្នុងសភាពកកឡើយ រហូតដល់ពេលដឹកជញ្ជូន និង
- ចៀសវាងពន្យារពេលយូរ ដើម្បីធានាថា សំណាកទៅដល់មន្ទីរពិសោធន៍ទាន់ពេល ។

ជ្រើសរើសមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសក្នុងការវិភាគសំណល់គីមីនៅក្នុងកសិផលស្រស់ និងមានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

ការអនុវត្តទី ២៩. ត្រូវចៀសវាងការលាយបញ្ចូលគ្នានូវសារធាតុគីមីលើសពីពីរមុខ លុះត្រាតែបានទទួលអនុសាសន៍ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម) ។

ការលាយសារធាតុគីមីអាចធ្វើឱ្យមានប្រតិកម្មគីមីដែលផ្លាស់ប្តូរធាតុផ្សំសកម្ម និងនាំទៅដល់ការលើសកំណត់ MRL នៅក្នុងកសិផល។ ភាពត្រូវគ្នានៃសារធាតុគីមី ជារឿយៗ ត្រូវបានគេស្គាល់ចំពោះល្បាយនៃសារធាតុគីមីពីរមុខ ប៉ុន្តែជាធម្មតា គេពុំស្គាល់ចំពោះល្បាយសារធាតុគីមីបីមុខ ឬ លើសពីនេះឡើយ។ សារធាតុគីមីត្រូវតែលាយទៅតាមព័ត៌មានអំពីភាពត្រូវគ្នាដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

ការអនុវត្តទី ៣០. ត្រូវប្រតិបត្តិឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងរយៈពេលរង់ចាំ រវាងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងការប្រមូលផល ដោយអនុលោមតាមអនុសាសន៍នៃប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម និងប្រភេទដំណាំ ដោយមានកំណត់ត្រា និងរក្សាកំណត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

រយៈពេលរង់ចាំ គឺជាចន្លោះរវាងពេលប្រើសារធាតុគីមី និងពេលប្រមូលផលកសិផល។ រយៈពេលរង់ចាំ ចំពោះសារធាតុគីមីប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំង។ ប្រសិនបើសារធាតុគីមីប្រើជិតទៅនឹងពេលប្រមូលផលជាងរយៈពេលរង់ចាំ សំណល់នៅក្នុងកសិផលអាចលើសកំណត់ MRL និងនាំទៅដល់ការប្រមូលផលផលកមរិយា។ ព័ត៌មានអំពីរយៈពេលរង់ចាំ អាចទទួលបានពិស្តារសញ្ញា ឬ ការណែនាំអំពីការប្រើសារធាតុគីមី ឬ ពីឯកសារបោះពុម្ព និងគេហទំព័ររបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

ការអនុវត្តទី ៣១. ត្រូវថែទាំឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ជាមួយថ្នាំកសិកម្មឱ្យបានល្អ និងពិនិត្យមើលប្រសិទ្ធភាពការងារយ៉ាងតិចណាស់មួយឆ្នាំម្តង ដោយរក្សាការមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ។

ឧបករណ៍ខុសអាចនាំទៅរកអត្រាប្រើសារធាតុគីមីលើសកំណត់ និងសំណល់លើសពី MRL ។ នៅក្នុងពេលប្រើម្តងៗ គេត្រូវត្រួតពិនិត្យមើលការលេចរបស់ឧបករណ៍ និងក្បាលទុយោខុស។ យ៉ាងតិចជារៀងរាល់ឆ្នាំ គេត្រូវត្រួតពិនិត្យឧបករណ៍ ដើម្បីឱ្យបរិមាណថ្នាំបាញ់មានភាពត្រឹមត្រូវ។ ការត្រួតពិនិត្យ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកដែលមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស។ អ្នកនោះ អាចជាម្ចាស់ទំករ, កម្មករទំករ, ទីប្រឹក្សា ឬ អ្នកតំណាងលក់ឧបករណ៍ ឱ្យតែពួកគេបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលសមរម្យ។

កំណត់ត្រានៃការត្រួតពិនិត្យត្រូវរក្សាទុក។ ព័ត៌មានដែលត្រូវកត់ត្រារួមមាន ឈ្មោះបុគ្គលដែលធ្វើការត្រួតពិនិត្យ កាលបរិច្ឆេទត្រួតពិនិត្យ និងលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ។ ព័ត៌មានអាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រា ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា។

ការអនុវត្តទី ៣២. ត្រូវលាងសំអាតឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ជាមួយថ្នាំកសិកម្ម បន្ទាប់ពីរាល់លើកនៃការប្រើប្រាស់ ហើយសំណល់ពី ការលាងទាំងនោះ ត្រូវចោលតាមរបៀបសមស្រប ដែលមិនបង្កនូវហានិភ័យធ្វើឱ្យខូចកសិផល និង បរិស្ថាន ។

ការអនុវត្តទី ៣៣. ត្រូវចោលល្បាយថ្នាំកសិកម្មដែលលាយលើស តាមរបៀបសមស្របដែលមិនបង្កនូវហានិភ័យធ្វើឱ្យខូច ដល់ផលដំណាំ និងបរិស្ថាន ។

សំណល់សល់នៅក្នុងឧបករណ៍ប្រើសារធាតុគីមីអាចនាំឱ្យមានសំណល់គីមីលើសកំណត់នៅលើកសិផល ជាពិសេសនៅ កន្លែងដែលដាក់កសិផលលើសពីមួយប្រភេទ។ សារធាតុគីមីអនុម័តសម្រាប់ការប្រើលើដំណាំមួយ អាចមិនអនុម័តឱ្យប្រើលើ ដំណាំមួយទៀតឡើយ។ ប្រសិនបើពុំសំអាតឧបករណ៍ឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ សំណល់ពីសារធាតុគីមីដែលមិនបានអនុម័ត អាចមាន វត្តមាននៅលើដំណាំបន្ទាប់ដែលបានប្រើថ្នាំ។

ទឹកសំណល់ពីការលាងឧបករណ៍ និងល្បាយប្រើលើស ត្រូវតែបោះចោលទៅតាមរបៀបដែលមិននាំឱ្យមានសំណល់ លើសនៅលើកសិផល។ ទឹកសំណល់ ឬ ល្បាយលើស អាចប្រើលើដំណាំដែលអនុម័តឱ្យប្រើសារធាតុគីមីនោះ ឱ្យតែប្រើទៅ តាមស្លាកសញ្ញា ឬ ការណែនាំដែលអនុញ្ញាត។ គេអាចប្រើវានៅកន្លែងដែលគ្មានហានិភ័យធ្វើឱ្យសារធាតុគីមីប៉ះផ្ទាល់ជាមួយ កសិផលដែលមិនបានអនុម័តឱ្យប្រើបានដែរ ឬ ដោយប្រយោលតាមរយៈភាពខ្វះខាតនៃប្រភពទឹក។

ការអនុវត្តទី ៣៤. ត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីនៅកន្លែងដែលមានខ្យល់ចេញ-ចូល ក្នុងសំណង់រឹងមាំ និងមានសុវត្ថិភាព ដោយ ដាក់កំហិតឱ្យតែអ្នកដែលមានការអនុញ្ញាតចេញ-ចូលតែប៉ុណ្ណោះ។ ត្រូវកំណត់ទីតាំង និងការសាងសង់ឱ្យ បានសមស្រប ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពធ្វើឱ្យខូចកសិផល និងត្រូវបំពាក់ដោយសម្ភារៈ សម្រាប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ ក្នុងករណីដែលមានការកំពប់សារធាតុគីមី។

ការរក្សាទុកមិនបានត្រឹមត្រូវ និងដោយឆ្លើយតបប្រហែស និងការលើដាក់សារធាតុគីមី អាចនាំឱ្យមានភាពខ្វះខាតលើ កសិផលដោយផ្ទាល់ តាមរយៈការកំពប់ដោយចៃដន្យ ឬ ដោយប្រយោលតាមរយៈភាពខ្វះខាតនៃទឹក ឧបករណ៍ ផ្ទុក/កេះ និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ដែលមកប៉ះជាមួយកសិផល។ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាត គេត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីនៅក្នុង ឃ្នាំងភ្លើងច្រាស់, រឹងមាំ និងមានសុវត្ថិភាព និងអាចចេញ-ចូលបានចំពោះតែអ្នកមានការអនុញ្ញាតប៉ុណ្ណោះ។ ឃ្នាំង ត្រូវតែមាន ទីតាំងនៅក្នុងកន្លែងសមរម្យ, សាងសង់ឡើង ដើម្បីការពារសារធាតុគីមីពីការត្រូវខ្យល់អាកាសធាតុ និងបំពាក់ដោយសម្ភារៈ សង្គ្រោះបន្ទាន់ ដើម្បីទប់ទល់នឹងការកំពប់។ ឃ្នាំងអាចនៅដាច់តែឯង ឬ មានទីតាំងនៅខាងក្នុងអាគារមួយទៀត។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើរក្សាទុកបរិមាណ គីមីបន្តិចបន្តួចនោះ ទូរមានសោរដែលមានធ្វើអាចជាឃ្នាំងសមរម្យ ឱ្យតែវានៅដាច់ដោយឡែកពី កន្លែងវេចខ្ចប់, រក្សាទុក និងលើកដាក់កសិផល។ វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាត រួមមាន៖

- ដាក់ទីតាំងឃ្នាំងឱ្យឆ្ងាយពីប្រភពទឹក និងកន្លែងដែលអាចមានទឹកជំនន់
- ប្រើឃ្នាំងត្រជាក់ មិនលិចទឹកដែលរក្សាសារធាតុគីមីកុំឱ្យប៉ះត្រូវនឹងពន្លឺថ្ងៃផ្ទាល់ និងត្រូវខ្យល់អាកាសធាតុ
- ប្រើកម្រាលលមិនជ្រាប (ឧទាហរណ៍ បេតុង) ដោយមានភ្លើនៅជុំវិញកម្រាល ដើម្បីទប់ទល់ការកំពប់ ឬ លិច ជ្រាប និងបង្ការទឹកចូល
- តម្កើងអំពូលភ្លើង ដើម្បីអាចអាស្រ័យស្លាកសញ្ញាគីមីឱ្យបានច្បាស់

- ធាតុសារធាតុដើម្បីធានាថា កុមារ និងអ្នកគ្មានការអនុញ្ញាតមិនអាចចូលបាន
- រក្សាគ្រឿងប្រដាប់ប្រដា (ប៉ែល និងឧបករណ៍ស្រូត ឬ ដីស្រូត) នៅកន្លែងដែលងាយចូលបាន
- កុំរក្សាទុកថ្នាំកសិកម្មដែលមានជាតិកូរិន ឬ ជីដែលមានអាយុកាលស្រុត, ប៉ូតាស្យូមស្រុត ឬ សូដ្យូមស្រុត ពីព្រោះការកំពប់អាចធ្វើឱ្យផ្ទុះបាន ។

រូបភាពទី ១១: សារធាតុគីមីត្រូវរក្សាទុកក្នុងកុងតឺន័រដែលស្អិត, រឹងមាំ និងមានសុវត្ថិភាព ដោយមានតែមនុស្សមានការអនុញ្ញាតប៉ុណ្ណោះដែលអាចទៅចូលបាន ។

ការអនុវត្តទី ៣៥. មិនត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីក្នុងប្រអប់រាវ នៅពិលើផ្ទៃដែលស្អិតនៅខាងលើសារធាតុគីមីប្រអប់រាវឡើយ ។

ប្រសិនបើ រក្សាទុកសារធាតុគីមីរាវនៅពិលើផ្ទៃ ការកំពប់ និងលិចជ្រាប អាចធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់ដល់ម្សៅគីមីនៅខាងក្រោម និងធ្វើឱ្យមានការប្រើសារធាតុគីមីដែលមិនបានអនុវត្តឱ្យប្រើលើកសិផល ឬ ការបង្កើតសារធាតុគីមីថ្មី ដែលអាចមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស ។

វាជាការអនុវត្តក្នុងការដែលមានកន្លែងដោយឡែកនៅក្នុងកុងតឺន័រ សម្រាប់រក្សាទុកថ្នាំកសិកម្ម, ថ្នាំសម្លាប់ជ្រូក, ថ្នាំកម្ចាត់ស្មៅ និងសារធាតុគីមីផ្សេងទៀត ដើម្បីចៀសវាងការច្រឡំប្រើសារធាតុគីមីខុស ។

ការអនុវត្តទី ៣៦. ត្រូវតែរក្សាសារធាតុគីមីនៅក្នុងកញ្ចប់/ធុង/ដបដើមរបស់វា ដែលមានស្លាកសញ្ញាស្របច្បាប់ និងត្រូវអនុវត្តទៅតាម ការណែនាំដែលបញ្ជាក់លើស្លាកសញ្ញា ឬពិភាក្សាជាមួយមន្ត្រី ។ ប្រសិនបើមានការផ្លាស់សារធាតុគីមីទៅកាន់ធុង/ដបផ្សេងទៀត ធុង/ដបថ្មីនោះ ត្រូវតែសរសេរចំណាំឱ្យច្បាស់ ដោយមានដាក់ឈ្មោះដើមរា កម្រិតប្រើប្រាស់ និងរយៈពេលរង់ចាំ។

ត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីនៅក្នុងធុងដើមរបស់វា ដោយមានស្លាកសញ្ញាអាចអានបាន ដើម្បីចៀសវាងការច្រឡំប្រើសារធាតុគីមីខុស ឬ អត្រាប្រើ ឬ រយៈពេលរង់ចាំខុស ។ នៅក្នុងឱកាសតែមួយគត់ដែលគួរផ្ទេរសារធាតុគីមីទៅដាក់ធុងមួយទៀត គឺ នៅពេលដែលធុងដើមខូច ។ ធុងថ្មីត្រូវតែសរសេរចំណាំដោយមានដាក់ឈ្មោះគីមី, អត្រាប្រើ និងរយៈពេលរង់ចាំដើម្បីបង្ការការប្រើខុស ។

ការអនុវត្តទី ៣៧. មិនត្រូវប្រើផ្កា/ដំបូងកម្មភ្លើងវិញឡើយ និងត្រូវរក្សាវាឱ្យមានសុវត្ថិភាពរហូតដល់ពេលកម្ទេចចោល តាមវិធីសមស្រប។

ការអនុវត្តទី ៣៨. ត្រូវកម្ទេចចោលផ្កា/ដំបូងកម្មដែលប្រើរួច តាមគោលការណ៍កំណត់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល និងបរិស្ថាន ។

ផ្កាទេវ អាចជាប្រភពនៃភាពខូចកម្មិ ជាពិសេស ប្រសិនបើពុំបានលាងបិទដង ដើម្បីសម្អាតសាងធាតុគីមីដែលនៅ ជាប់។ គេមិនត្រូវប្រើផ្កាទេវឡើងវិញសម្រាប់រក្សាទុកសារធាតុគីមីដទៃទៀត ឬ ប្រើវាសម្រាប់រក្សាទុកកសិផលឡើយ។ គេ ត្រូវតែរក្សាវាឱ្យមានសុវត្ថិភាព រហូតដល់ពេលកម្ទេចចោល ដើម្បីចៀសវាងការប្រើវាដោយចៃដន្យ។ ប្រទេសខ្លះ មានច្បាប់ស្តី អំពីការកម្ទេចចោលផ្កាទេវ និងមានប្រព័ន្ធប្រមូល និងកម្ទេចចោលជាផ្លូវការ ។

រូបភាពទី ១២: ផ្កាទេវដែលត្រូវតែកម្ទេចចោលទៅតាមច្បាប់ពាក់ព័ន្ធរបស់ប្រទេស និងតាមរបៀបដែលកាត់បន្ថយហានិភ័យ នៃភាពធ្វើឱ្យកខ្វក់លើកសិផល

ការអនុវត្តទី ៣៩. ត្រូវវិភាគធ្វើត្រួតពិនិត្យឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងរក្សាទុកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ រហូតដល់ពេលកម្ទេចចោលនូវ សារធាតុគីមីដែលដុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ដែលមិនអាចប្រើទៅទៀតបាន ឬ ដែលមិនអាចកាត់ឱ្យប្រើទៅ ទៀត ។

ការអនុវត្តទី ៤០. ត្រូវកម្ទេចចោលសារធាតុគីមីដែលដុតកំណត់ប្រើប្រាស់ តាមរយៈប្រព័ន្ធប្រមូលដ្ឋានផ្លូវការ ឬនៅតាមតំបន់ និងវិធីសាស្ត្រដែលកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

អាយុផ្កាសារធាតុគីមីអាចកំណត់តាម ហួសកាលបរិច្ឆេទប្រើ ឬកាលបរិច្ឆេទផលិតនៅលើផ្កា។ ជាទូទៅ សារធាតុផ្សំ សកម្ម ចាប់ផ្តើមខូច ២ឆ្នាំ ក្រោយពីផលិត។ ការអនុវត្តលើសារធាតុគីមីអាចផ្លាស់ប្តូរបានដែរ ។

ការត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ លើការរក្សាទុកសារធាតុគីមីនិងធានាថា មានការអនុវត្តក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន នៅពុំទាន់ផុត កាលបរិច្ឆេទប្រើនៅឡើយ និងផ្តល់ការគាំទ្រដល់ការកម្ទេចចោលសារធាតុគីមីដែលអាចអានបាន។ ការធ្វើដូច្នោះ និងចៀសវាងបាន នូវការប្រើដោយខុសច្បាប់ និងការលើសកំណត់ MRL ដោយមិនដឹងធានាថា សារធាតុគីមីនៅតែមានប្រសិទ្ធភាព និងធានាថា ផ្ការបស់វាអាចបំពេញដោយសុវត្ថិភាព និងមិនត្រូវឱ្យ ។

ប្រសិនបើ រកឃើញថា សារធាតុគីមីផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ត្រូវតែធ្វើអត្តសញ្ញាណវាឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងរក្សាវាឱ្យ មានសុវត្ថិភាពរហូតដល់បោះចោល។ កិច្ចការនេះ អាចសម្រេចបានដោយការសរសេរចំណាំនៅលើមុងដោយពាក្យ " ផុតកំណត់ ប្រើប្រាស់ " និងដាក់វានៅក្នុងឃ្នាំងរក្សាទុកនៅកន្លែងកំណត់សម្រាប់ដាក់សារធាតុគីមីផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ។

ដើម្បីចៀសវាងភាពខ្វះខាតដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលទៅលើកសិផលនៅចំការ សារធាតុគីមីផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ត្រូវតែបោះចោលតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រមូលផ្តុំការ ឬ នៅកន្លែងដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

ការអនុវត្តទី ៤១. ត្រូវតែកត់ត្រាទុក អំពីការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីលើដំណាំមួយមុខ ដោយបញ្ជាក់យ៉ាងពិស្តារអំពីសារធាតុ គីមីដែលបានប្រើ មូលហេតុប្រើ កាលបរិច្ឆេទ និងទីតាំងដែលបានប្រើ កម្រិតប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ រយៈពេលរង់ចាំ និងឈ្មោះអ្នកប្រើប្រាស់ ។

ការអនុវត្តទី ៤២. ត្រូវរក្សាទុកនូវឯកសារកត់ត្រាអំពីសារធាតុគីមីដែលយកមកទុកប្រើប្រាស់ ដោយមានបញ្ជាក់ពិស្តារអំពី ឈ្មោះសារធាតុគីមី អ្នកផ្គត់ផ្គង់សារធាតុគីមី កាលបរិច្ឆេទ និងបរិមាណដែលបានបញ្ជូលស្តុក និង កាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ឬ កាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់ ។

ការអនុវត្តទី ៤៣. ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាសារធាតុគីមីក្នុងស្តុក ដោយបញ្ជាក់លំអិតអំពីឈ្មោះគីមី កាលបរិច្ឆេទ និងបរិមាណ ទទួលបាន និងកាលបរិច្ឆេទនៅពេលដែលប្រើអស់ ឬនៅពេលដែលកម្ទេចចោល ។

កំណត់ត្រានៃសារធាតុគីមីទទួលបាន ប្រើ និងរក្សាទុកត្រូវតែរក្សា ដើម្បីបង្ហាញថា សារធាតុគីមីត្រូវបានប្រើ និង រក្សាទុកត្រឹមត្រូវ និងដើម្បីស្វែងរកឱ្យឃើញពីប្រភពវា នៅពេលដែលមានហេតុការណ៍រកឃើញភាពខ្វះនៅក្នុងពេល ផលិតកម្ម ឬ ក្រោយពេលប្រមូលផល ។ កំណត់ត្រាអាចជួយដល់ការស៊ើបអង្កេតពីមូលហេតុនៃភាពខ្វះបាន ។

ព័ត៌មានដែលត្រូវការ អាចកត់ត្រាដាច់ដោយឡែក ឬ ជាមួយគ្នានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រា ឬ នៅលើទំរង់កត់ត្រា ។ ឯកសារដឹកជញ្ជូន ឬ បង្កាន់ដៃ អាចរក្សាទុកជាកំណត់ត្រានៃការទទួលសារធាតុគីមី ។ ឧទាហរណ៍នៃកំណត់ត្រាសម្រាប់ទទួល, រក្សាទុក និងប្រើសារធាតុគីមី មាននៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

ការអនុវត្តទី ៤៤. ត្រូវតែបញ្ឈប់ការលក់ចែកចាយកសិផល ប្រសិនបើរកឃើញថា មានសំណល់សារធាតុគីមីលើសពីកម្រិត MRLs ។ ត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេតអំពីមូលហេតុនៃភាពខ្វះនោះ និងចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ដើម្បីចៀសវាង កើតមានឡើងជាថ្មី និងត្រូវកត់ត្រាទុកនូវហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើង និងវិធានការដែលបានប្រើ ។

ប្រសិនបើ រកឃើញ សំណល់សារធាតុគីមីលើសកំណត់ MRL នោះការលក់ដូរកសិផលត្រូវតែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ ។ មូលហេតុនៃភាពធ្វើឱ្យខ្វះត្រូវតែធ្វើការស៊ើបអង្កេត ដោយតាមដាននូវកសិផលដែលបញ្ជូនចេញពីចំការ និងធ្វើអត្តសញ្ញាណ ពីចំណុចដែលភាពខ្វះអាចកើតឡើង ។ មូលហេតុនៃសំណល់គីមីលើសកំណត់អាចបណ្តាលមកពី:

- សារធាតុគីមីដែលពុំបានអនុម័តឱ្យប្រើលើដំណាំគោលដៅ
- លាយពុំត្រូវ ឬ លើសកំណត់
- ពុំសង្កេតមើលរយៈពេលរង់ចាំ
- ឧបករណ៍បាញ់ថ្នាំមានកំហុស ឬ ពុំបានត្រឹមត្រូវ ឬ សំអាតឱ្យបានត្រឹមត្រូវបន្ទាប់ពីការប្រើលើកចុងក្រោយ ឬ ប្រើវា សម្រាប់គោលបំណងច្រើនទាំងសម្រាប់លាង និងសម្រាប់បាញ់ថ្នាំ

- ដំណាក់កាលចាត់វិធានការនៅជំហានដំបូង
- សំណល់គីមីនៅក្នុងដីសល់ពីការប្រើលើកមុន
- សារធាតុគីមីនៅក្នុងឡាំងប្រមូលផល និង
- ការកប់ចោលពុំបានត្រឹមត្រូវ. ការកប់គីមីដោយចៃដន្យចូលទៅក្នុងដី ឬ ប្រភពទឹក ដោយសារតែលក្ខខណ្ឌរក្សាទុកអន់ ។

ត្រូវចាត់វិធានការកែតម្រូវ ដើម្បីបង្ការបញ្ហាគីមីកើតឡើងវិញ ។ ឧទាហរណ៍ បណ្តុះបណ្តាលកម្មករឡើងវិញ. ព្រឹត្យឧបករណ៍ និងសាងសង់ឃ្នាំងរក្សាទុកថ្មី ។ កំណត់ត្រានៃឧប្បត្តិហេតុ និងវិធានការប្រើ ត្រូវតែកត់ត្រា ដើម្បីបង្ហាញថា ចំការមានប្រព័ន្ធនៅនឹងកន្លែងសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា ។ អាចជួយពិនិត្យមើលបញ្ហា ដែលបានកើតឡើងពីអតីតកាលឡើងវិញ ។ ព័ត៌មានដែលត្រូវការអាចកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រា ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។

សារធាតុគីមីផ្សេងទៀត

ការអនុវត្តទី ៤៥. ត្រូវប្រើប្រាស់ រក្សាទុក និងកម្ទេចចោលនូវប្រេងឥន្ធនៈ ប្រេង និងសារធាតុដែលមិនមែនជាព្យាប្រតិមីផ្សេងទៀត តាមរបៀបដែលអាចកាត់បន្ថយហានិភ័យបង្កឱ្យខូចដល់កសិផល ។

ចំនួនសារធាតុគីមីក្រៅពីព្យាប្រតិមី អាចមានវត្តមាននៅចំការ និងអាចធ្វើឱ្យខូចដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលទៅលើកសិផល ។ ឧទាហរណ៍ មានដូចជា ក្រមួន, ប្រេងម៉ាស៊ីន, ឥន្ធនៈ, ប្រដាប់សំអាត, ប្រដាប់ធ្វើអនាម័យ, សារធាតុគីមីសម្រាប់កម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ, ជី និងការវា ។ មូលហេតុនៃភាពខូចអាចបណ្តាលមកពី:

- សារធាតុគីមីមិនសមរម្យ ប្រើសម្រាប់សំអាត និងធ្វើអនាម័យ ឬ ប្រើខុសកម្រិត
- ការប្រើសារធាតុគីមីដោយឥតដឹងខ្លួន ។ ឧទាហរណ៍: បាញ់សារធាតុគីមីសម្រាប់កម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃនៅជិតកសិផល ឬ សម្ភារៈវេចខ្ចប់
- សារធាតុគីមីកប់នៅជិតកសិផល ឬ លេចជ្រាបនៅក្នុងពេលរក្សាទុក ឬ ដឹកជញ្ជូនជាមួយកសិផល និង
- ប្រេងលេចជ្រាប, ខ្លាញ់, ថ្នាំលាបនៅលើឧបករណ៍ ប៉ះជាមួយកសិផល ។

ចាំបាច់ត្រូវលើកដាក់, រក្សាទុក និងបោះចោលសារធាតុគីមីទាំងនេះ ដោយប្រយ័ត្នប្រយោល ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលធ្វើឱ្យមានភាពខូច ។

៣.៦. ការប្រមូលផល និងការថែទាំស្រូវកសិផល

ភាពខ្លាំងក្លា, ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រ លើកសិផល អាចកើតឡើងក្នុងពេលប្រមូលផល និងថែរក្សាទុកដាក់ក្រោយពេលប្រមូលផល តាមរយៈ:

- ការមិនបានថែរក្សាឱ្យបានស្អាត និងត្រឹមត្រូវនូវឧបករណ៍, សម្ភារៈ, កន្លែងលើកដាក់ និងរក្សាទុក និងយានយន្តដឹកជញ្ជូន
- អាគារ និងឃ្នាំងដែលសាងសង់ ថែទាំមិនបានស្អាតល្អ
- ការប្រើសារធាតុគីមីដែលមិនអនុម័តឱ្យប្រើសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកសិផល និងសម្រាប់សំអាត និងធ្វើអនាម័យ

- ការត្រួតពិនិត្យសត្វស្រុក និងសត្វចម្រុះ និងសមាសភាពចង្រៃមិនបានដិតដល់
- សម្ភារៈអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនមិនបានស្អាតល្អ និងគ្មានស្តង់ដារ ។

ឧបករណ៍, ធុង/ឡាំង និងសម្ភារៈ

ឧបករណ៍, ធុង/ឡាំង និងសម្ភារៈផ្សេងទៀតដែលប៉ះកសិផលក្នុងពេលប្រមូលផល, លើកដាក់, វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុក អាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់គីមី, ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រ ។ ភាពកខ្វក់អាចកើតឡើងដោយសារការសំអាត និងថែរក្សាមិនបាន ល្អ ឬ ប្រើមិនបានត្រឹមត្រូវ ។ ឧបករណ៍, ធុង/ឡាំង និងសម្ភារៈ រួមមាន កន្ត្រក, ជាល, ធុង, ថង់, កេះប្លាស្ទិច, ប្រអប់ឈើ, ក្រណាត់គ្រប, គ្រឿងជំនួយសម្រាប់ប្រមូលផល, កាំបិត, ប្រដាប់កាត់មែក, ម៉ាស៊ីនអ៊ុតសំបកវេចខ្ចប់, តុ, បង់, កាតុងក្រដាស, សម្ភារៈវេចខ្ចប់ ។ល។

ការអនុវត្តទី ៤៦. ត្រូវតែប្រើឧបករណ៍ ប្រអប់/ធុង សម្រាប់ដាក់ ឬ ផ្ទុកកសិផលដែលធ្វើអំពីសម្ភារៈដែលនឹងមិនធ្វើឱ្យកខ្វក់ ដល់កសិផល ។

ឧបករណ៍, ធុង/ឡាំង និងសម្ភារៈដែលប៉ះកសិផល ត្រូវតែធ្វើពីសម្ភារៈដែលមិនមានជាតិពុល និងគ្មានសមាសធាតុបង្ក ជម្ងឺរបស់មនុស្ស ។ សម្ភារៈមិនកម្រើក ដូចជា ឈើ, ប្លាស្ទិច, ក្រដាស, ដែកថែប មានភាពសមរម្យ ឱ្យតែវាមិនមានហានិភ័យ នៃភាពកខ្វក់ពីសារធាតុគីមីប្រើធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មសម្ភារៈទាំងនេះ ។ សម្ភារៈធ្វើពីសារធាតុសរីរាង្គ ដូចជាចំបើង គួរតែធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពកខ្វក់ពីសមាសធាតុបង្កជម្ងឺរបស់មនុស្ស ។ ឧបករណ៍ និងធុង/ឡាំង គួរតែធ្វើឱ្យមានភាពងាយស្រួលក្នុង ការសំអាត ។ ចៀសវាងរន្ធ, ស្នាមប្រេះ និងជ្រុង ដែលពិបាកសំអាត ។

ការអនុវត្តទី ៤៧. ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណប្រអប់/ធុង ដែលប្រើសម្រាប់ដាក់ ឬ រក្សាទុកសំណល់សារធាតុគីមី និងសារធាតុបង្ក គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងទៀតឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីចៀសវាងការប្រើវាក្នុងការដាក់កសិផល ។

ភាពកខ្វក់លើកសិផល អាចកើតឡើង ប្រសិនបើ ធុង/កេះប្រើសម្រាប់ដាក់កសិផល ក៏ត្រូវប្រើសម្រាប់ទុកសំណល់ សារធាតុគីមី និងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ដទៃទៀតនោះ ។ ធុង/កេះ ត្រូវតែធ្វើអត្តសញ្ញាណឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីបង្ហាញពី គោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់វា ។ ឧទាហរណ៍ ការប្រើធុង/កេះ អាចធ្វើអត្តសញ្ញាណដោយការរចនាពិសេស ឬ សម្ភារៈ ឬ ពណ៌ ឬ សញ្ញាចំណាំ ។

ការអនុវត្តទី ៤៨. ត្រូវតែថែទាំ សំអាតសម្ភារៈ ឧបករណ៍ និងធុង ឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការបង្កភាពកខ្វក់ដល់ កសិផល ។

ឧបករណ៍ និងធុង/កេះ ដែលថែទាំមិនបានល្អ អាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់គីមី និងរូបសាស្ត្រ ។ ភាពកខ្វក់គីមី អាច កើតឡើងតាមរយៈឥន្ធនៈ, ប្រេង និងខ្លាញ់លេចចេញពីផ្នែកឧបករណ៍ ។ ភាពកខ្វក់រូបសាស្ត្រ អាចកើតឡើងតាមរយៈការកោស និងបំណែក (ដែក, ឈើ, ប្លាស្ទិច) ពីឧបករណ៍ និងធុង/កេះ ដែលជ្រៀតចូលទៅក្នុងកសិផល ។ ការថែទាំទៀងទាត់ ត្រូវតែ អនុវត្តដើម្បីពិនិត្យមើល និងបំបាត់ប្រភពកខ្វក់ចេញ ។

រូបភាពទី ១៣: ឧបករណ៍ និងធុងត្រូវ តែងតែឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចម្លងរោគនៅផលិតផល

ការអនុវត្តទី ៤៩. ត្រូវរក្សាទុកឧបករណ៍ ប្រគប់/ធុង និងសម្ភារៈសំរាប់ដុំកកសិផល នៅកន្លែងដាច់ដោយឡែកពីសារធាតុគីមី ដី ឬ សារធាតុគីមីមួយម៉ឺនដីជាតិដី និងត្រូវចាត់វិធានការ កាត់បន្ថយភាពកខ្វក់ដល់កកសិផលដែលបង្កឡើង ដោយសមាសភាពឆ្អែង ។

ការរក្សាទុកសារធាតុគីមី, ដី និងសារធាតុគីមីមួយម៉ឺនដីជាតិដី នៅក្បែរឧបករណ៍, ធុង/កេង និងសម្ភារៈ អាចធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់លើកកសិផល តាមរយៈការកំចាត់ដោយចៃដន្យ។ ផលិតផលទាំងនេះ ត្រូវតែរក្សាទុកនៅទីតាំងដាច់ដោយឡែក ឆ្ងាយពីឧបករណ៍, ធុង/កេង និងសម្ភារៈដែលប៉ះកកសិផល ។

សមាសភាពឆ្អែង ដូចជា ពពួកកកេរ និងបក្សី អាចធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់ឧបករណ៍, ធុង/កេង និងសម្ភារៈ ដោយលាមករបស់វា។ វិធានការដែលប្រើសម្រាប់កាត់បន្ថយភាពកខ្វក់ពីវិសាស្ត្រពីសមាសភាពឆ្អែង រួមមាន ការប្រើប្រាស់ និងអង្កុប គរ ធុង/កេង ពិលើគ្នា និងដាក់សម្ភារៈខ្ពស់ពីកំរាល និងដី ប្រើកន្លែងរក្សាទុកដែលស្ងួត និងមានពន្លឺល្អ និងគ្របឧបករណ៍ ធុង/កេង និងសម្ភារៈនៅពេលមិនប្រើវា។

ការអនុវត្តទី ៥០. ត្រូវពិនិត្យមើលភាពរឹងមាំ និងភាពស្អាតរបស់ឧបករណ៍ ធុង/ប្រគប់ និងសម្ភារៈសម្រាប់ដុំកកសិផលនៅ កន្លែងមុនពេលប្រើ និងត្រូវសំអាត ជួសជុល ឬក៏បោះចោល ប្រសិនបើចាំបាច់ ។

ទោបិជាមានកាខិតប្រើប្រែប្រែថែទាំ និងទុកដាក់ឧបករណ៍, ធុង/កេង និងសម្ភារៈ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពក៏ដោយ ភាពកខ្វក់នៅតែមានកើតឡើងពីការប៉ះជាមួយដី ទឹក លាមក សារធាតុគីមី ដី និងសារធាតុគីមីមួយម៉ឺនដីជាតិដី។ ការត្រួតពិនិត្យឧបករណ៍ ធុង/កេង និងសម្ភារៈ មើលភាពរឹងមាំ និងភាពស្អាតមុននឹងប្រើ និងលាង ឬ ជួសជុលតាមតម្រូវការ អាចកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់។ ប្រសិនបើកាខិតសំអាត ឬ ការជួសជុល មិនអាចបំបាត់ប្រភពកខ្វក់សក្តានុពលបានទេ គេត្រូវតែបោះចោលឧបករណ៍, ធុង/កេង ឬ សម្ភារៈ នោះ។

ការអនុវត្តទី ៥១. មិនត្រូវដាក់កកសិផលដែលបានប្រមូលផលរួចនៅជួររឹងដី ឬ ជួររឹងកំរាលនៃកន្លែងលើកដាក់ប្រើប្រាស់ វិច្ឆ័យ ឬ រក្សាទុកកកសិផលឡើយ។

នៅពេលដែលកសិករបានប្រមូលផលរួចហើយ គេមិនគួរដាក់វាឱ្យប៉ះផ្ទាល់ជាមួយដី និងកម្រាលសម្រាប់លើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងកន្លែងរក្សាទុកឡើយ ជាពិសេសមុខកាត់របស់វា។ ដី និងកម្រាលកខ្វក់ អាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ។ មុខកាត់របស់កសិករអាចក្លាយជាចំណុចជ្រៀតចូល និងផ្តល់ជីវិតដល់សមាសធាតុបង្កជំងឺរបស់មនុស្ស ។

សម្ភារៈ ដូចជាក្រដាស ប្លាស្ទិច និងឈើ អាចដាក់ក្រាលនៅលើដី ឬ កម្រាល ដើម្បីបង្ការការប៉ះបន្ទាប់ពីប្រមូលផល។ សម្ភារៈទាំងនេះ គួរតែសំអាត និងថែទាំវា ដើម្បីធានាថា វាពុំមែនជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់ឡើយ។

រូបភាពទី ១៤ : សម្ភារៈ ដូចជា ក្រដាសអាចក្រាលដាក់ពីលើដី ដើម្បីបង្ការការប៉ះបន្ទាប់ផ្នែកបរិភោគបានរបស់កសិករ បន្ទាប់ពីប្រមូលផលរួច

អាគារ និងសំណង់

អាគារ និងសំណង់ ប្រើសម្រាប់ដាំ វេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុកអាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់គីមី ជីវសាស្ត្រ និង រូបសាស្ត្រ។ ប្រភពនៃភាពកខ្វក់អាចជា:

- សម្ភារៈប្រើសម្រាប់ការសាងសង់
- ប្រេងម៉ាស៊ីន, ឥន្ធនៈ, គ្រឿងម៉ាស៊ីន, ឧបករណ៍ និងប្រដាប់ប្រដាដែលទុក និងប្រើនៅក្នុងអាគារ និងសំណង់
- ប្រព័ន្ធសំណល់ល្អ, ប្រព័ន្ធបោះទោលសំណល់ និងប្រព័ន្ធបង្ហូរ និង
- អំពូលភ្លើងនៅលើកន្លែងដាក់កសិផល, ចុង/កេះ វេចខ្ចប់ និងសម្ភារៈ

ការអនុវត្តទី ៥២. ត្រូវតែសាងសង់ និងថែទាំអាគារ និងបណ្តាសំណង់ដែលប្រើសម្រាប់ដាំដុះ វេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុក កសិផល ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់ដល់កសិករ ។

អាគារ និងសំណង់ រួមមាន រូងក្រោមដី និងផ្ទះកញ្ចក់ ប្រើសម្រាប់ការពារប្រព័ន្ធដាំជុះ និងកន្លែងលាងសម្រាប់វេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុកកសិផល ដូចជា បញ្ចា (canopy) រោងមានជំបូលតែម្ខាង និងរោង។ ពិដាន, ជញ្ជាំង និងកម្រាល អាគារ និង សំណង់ អាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់មកពីដំណាក់សារធាតុគីមីពុល កំទេចកំទីធ្លាក់ពីផ្នែកពុកផុយ និងសមាសធាតុបង្ក ជំងឺរបស់មនុស្សដែលកើតឡើងពីភាពកខ្វក់ និងផ្ទុយ។

ក្នុងពេលកំពុងសាងសង់ គួរតែពិចារណា អំពីតម្រូវការសម្រាប់កម្រាលដែលវាប៉ះពាល់ និងស្អាត និងការសម្អាត កន្លែងនៅលើដី និងក្បែរកន្លែងដាក់កសិផល ។ សារធាតុគីមី ប្រើក្នុងការសាងសង់ ដូចជា ថ្នាំលាប និងសារធាតុគីមីកម្ទាត់ សមាសភាពច្រែង ត្រូវប្រើកុំឱ្យវាស្រក់ទៅលើកសិផល ។

ត្រូវធ្វើការថែទាំឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីបង្ការផ្នែកពុកផុយ ធ្លាក់ចូលទៅក្នុងកសិផល ឬ កញ្ចប់ ។ ឧទាហរណ៍ ថ្នាំសាប និងកម្ទេចច្រែះ និងបំណែកដែក និងលើ ។

ការអនុវត្តទី ៥៣. ត្រូវទុកដាក់ ខ្នាញ់ ប្រេង ប្រេងឥន្ធនៈ និងគ្រឿងម៉ាស៊ីនសម្រាប់ប្រើនៅចំការ ឱ្យនៅដោយឡែកពីកន្លែងលើកដាក់ ប្រើប្រាស់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ដើម្បីទប់ស្កាត់ការធ្វើឱ្យខូចកសិផល ។

ខ្នាញ់គោ, ប្រេង, ឥន្ធនៈ និងគ្រឿងម៉ាស៊ីននៅចំការ ត្រូវតែទុកដាក់ឱ្យឆ្ងាយពីកន្លែងប្រើសម្រាប់លើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ។ គេអាចទុកវានៅក្នុងអាគារ និងសំណង់ជាមួយគ្នានឹងកសិផល ប៉ុន្តែ ត្រូវតែដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក ដើម្បីចៀសវាងការធ្វើឱ្យខូចពីការកំពប់ដោយចៃដន្យ ។

ការអនុវត្តទី ៥៤. ត្រូវសាងសង់ប្រព័ន្ធទឹកស្អុយ ប្រព័ន្ធបញ្ជាញការកសិផល និងប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក ក្នុងបំណងដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការបង្កការខូចកសិផលផលិតកម្ម និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ។

ប្រព័ន្ធសំណល់លូ, កន្លែងបោះចោលសំណល់ និងប្រព័ន្ធបង្ហូរ អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះកីមី និងជីវសាស្ត្រ ។ ការហូរចេញអាចប៉ះជាមួយសមាសធាតុបង្កជម្ងឺរបស់មនុស្ស និងសារធាតុកីមី និងអាចនាំឱ្យមានភាពខ្វះកីមីកន្លែងផលិតកម្ម និងប្រភពទឹក ។ គេត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេស ក្នុងការបោះចោលសំណល់លូ, សំណល់ និងសារធាតុកីមី ប្រើសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកសិផល ។

ការអនុវត្តទី ៥៥. ត្រូវមានប្រដាប់ការពារអំពូលភ្លើងដែលនៅលើលើកន្លែងដែលរក្សាទុក ប្រអប់/ធុង និង សម្ភារៈដាក់កសិផល និងបណ្តាសម្ភារៈសម្រាប់វេចខ្ចប់កសិផល ដើម្បីបង្ការការពារអម្បែងបែកដែលអាចនឹងធ្លាក់ចូលកសិផលនៅក្នុងករណីដែលមានការបែកអំពូលភ្លើង ។ ត្រូវបោះចោលនូវកសិផលដែលមានធ្លាក់អម្បែងអំពូលចូលហើយត្រូវសំអាតឧបករណ៍ និង ប្រអប់/ធុង និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់កសិផលឱ្យបានស្អាតឡើងវិញ ។

អំពូលកែវ និងអំពូលម៉ែត្រនៅលើលើកន្លែងដាក់កសិផល ធុង/កេះ វេចខ្ចប់ និងសម្ភារៈ អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះកីមីរូបសាស្ត្រពិកញ្ចក់បែក ។ ការបែកអំពូលអាចបណ្តាលមកពីការផលិតមានកំហុស ក្តៅជ្រុល និងការប៉ះដោយចៃដន្យ ក្នុងពេលលើកដាក់ឧបករណ៍ ។ ដើម្បីចៀសវាងភាពខ្វះកីមីរូបសាស្ត្រ អំពូលត្រូវតែធ្វើពីរូបធាតុមិនបែក ឬ មានកំរិតការពារពេលបែក ។

នៅក្នុងហេតុការណ៍ដែលអំពូលបែកដោយពុំបានការពារ កសិផលដែលនៅកន្លែងនោះ ត្រូវតែបដិសេធចោល និងត្រូវសំអាតឧបករណ៍, ធុង/កេះ វេចខ្ចប់ និងសម្ភារៈ ។ អ្នកគ្រប់គ្រង គួរតែពិនិត្យមើលកន្លែងនៅពិក្រោមអំពូលបែក ដើម្បីធានាថាគេបានសំអាតវាស្អាតល្អ ។

ការអនុវត្តទី ៥៦. ត្រូវប្រើទាំងចាំប្រដាប់ដោយឡែក រវាងឧបករណ៍ និងប្រដាប់ប្រដាដែលអាចជាប្រភពបង្កគ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រដល់មនុស្ស ដែលស្ថិតនៅក្នុងអាគារជាមួយនឹងកន្លែងលើកដាក់ ប្រើប្រាស់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល និងមិនត្រូវប្រើវា នៅក្នុងពេលកំពុងវេចខ្ចប់ លើកដាក់ ប្រើប្រាស់ និងរក្សាទុកកសិផលឡើយ ។

ឧបករណ៍ និងប្រដាប់ប្រដាអាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះកីមីរូបសាស្ត្រ តាមរយៈបំណែក និងចំរៀងលើ ដែលបង្កប់នៅក្នុងកសិផល ឬ កេះកសិផល ។ វាអាចស្ថិតនៅក្នុងអាគារ និងសំណង់ ជាមួយកសិផល ឱ្យតែវាមានរចាងឃាំង ឬ មិនត្រូវប្រើក្នុង

ពេលវេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុកកសិផលឡើយ។ រាំង អាចមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្ន ដូចជា រាំងធ្វើអំពិចាវ ឬ ក្រណាត់ ឬ ជញ្ជាំងអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ការសំអាត និងការធ្វើអនាម័យ

ការសម្អាត និងការធ្វើអនាម័យកាត់បន្ថយហានិភ័យធ្វើឱ្យកខ្វក់លើកសិផល។ រាល់ឧបករណ៍ ប្រដាប់ប្រដារ ផ្ទះ/កេះ និងសម្ភារៈ ដែលមកប៉ះជាមួយកសិផល និងកន្លែងលើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ត្រូវតែសម្អាតឱ្យបានទៀងទាត់ និងធ្វើអនាម័យតាមតែអាចធ្វើទៅបាន។ វិធីសាស្ត្រ និងភាពញឹកញាប់នៃការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ អាស្រ័យលើប្រភេទកសិផល និងរបៀបលើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល និងភាពញឹកញាប់នៃការប្រើឧបករណ៍ ផ្ទះ/កេះ ឬទីកន្លែង។

ការសំអាត និងធ្វើអនាម័យ គឺជាការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវការវិធីសាស្ត្រខុសៗគ្នា។ ការសំអាត គឺ បំបាត់ដី ផ្លូវ ខ្នាតុក ប្រេង សារធាតុគីមី និងកម្ទេចកម្ទី និងកាត់បន្ថយចំនួនមីក្រូសរីរាង្គដែលជាប់ទៅនឹងសារធាតុទាំងនេះ។ វាពុំបានសម្លាប់មីក្រូសរីរាង្គ ដែលនៅសល់ឡើយ។ ទឹកក្តៅ និងត្រជាក់ មានសំពៅឧស្ម័នដែលមាន ឬ គ្មានម្សៅសាប៊ូ និងការដុះ លាងដោយច្រាស់ និង ក្រណាត់ គឺជាឧទាហរណ៍នៃវិធីសាស្ត្រសំអាត។

ការធ្វើអនាម័យ ធ្វើឡើងតាមក្រោយការសម្អាត និងត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួនមីក្រូសរីរាង្គដែលនៅ សល់លើផ្ទៃ។ ប្រភេទនៃសារធាតុសម្រាប់ធ្វើអនាម័យ រួមមាន សារធាតុក្លរីន សមាសធាតុអ៊ុយរ៉េន សមាសធាតុអាម៉ូញ៉ូមរ៉ាម៉ាញ៉ូម ៤ សមាសធាតុប៊េរីកស៊ី អាស៊ីត អាស៊ីតអ៊ុយរិក និងអាស៊ីតកាបូស៊ីលិក។

ប្រសិទ្ធភាពនៃសារធាតុសម្រាប់ធ្វើអនាម័យទទួលបានលទ្ធផលមកពី :

- ភាពស្អាតនៃផ្ទៃ
- សមត្ថភាពនៃសារធាតុសម្រាប់ធ្វើអនាម័យដែលប៉ះផ្ទៃសីតុណ្ហភាព និង បេហាស់ នៃសូលុយស្យុងធ្វើអនាម័យ
- រយៈពេលប៉ះ
- កំហាប់ធ្វើអនាម័យ
- សមាសភាពគីមីរបស់ទឹកប្រើជាមួយសារធាតុសម្រាប់ធ្វើអនាម័យ
- ចំនួន និងប្រភេទមីក្រូសរីរាង្គនៅលើផ្ទៃ និង
- អន្តរកាលដែលអាចកើតឡើងនៃសារធាតុសម្រាប់ធ្វើអនាម័យជាមួយសារធាតុគីមីដទៃទៀតដែលប្រើ (ឧ៖ ថ្នាំ សម្លាប់ផ្សិត) ។

ការអនុវត្តទី ៥៧. ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណរាល់ទីកន្លែង ឧបករណ៍ ប្រដាប់ប្រដារ ផ្ទះ/ប្រអប់ និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ លើកដាក់ ប្រើច្រាស់ ដែលអាចជាប្រភពនៃការបង្កភាពកខ្វក់ដល់កសិផល និងត្រូវរៀបចំឱ្យមានរបៀបរៀបរយល្អ និងត្រូវសំអាតធ្វើអនាម័យជាប្រចាំ ។

ប្រភពសក្តានុពលនៃភាពកខ្វក់រួមមាន:

- ឧបករណ៍ និងប្រដាប់ប្រដារប្រើក្នុងពេលប្រមូលផល ដូចជា យានដឹក, កាំបិត និងប្រដាប់កាត់មែក
- ផ្ទះ/កេះប្រើសម្រាប់ផ្ទេរ ឬ រក្សាទុកកសិផលក្នុងដំណាក់កាលណាមួយ

- ឧបករណ៍ និងយានដឹកជញ្ជូនប្រើនៅទីវាល និងនៅកន្លែងវេចខ្ចប់ និងរក្សាទុក និងសម្រាប់ផ្ទេរកសិផលនៅក្នុង ឆ្នាក់ផ្គត់ផ្គង់
- ឧបករណ៍ប្រើសម្រាប់ធ្វើទំហាត់ថ្នាក់ ព្យាបាល លើកដាក់ វេចខ្ចប់ ធ្វើឱ្យត្រជាក់ និងរក្សាទុកកសិផល
- អាគារ និងសំណង់ ប្រើសម្រាប់វេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុកកសិផល
- សម្ភារៈរបស់បុគ្គលិក។

រូបភាពទី ១៥: ការកែលម្អត្រូវបានរៀបចំ និងអនុវត្តសម្រាប់សម្អាត និងធ្វើអនាម័យកន្លែងវេចខ្ចប់, លើកដាក់ និងរក្សាទុក

របស់រោង និងកន្លែងតម្រូវឱ្យមានការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ និងភាពញឹកញាប់ និងវិធីសាស្ត្រនៃការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ ត្រូវតែធ្វើ ក្នុងពេលសម្រាប់ទឹកស្អុយៗ និងរៀបចំការកែលម្អ និងអនុវត្តការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ។ ទំព័រ កសិផលខ្ពង់ គេត្រូវការតែការសម្អាតមួយមុខប៉ុណ្ណោះ ទំលាក់កសិផលដៃទៅទៀត គេក៏ត្រូវការការធ្វើអនាម័យផងដែរ។

កត្តាដែលត្រូវពិចារណា គឺ:

- ប្រភេទកសិផល: ភាពខ្ពស់លើកសិផលដែលបរិភោគនៅមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការធ្វើឱ្យទំលាក់ហាមឃាត់ជាង កសិផលដែលទំលាក់មុនពេលបរិភោគ ឬ កសិផលដែលការពារដោយសម្បកពុំអាចបរិភោគបាន
- សក្តានុពលនៃការប៉ះជាមួយកសិផល: ឧទាហរណ៍ ផ្ទះ/កេង, តុ និងថ្លៃផ្សេងៗទៀត ដែលប៉ះផ្ទាល់ជាមួយ កសិផល ត្រូវការការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យញឹកញាប់ជាងជញ្ជាំង និងពិដានអាគារ និងសំណង់
- សក្តានុពលនៃការប៉ះដោយប្រយោល: ឧទាហរណ៍ ការពូនផ្ទៃនៃដី និងសំណល់កសិផល នៅលើកម្រាលជិតកន្លែង វេចខ្ចប់កសិផលធ្វើឱ្យមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងការពូនផ្ទៃ ដូចគ្នាដែលនៅឆ្ងាយពីកន្លែងវេចខ្ចប់
- ភាពស្អាតនៃកសិផលដែលប្រមូលផលរួច និងរបស់រោង និងកន្លែងដែលត្រូវការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ : ឧទាហរណ៍ ដីកសិផលខ្ពង់ អាចមានសំណល់ស្អុយច្រើនជាងដីខ្ពង់ទៀត ឬ មានដីនៅលើកសិផល, ផ្ទះ/កេង និង ឧបករណ៍នៅក្នុងពេលអាគារធាតុសើម
- សមត្ថភាពក្នុងការត្រួតពិនិត្យចលនា និងសំបូរនៃឧបករណ៍ យានយន្ត និងមនុស្ស
- គុណភាពទឹកប្រើសម្រាប់សម្អាត និងធ្វើអនាម័យ។

ការកែលម្អអំពីការសម្អាត និងការធ្វើអនាម័យ គួរតែ តណិសា អំពី ឧបករណ៍ ប្រដាប់ប្រដា ផ្ទះ/កេង យានយន្ត សម្ភារៈ

និងកន្លែងដែលត្រូវសម្អាត និងធ្វើអនាម័យ ភាពញឹកញាប់ និងវិធីសាស្ត្រ និងមនុស្សទទួលខុសត្រូវក្នុងកិច្ចការនេះ ។ ឧទាហរណ៍ នៃការណែនាំអំពីការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យមាននៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

មេការ គួរតែពិនិត្យមើលប្រសិទ្ធភាពនៃការសម្អាត និងធ្វើអនាម័យឱ្យបានញឹកញាប់តាមភាពសមរម្យ។

ការអនុវត្តទី ៥៨. ក្រៅប្រទេសវិសាសនាភូតិយសម្រាប់សម្រាប់ប្រើក្នុងការស៊ីភាគ និងធ្វើអនាម័យដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ ដែលបង្កឱ្យមានការកើនឡើងនៃជំងឺដោយសារ ភាគតិយ ។

ដើម្បីចៀសវាងភាពខ្វះខាតភូតិយ សារធាតុសម្រាប់សម្អាត និងធ្វើអនាម័យ ត្រូវតែសមរម្យសម្រាប់ប្រើនៅលើផ្ទៃដែល បំប៉នជាមួយកសិផលដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល ។ វាមានសារៈសំខាន់ផងដែរ ក្នុងការប្រើផលិតផលទៅតាមការណែនាំរបស់ អ្នកផលិត និងការប្រុងប្រយ័ត្នអំពីសុវត្ថិភាព ។ ឧទាហរណ៍ ប្រហែលជាមានដំណាក់កាលលាងជម្រះនៅក្នុងការសម្អាត និងធ្វើ អនាម័យ ឬ វិធីសាស្ត្រជាក់លាក់នៃការ ប្រើប្រាស់ដែលត្រូវរក្សាកន្លែងឱ្យស្ងួត ។

កម្រិតនៃសត្វ និងកាត់ចាត់សមាសភាពផ្សេង

សត្វស្រុក សត្វពោលនេះ ឬ សត្វចង្រៃដទៃទៀត និងសមាសភាពចង្រៃដូចជាពួកកេរ, សត្វល្អិត និងសត្វព្រៃ និងបក្សី អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះជីវសាស្ត្រ តាមរយៈការបំប៉នផ្ទាល់នៃលាមកជាមួយនិងកសិផល ឬ ដោយប្រយោល តាម រយៈក្របខណ្ឌ ផ្ទះ/កេ សម្ភារៈ បំប៉នជាមួយលាមក ឬ តាមរយៈ កម្មករបំប៉ន រួចហើយមកលើកដាក់កសិផល ។

ការអនុវត្តទី ៥៩. មិនត្រូវឱ្យសត្វបក្សីនិងសត្វពោលនេះ ឬសត្វចង្រៃដទៃទៀត ចូលទៅក្នុងកន្លែងផលិតកម្ម (ដាំដុះសេរីចំណេញ ដំណាំដែលដាំដោយផ្ទាល់ ឬ ជីកនិងដី) កន្លែងប្រមូលផល វេចខ្ចប់ និងទុកដាក់កសិផលឡើយ ។

សត្វស្រុក រួមមានសត្វដែលចិញ្ចឹមលេងនៅក្នុងគ្រួសារ ឬសម្រាប់ជាប្រភពចំណីអាហារក្នុងគ្រួសារ ។ ឧទាហរណ៍ ឆ្កែ គោ មាន់ ទា ចាប ស្វា កណ្តុរ និងឧទ្ធស្សយ ។ សត្វចិញ្ចឹម ជាសត្វដែលចិញ្ចឹមសម្រាប់គោលបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ។ ឧទាហរណ៍ គោ, ច្រៀម, មាន់, ជ្រូក និងទា ។

រូបភាពទី ១៦: សត្វស្រុក និងសត្វចិញ្ចឹមមិនត្រូវឱ្យចូលកន្លែងផលិតកម្ម និងកន្លែងប្រមូលផល វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ឡើយ

ឱកនោម លាមក ឱកមាត់ និងស្បែកសត្វទាំងនេះ អាចជាប្រភពខ្វះជីវសាស្ត្រ ។ គេមិនគួរឱ្យសត្វទាំងនេះ ចូលទៅ

ក្នុងទឹកខ្លាំងផលិតកម្ម ជាពិសេស ចំពោះដំណាំដាំនៅក្នុង ឬ ជិតដី និងកន្លែងប្រមូលផល វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ។ ត្រូវណែនាំសិក្សាសម្អាតដៃពួកគេបន្ទាប់ពីប៉ះសត្វរួច ។

ការអនុវត្តទី ៦០. ត្រូវចាត់វិធានការបង្ការ និងទប់ស្កាត់ នូវវត្ថុមានរបស់សមាសភាពចង្រៃ ទោះបីជានៅក្នុង និងជុំវិញកន្លែងលើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងទុកដាក់កសិផល ។

វត្ថុមានសមាសភាពចង្រៃនៅជុំវិញកន្លែងលើកដាក់, វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ត្រូវតែកាត់បន្ថយ ។ វិធានការអាចជាដូចខាងក្រោម ឬ ប្រព្រឹត្តកម្មតិចតួច ។ ឧទាហរណ៍ នៃវិធានការទប់ស្កាត់ គឺ:

- ប្រើនុយ និងអង្កបសម្រាប់កម្ចាត់សត្វកកេរ
- ប្រើរបាំង ឬ រនាំងនៅកន្លែងចំហរលើជញ្ជាំង (ទ្វារ និងបង្អួច) ដើម្បីបង្ការការចូលរបស់បក្សី
- ប្រើរបាំង និងវត្ថុបំបាំងដទៃទៀត ដើម្បីបង្ការបក្សី កុំឱ្យទុំលើកន្លែងដាក់កសិផល និងកន្លែងរក្សាទុកផុស/កេះ និងសម្ភារៈ សម្រាប់វេចខ្ចប់
- បោះចោលសំណល់ពីខាងក្នុង និងនៅជុំវិញកន្លែងវេចខ្ចប់កសិផល, លើកដាក់ និងរក្សាទុក ឱ្យបានទៀងទាត់
- ទុកដាក់ផុស/កេះ និងសម្ភារៈឱ្យផុតពីដី ឬ កំរាល និងរក្សាវាឱ្យស្ងួត, មានខ្យល់ចេញចូល និងគ្របវាឱ្យជិត
- ផ្តាច់ផុស/កេះ បន្ទាប់ពីសម្អាតរួច ។

ការអនុវត្តទី ៦១. ត្រូវតែកំណត់ទីតាំង និងថែទាំ ឬ គ្រប់គ្រងនុយបំពុល និងអន្ទាក់ដែលប្រើសម្រាប់កំចាត់សមាសភាពចង្រៃ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យបង្កឱ្យមានភាពខ្វះខាតកសិផល ផុស/ប្រអប់ និង សម្ភារៈវេចខ្ចប់កសិផល ។ ទីតាំងដាក់នុយបំពុល និងអន្ទាក់ ត្រូវតែកាត់ត្រាទុកឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

នុយ និងអង្កបប្រើសម្រាប់កំចាត់សមាសភាពចង្រៃ ត្រូវដាក់នៅតាមទីតាំង និងថែទាំដើម្បីបង្ការសារធាតុគីមីដែលបានប្រើ កុំឱ្យរាយប៉ាយដោយចៃដន្យ ឬ ដោយសមាសភាពចង្រៃចូលទៅលើកសិផល ឧបករណ៍ ផុស/កេះ និងសម្ភារៈ ។ វិធានការ ដូចជា ការប្រើដុំគីមីជំនួសឱ្យគ្រាប់តូចៗ ការធ្វើរបាំងនៅលើនុយ និងអង្កប និងការដាក់នុយ ឬ អង្កបទៅក្នុងផុស/កេះ មួយទៀតនឹងកាត់បន្ថយហានិភ័យកុំឱ្យមានសារធាតុគីមីរាយប៉ាយបាន ។

ទីតាំងនុយ និងអង្កប ត្រូវតែកាត់ត្រា ដើម្បីបង្ហាញពីការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពខ្វះខាតគ្រប់ទីកន្លែង ។ គេអាចកាត់ត្រាទីតាំងនៅលើផែនទីអាកាស ឬ សំណង់ ឬ ពណ៌នា នៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ហេតុ ។

អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

កម្មការចំការ (សមាជិកគ្រួសារ និងបុគ្គលិក) អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះខាតជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រលើកសិផលស្រស់ ។ ភាពខ្វះខាតជីវសាស្ត្រអាចកើតឡើងតាមរយៈការប៉ះដៃ និងសំលៀកបំពាក់ពួកគេ ដោយផ្ទាល់ជាមួយកសិផល និងដោយប្រយោល ដោយធ្វើឱ្យខ្វះខាតដល់ឧបករណ៍ ផុស/កេះ និងសម្ភារៈដែលមកប៉ះជាមួយកសិផល ។ ភាពខ្វះខាតរូបសាស្ត្រ អាចបង្កឡើងដោយកម្មករធ្វេសប្រហែសធ្វើឱ្យជ្រុះគ្រឿងអលង្ការ សំលៀកបំពាក់ បង់រ៉ូដិបេ និងស្រោមដៃ ចូលទៅក្នុងកសិផល ឬ ផុស/កេះ វេចខ្ចប់ ។

មីក្រូសរីរាង្គដែលកម្មករធ្វើឱ្យរីករាលដាល រួមមាន បាក់តេរី *Staphylococcus aureus, Shigella spp.* និង

Salmonella spp. និងវីរុសរលាកច្រើមប្រភេទ A, វីរុស Norwalk និង ដូច Norwalk និងវីរុសរាងមូលតូចៗ (SRSV's) ។ ទាំងអស់នេះ នៅលាយឡំជាមួយជំងឺពុលចំណីអាហារ ដែលគេរកឃើញថា កម្មករប្រហែលជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់នេះ ។

ការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនពុំបានល្អ គឺជាមូលហេតុចម្បងនៃការធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់ ដោយសារកម្មករខ្លះការយល់ដឹង ឬ ខ្វះបង្កន់ និងសម្ភារៈលាងដៃ ។ សមាសធាតុបង្កជំងឺរបស់មនុស្ស អាចរកឃើញនៅលើរាងកាយ ប៉ុន្តែ ជាពិសេសនៅក្នុង និងជុំវិញតួថ្ម ច្រមុះ មាត់ និងដំបៅពុំបានរុំ ។ ដៃអាចធ្វើឱ្យកខ្វក់នៅពេលចូលបង្គន់ ញើសសំបោរ ឬ បរិភោគ ។ កសិផលអាចរងភាពកខ្វក់ពីដៃ និងសំបៅពុំបានរុំកខ្វក់ និងតាមរយៈកណ្តាល ក្អក និងខាកស្មោះ ។

ការអនុវត្តទី ៦២. ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការតែកម្មករដែលមានចំណេះដឹងសមរម្យ ឬ ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលពួកគេអំពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ហើយឯកសារអំពីការបណ្តុះបណ្តាលទាំងនោះត្រូវតែរក្សាទុក ។

កម្មករ ត្រូវតែដឹងអំពីរបៀបដែលពួកគេធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល និងធ្វើការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនឱ្យសមរម្យ ។ ពួកគេត្រូវតែបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល ប្រសិនបើពួកគេពុំមានចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រា ដើម្បីបង្ហាញថា កម្មករ បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ។ កំណត់ត្រា អំពីការបណ្តុះបណ្តាល ត្រូវដាក់បញ្ចូលនូវឈ្មោះអ្នកចូលរួម និងកាលបរិច្ឆេទនៃការបណ្តុះបណ្តាល ។ ព័ត៌មាននេះ អាចរក្សាទុកនៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើសន្លឹកកត់ត្រា ។

ការអនុវត្តអនាម័យមូលដ្ឋានផ្ទាល់ខ្លួន គឺ:

- លាងដៃ និងសម្អាតឱ្យត្រូវតាមវិធី បន្ទាប់ពីចូលបង្គន់រួច កាន់សត្វ ជក់បារី បរិភោគ និងកាន់អាហារសំណល់ និងសំរាម
- បិទស្នាមមុត និង ដំបៅ ដើម្បីចៀសវាងការប៉ះកសិផល
- កុំជក់បារី បរិភោគ ឬ ខាកស្មោះ នៅពេលកាន់កសិផល
- ជូនដំណឹងដល់ មេការ ប្រសិនបើ ឈឺ និង
- កុំពាក់គ្រឿងអលង្ការ ។

ប្រសិនបើ ប្រើស្រោមដៃនៅពេលកាន់កសិផល គេត្រូវតែលាងវាជាមុននឹងកាន់កសិផល ។ កម្មករ ដែលមានជំងឺឆ្លងដូចជា ជំងឺរលាកច្រើមប្រភេទ A អាចធ្វើឱ្យកខ្វក់កសិផលនៅក្នុងពេលលើកដាក់ ។ សញ្ញានៃជំងឺឆ្លង រួមមាន ជំងឺរាត ក្អក ក្តៅខ្លួន និងរោគលើស្បែក ។ កម្មករដែលមានជំងឺឆ្លង មិនគួរធ្វើការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប៉ះពាល់កសិផលឡើយ ។

ការអនុវត្តទី ៦៣. ត្រូវចែក ឬ បិទផ្សាយនៅកន្លែងដែលងាយមើលឃើញនូវសេចក្តីណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនដល់កម្មករ ។

ដើម្បីពង្រឹងស្តង់ដារអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន គេត្រូវតែផ្តល់សេចក្តីណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់កម្មករ ឬ ដាក់តាំងវានៅទីតាំងដែលអាចមើលឃើញច្បាស់ ។ សេចក្តីណែនាំត្រូវតែសាមញ្ញ ងាយស្រួលយល់ និងសរសេរជាភាសារបស់កម្មករ ។ រូបថត, ដ្យាក្រាម និងរូបតូច អាចផ្តល់នូវសារយ៉ាងសាមញ្ញ និងច្បាស់ ។

ការអនុវត្តទី ៦៤. ត្រូវរៀបចំឱ្យមានបង្គន់ និងកន្លែងលាងសំអាតដៃឱ្យបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់កម្មករ និងត្រូវផ្តល់ទំនៀមទម្លាប់អនាម័យជាប្រចាំ ។

ត្រូវមានបង្គន់ និងសម្ភារៈលាងដៃគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កម្មករ។ តម្រូវការមូលដ្ឋានសម្រាប់ការលាងដៃ គឺ ទឹកស្អាត សាប៊ូ និងវិធីសាស្ត្រសម្ងាត់ដៃ ដូចជា ក្រដាសជូតដៃ ។ កន្លែងជូតដៃ ប្រើរួមគ្នា ឬ ក្រណាត់ មិនត្រូវប្រើសម្រាប់សម្ងាត់ដៃឡើយ ដោយសារ វាអាចផ្តល់នូវភាពកខ្វក់ និងធ្វើឱ្យមីក្រូសរីរាង្គរាងជាល។

រូបភាពទី ១៧: បង្គន់ និងសម្ភារៈលាងដៃត្រូវតែមានសម្រាប់កម្មករ និងទីរក្សានៅក្នុងលក្ខខណ្ឌអនាម័យ

បង្គន់គួរតែសាងសង់ និងមានទីតាំងច្បាស់លាស់ ដើម្បីឱ្យសំណល់ហូរចេញ ចូលទៅក្នុងកន្លែងផលិតកម្ម ឬ កន្លែង ផ្គត់ផ្គង់ទឹក ។ បង្គន់ និងសម្ភារៈលាងដៃ គួរតែស្ថិតជាប្រចាំ និងដាក់បំពេញសាប៊ូ និងក្រដាសបង្គន់ និងផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតសម្រាប់ លាងដៃ ។

ការអនុវត្តទី ៦៥. ត្រូវតែមានប្រព័ន្ធបង្គន់ទឹកស្អុយចោល តាមវិធីដែលអាចកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលអាចបង្កភាពកខ្វក់ដោយ ផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលដល់កសិជន ។

ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលដែលកប់សំណល់ចេញពីបង្គន់។ ភាពកខ្វក់លើកសិជនអាចកើតឡើងដោយផ្ទាល់ពីដៃ កខ្វក់ ឬ ដោយប្រយោលតាមរយៈភាពកខ្វក់របស់ដី ទឹក ឧបករណ៍ ផ្ទះ/កេន និងសម្ភារៈ ។

ការឱ្យប្រើប្រាស់កសិជន

កសិជនអាចធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មបន្ទាប់ពីប្រមូលផល ដោយសារមូលហេតុមួយចំនួន លាងដើម្បីកម្ទាត់ដីឆ្មៅ និងកាត់ សំណល់ដីខ្លះៗ ប្រើថ្នាំកម្ទាត់ជ្រូត ដើម្បីកម្ទាត់ជម្ងឺ ប្រើសារធាតុគីមីកម្ទាត់សមាសភាពចង្រៃ និងលាបថ្នាំនៅលើផ្លែ ដើម្បី កាត់បន្ថយការបាត់បង់សំណើម និងកែលម្អរូបរាងទាំងស្រុង។ សារធាតុគីមីប្រើនៅក្នុងការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទាំងនេះ អាចជាប្រភព នៃភាពកខ្វក់លើកសិជន និងទឹកប្រើសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មដែលអាចជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់ជីវសាស្ត្រ ។

ការអនុវត្តទី ៦៦. ត្រូវអនុវត្តវិធានការនៅទីលក្ខណ៍ដែលមានវិធានការកម្ទាត់សារធាតុគីមី ចំពោះការប្រើប្រាស់ កេរ្តិ៍ទុក និង ការកម្ទាត់ចោលសារធាតុគីមីដែលបានប្រើក្នុងពេលបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល រួមមាន ថ្នាំកសិកម្ម និង សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀត ។

សារធាតុគីមីប្រើប្រាស់ពេលប្រមូលផល ដើម្បីធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មកសិជន រួមមានថ្នាំកសិកម្មដូចជា ថ្នាំកម្ទាត់ជ្រូត ថ្នាំ សម្លាប់សត្វល្អិត និងថ្នាំគីមីផ្សេងៗ និងការលាបថ្នាំលើផ្លែ ដូចជាក្រមួន និងផលិតផលដីខ្លះៗ។ គោលការណ៍ណែនាំអំពីការ អនុវត្តដែលទាក់ទងនឹងការប្រើ ការរក្សាទុក និងការបោះចោលសារធាតុគីមីទាំងនេះមានចែងនៅក្នុងផ្នែកសារធាតុគីមី ។

ការអនុវត្តទី ៦៧ ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នានៅទីលក់លក់ដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានទឹក ចំពោះការប្រើប្រាស់ទឹកសម្រាប់ធ្វើ ប្រតិបត្តិកម្មកសិផល ក្រោយពេលប្រមូលផល ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ប្រើទឹកលាងសម្អាត និងធ្វើប្រតិបត្តិកម្មកសិផលក្រោយពេលប្រមូលផលមាននៅក្នុង ផ្នែក ទឹក ។

ការអនុវត្តទី ៦៨ ត្រូវប្រើទឹកដែលមានគុណភាពស្មើនឹងស្តង់ដារទឹកសម្រាប់ផឹក ក្នុងការលាងក្រោយពេលសម្រាប់លាងផ្នែក ដែលបរិភោគបានរបស់កសិផល ។

ទឹកប្រើលើកក្នុងក្រោយទៅលើកសិផល ផ្តល់ហានិភ័យខ្ពស់បំផុតនៃការធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះ ដោយសារមីក្រូសរីរាង្គ នៅក្នុងទឹកត្រូវសំលាប់លើផ្ទៃកសិផល ។ ទឹកនៅលើកក្នុងក្រោយនេះ អាចប្រើសម្រាប់លាង ឬលាងជាមួយផ្ទៃកសិកម្ម ។ គុណភាពទឹកក្នុងក្រោយនេះ ត្រូវតែស្មើនឹងស្តង់ដារទឹកដែលអាចបរិភោគបាន ។ គោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសុខភាព ពិភពលោក បញ្ជាក់ថា ទឹកដែលអាចបរិភោគបានត្រូវតែមាន E. coli នៅក្នុងទឹក ១០០ មីល្លីលីត្រ ។

រូបភាពទី ១៨: ទឹកក្នុងក្រោយប្រើលើ ផ្នែកបរិភោគរបស់កសិផល ត្រូវតែមានគុណភាពស្មើនឹងស្តង់ដារទឹកអាចបរិភោគបាន

កងកម្រិត និងកងចំណុះ

លក្ខខណ្ឌនៃការកងកម្រិត និងកងចំណុះ អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះគីមី ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រ ។ ភាពខ្វះគីមី អាចបង្កឡើងដោយការកំពប់សារធាតុគីមីដែលរក្សាទុក ឬ ដែលដឹកជញ្ជូន នៅក្រៅកសិផល ឬបញ្ជូន, ផង/កេន និងសម្ភារៈ ដែលប៉ះកសិផល ។ ភាពខ្វះជីវសាស្ត្រអាចបង្កឡើងដោយការដាក់ផង/កេនឱ្យប៉ះផ្ទាល់ជាមួយដី កន្លែងទុកដាក់កូត់ ធំបើង ឬ ស្លឹកឈើ និងយានយន្តដែលរងភាពខ្វះដោយឈាម និងដី និងការដឹកជញ្ជូនសត្វជាមួយកសិផល ។ ភាពខ្វះរូបសាស្ត្រ អាចបង្កឡើងដោយសារធាតុកម្រិតខ្ពស់នៅក្នុងកសិផល ឬផង/កេនវេចខ្ចប់ ។

ការអនុវត្តទី ៦៩ មិនត្រូវដាក់ប្រកប/ផង/សប និងសម្ភារៈ វេចខ្ចប់ដែលមានផ្ទុកកសិផលផ្ទាល់ទៅលើដី ដាំពិសេសនៅកន្លែង ដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ដែលអាចធ្វើឱ្យកូត់ដល់កសិផលដោយសារដីដែលជាប់នឹងប្រកប/ផង/សប និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ទាំងនោះ ។

ផង/កេះ គរលើក្នុងដែលប៉ះផ្ទាល់នឹងដីអាចធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះក្រៃ ប្រសិនបើ ដីនៅជ្រុងបាតរបស់ផង/កេះ នោះ ធ្លាក់ ចូលទៅលើកសិផលនៅក្នុងផង/កេះ គរពីក្រោម ។ ហានិភ័យធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះក្រៃដែលបង្កឱ្យមានការផ្ទុះជំងឺក្នុងសុវត្ថិភាពផលិត អាហារ មានកម្រិតខ្ពស់បំផុត ចំពោះកសិផលបរិភោគនៅ ។ នៅពេលគរ ផង/កេះ ត្រូវពិនិត្យមើលវត្ថុមានដី និងកម្ទេចកម្ទី នៅកន្លែងគរ និងត្រួតពិនិត្យវាតាមការចាំបាច់ បើមិនដូច្នោះទេ មិនត្រូវ គរផង/កេះ ពីលើក្នុងឡើយ ។

ការអនុវត្តទី ៧០. ត្រូវពិនិត្យមើលកំណល់ឈើ (ប៉ាឡែត) សម្រាប់ទ្រទ្រង់ដោយប្រកបដោយសុវត្ថិភាព កុំឱ្យមានប្រឡាក់ សារធាតុគីមីកម្ទេចកម្ទី និងការរាតត្បាតដោយសមាសភាពចង្រៃ ។ មុននឹងប្រើទ្រទ្រង់ទាំងនោះ ត្រូវតែធ្វើ ការសម្អាត រួចគ្របទ្រទ្រង់ ដោយប្រើកំបាំងការពារ ឬ ត្រូវបោះវាចោល ប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថា មាន ហានិភ័យខ្ពស់ ដែលអាចធ្វើឱ្យខូចកសិផល ។

ការអនុវត្តទី ៧១. ត្រូវសម្អាតយន្តសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនកុំឱ្យមានប្រឡាក់សារធាតុគីមី មិនមានកម្ទេចកម្ទីផ្សេងៗ និងមិន មានការរុករានរបស់សមាសភាពចង្រៃ ។ នៅមុនពេលនៃការប្រើប្រាស់ត្រូវសម្អាតដាច់ដាច់ និងចៀសវាង ការប្រើប្រាស់ ប្រសិនបើ ពិនិត្យឃើញថា មានហានិភ័យខ្ពស់ដែលអាចធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះក្រៃកសិផល ។

ស្លឹកឈើ ឬ ចំបើងទ្រទ្រង់ និងយានយន្តដឹកជញ្ជូន អាចជាប្រភពនៃភាពខ្វះក្រៃគីមី និងជី ដែលកំពុងការប្រើប្រាស់ លើកមុន ការរុករានរបស់សមាសភាពចង្រៃ បំណែកចេញពីការពុក និងភាពខ្វះក្រៃ និងកម្ទេចកម្ទី ។ ស្លឹកឈើ ឬ ចំបើងទ្រទ្រង់ និង យានយន្ត ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យមើលមុននឹងប្រើថា តើវាស្អាត មានគីមីកំពុង មានកម្ទេចកម្ទី និងការរុករានរបស់សមាសភាពចង្រៃ ឬទេ និងត្រូវតែសម្អាត គ្របដោយសម្ភារៈការពារ ឬ មិនត្រូវប្រើវាឡើយ ប្រសិនបើ មានហានិភ័យចម្បងធ្វើឱ្យខូចកសិផល ។

ការអនុវត្តទី ៧២. ត្រូវកែរក្សាទុក និងដឹកជញ្ជូនកសិផលដាច់ដោយឡែកពីទំនិញដែលជាប្រភពនៃភាពខ្វះក្រៃគីមី ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រ ។

មិនត្រូវទុកដាក់ និងដឹកជញ្ជូនកសិផល ជាមួយទំនិញដែលជាប្រភពនៃភាពខ្វះក្រៃគីមី ជីវសាស្ត្រ និង រូបសាស្ត្រ ។ ឧទាហរណ៍ សារធាតុគីមី ជី សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី និងសត្វប្រូក និងសត្វចំកា ។

រូបភាពទី ១៩: យានយន្តដឹកជញ្ជូនត្រូវតែត្រួតពិនិត្យមើលភាពស្អាត, ការកំពុងគីមី, កម្ទេចកម្ទី និងការរុករានរបស់ សមាសភាព ចង្រៃ មុននឹងប្រើ និងត្រូវសម្អាតវា ប្រសិនបើមានហានិភ័យចម្បងដែលធ្វើឱ្យខូចកសិផល

ឯកសារបណ្តុះបណ្តាលកសិករ ស្តីអំពី
ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ (GAP)

ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ
ក្នុងការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និង បន្លែស្រស់

ផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ

ឆ្នាំ២០១៥

៣.៧. គំណត់ចំណាំដើម្បីងាយគេ និងប្រមូលត្រឡប់មកវិញ

ប្រព័ន្ធដែលមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មសិផល តាមរក និងប្រមូលកម្មសិផលត្រឡប់មកវិញ គឺជាការចាំបាច់ ដូច្នេះប្រសិនបើ គេរកឃើញកម្មសិផលដែលពុំមានសុវត្ថិភាព គេអាចបញ្ឈប់ការលក់វា និងទប់ស្កាត់មូលហេតុនៃភាពកខ្វក់ដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មឱ្យកើតឡើងវិញ ។ តម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ប្រព័ន្ធដែលមានប្រសិទ្ធភាពគឺ៖

- ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណទឹកខ្លែងផលិតកម្មដាច់ដោយឡែកនីមួយៗ ដោយឈ្មោះ និងលេខកូដ
- ត្រូវតូសចំណាំឱ្យបានច្បាស់នៅលើចំនួនកេះ/ជាលដាក់កម្មសិផល ដោយដាក់លេខកូដសម្គាល់
- ត្រូវរក្សាកំណត់ត្រាលេខកូដ ចំនួនជាល/កេះ កាលបរិច្ឆេទនៃការផ្គត់ផ្គង់ និងប្រភព និងទិសដៅ
- ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីប្រតិបត្តិការចំការ និង
- ត្រូវបង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ប្រមូលត្រឡប់មកវិញ និងស៊ើបសង្កេតពិបញ្ជា ។

ចំនួនជាល/កេះ គឺជាកម្មសិផលទាំងអស់ដែលប្រមូលផល និងវេចខ្ចប់នៅថ្ងៃតែមួយ មកពីប្រភពតែមួយដែលបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មដូចគ្នា ។

ការអនុវត្តទី ៧៣. ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណផ្សេងគ្នា ដោយឈ្មោះ ឬ លេខកូដ ចំពោះរាល់ទឹកខ្លែងផលិតកម្មដាច់ដោយឡែក ពីគ្នានីមួយៗ ។ ឈ្មោះ ឬ លេខកូដ ទាំងនោះ ត្រូវមានដាក់ជាស្លាកនៅតាមទឹកខ្លែង និងត្រូវកត់ត្រានៅលើ ផែនទីចំការ ។ ឈ្មោះ ឬ លេខកូដទឹកខ្លែង ត្រូវកត់ត្រានៅលើឯកសារ និងកំណត់ត្រាទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងទឹកខ្លែងនោះ ។

ទឹកខ្លែង គឺជាកម្មសិផលកំណត់នៅចំការ ។ ប្រសិនបើ ទឹកខ្លែងផលិតកម្មដាច់ដោយឡែក មានវត្តមាននៅចំការ គេត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណវាដោយឈ្មោះ ឬ លេខកូដ ។ ឧទាហរណ៍ គេអាចធ្វើអត្តសញ្ញាណទឹកខ្លែងដោយឈ្មោះ ដូចជា ជួរផ្លូវ ជួរផ្ទះ ឬ ជួរទំនប់ ឬ ដោយលេខកូដ ដូចជា ប្តុក ក. ខ. គ ឬ ប្តុកទី ១, ទី២, ទី៣ ។ល។

ចំការទាំងមូល អាចចាត់ទុកជាទឹកខ្លែងផលិតកម្មមួយ ។ ផលវិបាកនៃការមិនដាក់ទឹកខ្លែងផលិតកម្មឱ្យដាច់ដោយឡែកពីគ្នា គឺ ប្រសិនបើមានការតវ៉ា អំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ចំការទាំងមូលត្រូវចាត់ទុកជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់ដែលមានសក្តានុពល ។ ប្រសិនបើធ្វើអត្តសញ្ញាណទឹកខ្លែងផលិតកម្មផ្សេងៗគ្នា នោះប្រភពនៃភាពកខ្វក់សក្តានុពល អាចដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកនៅទឹកខ្លែងផលិតកម្មជាក់លាក់មួយ ។

ទឹកខ្លែងផលិតកម្មផ្សេងៗគ្នា ត្រូវតែធ្វើអត្តសញ្ញាណដោយដាក់ជាសញ្ញា បង្ហាញពីឈ្មោះ ឬ លេខកូដទឹកខ្លែង ។ នេះជាការងាយបំផុត ដោយគ្រាន់តែបោះបង្គោលមួយ និងសរសេរឈ្មោះ ឬ លេខកូដនៅលើបង្គោលនោះ ។ ដាក់សញ្ញានៅលើទឹកខ្លែង ជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបណ្តាលមកពីកម្មវិធីប្រព្រឹត្តកម្មខុសដោយចៃដន្យ ។ ត្រូវតែធ្វើអត្តសញ្ញាណទីតាំងនៃទឹកខ្លែងនៅលើបង្គោលចំការ ដោយបង្ហាញអំពីឈ្មោះ ឬ លេខកូដ ។ ឈ្មោះ ឬ លេខកូដទឹកខ្លែង ត្រូវតែកត់ត្រាផងដែរ នៅលើឯកសារ និងកំណត់ត្រាទាំងអស់សម្រាប់ធ្វើការអះអាងបញ្ជាក់ និងដើម្បីអាចតាមរកពីប្រភពនៃភាពកខ្វក់ជាសក្តានុពល ។

ការអនុវត្តទី ៧៤. ត្រូវតែដាក់អត្តសញ្ញាណសំគាល់ឱ្យច្បាស់លាស់នៅលើប្រអប់/ផុង កម្មសិផលដែលបានវេចខ្ចប់ ដើម្បីងាយស្រាវជ្រាវរកឃើញចំការ ឬ ទឹកខ្លែងដែលបានដាំ ។

កេង/ជាល វេចខ្ចប់កមិផល ដែលត្រូវមសម្រាប់លក់ដូរ ត្រូវតែមានសញ្ញាសម្គាល់ ដើម្បីអាចរកឃើញពីប្រភពទំកិរ ឬ ទីកន្លែងផលិតកម្ម ។ ការដាក់សញ្ញាសម្គាល់នេះ រួមមានកមិផលវេចខ្ចប់នៅទំកិរ និងកមិផលដាក់ក្នុង ជាល/កេង នៅទីវាល ដែលត្រូវមសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនទៅកាន់កន្លែងអាជីវកម្មវេចខ្ចប់មួយទៀត ។

គេអាចប្រើវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញ ដើម្បីធ្វើអត្តសញ្ញាណទំកិរ ។ ឧទាហរណ៍ ការបិទបំប្លែង ឬ ស្នាក់សញ្ញានៅលើកេង/ជាល ដោយមានឈ្មោះទំកិរ ឬ ប្រើពណ៌ជាក់លាក់មួយសម្រាប់កេង/ជាល ។

ប្រសិនបើ មានទីកន្លែងផលិតកម្មច្រើនជាងមួយនៅទំកិរ ការដាក់សញ្ញាសម្គាល់ដោយឈ្មោះ ឬ លេខកូដទីកន្លែងនៅ លើកេង/ជាល អាចជួយក្នុងការរកពីប្រភពទីកន្លែងផលិតកម្មនីមួយៗ ។ ឧទាហរណ៍ ដាក់សញ្ញាអក្សរ "ក" នៅលើកេង/ជាលនិង បញ្ជាក់ថា កមិផលត្រូវបានប្រមូលផលពីប្រភព "ក" ។ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរ នៅទីលានដែលកមិផលត្រូវបានប្រមូលផល ជា ច្រើនដងចេញពីទីកន្លែងផលិតកម្មមួយ គេត្រូវដាក់កាលបរិច្ឆេទនៃការវេចខ្ចប់ ឬ លេខកូដនៅលើកេង/ជាល ។ ឧទាហរណ៍ នៃ លេខកូដវេចខ្ចប់ គឺ លេខថ្ងៃខែឆ្នាំ ។ ឧទាហរណ៍ ២៤០៩០៦ មានន័យថា ថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៦ ។

ទីលានដែលមានការវេចខ្ចប់កមិផលមកពីទំកិរ លើសពីមួយចូលគ្នានៅក្នុងជាល/កេងតែមួយ គេត្រូវតែដាក់ឈ្មោះ ឬ លេខកូដទំកិរនៅលើជាល/កេងនីមួយៗដើម្បីធ្វើអត្តសញ្ញាណទំកិរ ។ ឧទាហរណ៍: ទំកិរនីមួយៗត្រូវមានលេខមួយ ហើយ បន្ទាប់មក ត្រូវដាក់លេខនោះនៅលើកេង/ជាល ។

រូបភាពទី ២០ : នៅទីលានដែលមានការវេចខ្ចប់កមិផលមកពីទំកិរលើសពីមួយចូលគ្នា គេត្រូវតែដាក់ឈ្មោះ ឬ លេខកូដ សម្គាល់នៅលើជាល/កេងទីកន្លែងដើម្បីធ្វើអត្តសញ្ញាណទំកិរ

ការអនុវត្តទី ៧៥. ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីការបរិច្ឆេទនៃការវេចខ្ចប់ និងទិសដៅកមិផលមួយមុខ ។

ការបរិច្ឆេទនៃការផ្គត់ផ្គង់កមិផល និងទិសដៅបញ្ជូនកមិផល ត្រូវតែកត់ត្រាទុក ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រានៅក្នុង សៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទំរង់កត់ត្រា ។ ឧទាហរណ៍ នៃព័ត៌មានសម្រាប់កត់ត្រាមានដូចខាងក្រោម :

" ប៉េងប៉េង ៣០ កន្តក មកពី ប្រភព "ខ" បានបេង និងវេចខ្ចប់នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ និងលក់ទៅកាន់ពាណិជ្ជករ "ម" នៅទីក្រុងហូជីមិញ " ។

ការអនុវត្តទី ៧៦. ត្រូវតែទុកដាក់កមិផលដែលបានកំណត់ក្នុងសញ្ញាណប័ណ្ណថា បានទទួលរងនូវការពាក់កណ្តាល ឬ មានសក្តានុពល កម្មកំឡុងរយៈពេលដាច់ដោយឡែកពីគេ និងត្រូវទប់ស្កាត់ការចែកចាយ ឬ ប្រសិនបើកមិផលនោះ បានលក់ ចេញទៅហើយនោះ ត្រូវតែជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកទិញ ។

នៅពេលធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មសិទ្ធិលើឃើញមានភាពខ្វះ ឬ ភាពខ្វះសក្តានុពល ការលក់ដូរកម្មសិទ្ធិត្រូវតែបញ្ឈប់ ។ ប្រសិនបើ កម្មសិទ្ធិនៅចំការនៅឡើយ គេត្រូវតែដាក់វាឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីកម្មសិទ្ធិដទៃទៀត និងមិនត្រូវចែកចាយ ឡើយ ។ ឧទាហរណ៍ អាចដាក់កម្មសិទ្ធិនៅកន្លែងមួយក្នុងរោងវេចខ្ចប់ និងត្រូវចងខ្សែឆ្នុតដែលមានពណ៌ភ្លឺពុកវិញកន្លែងនោះ ដោយមានដាក់សញ្ញាថា " កុំយកចេញ " ។ ប្រសិនបើគេបានលក់កម្មសិទ្ធិនោះហើយ នោះត្រូវតែជូនដំណឹងដល់អ្នកទិញភ្លាម និង សំណូមពរឱ្យដកការលក់កម្មសិទ្ធិនោះមកវិញ ។

ការអនុវត្តទី ៧៧. ត្រូវស៊ើបអង្កេតនូវមូលហេតុដែលបង្កឱ្យមានភាពខ្វះទាំងឡាយ និងត្រូវចាត់វិធានការទប់ស្កាត់កុំឱ្យកើត មានឡើងម្តងទៀត និងត្រូវកត់ត្រាទុកនូវហេតុការណ៍នោះ និងវិធានការនានាដែលបានប្រើ ។

ត្រូវស៊ើបអង្កេតពីមូលហេតុនៃភាពខ្វះ និងចាត់វិធានការកែតម្រូវបញ្ហា និងទប់ស្កាត់ កុំឱ្យកើតឡើងទៀត ។ កិច្ចការនេះ ទាក់ទងនឹងការស្វែងរកចំការ ឬ ទីកន្លែងផលិតផលកម្មសិទ្ធិដែលបានបញ្ជូនចេញទៅ និងប្រើកំណត់ត្រា ដើម្បីធ្វើ អត្តសញ្ញាណពីមូលហេតុដែលអាចធ្វើឱ្យមានភាពខ្វះបាន ។ នៅពេលរកឃើញមូលហេតុហើយ គេត្រូវដោះស្រាយបញ្ហានោះ និងទប់ស្កាត់វាកុំឱ្យកើតឡើងទៀត ។ ត្រូវកត់ត្រាទុកនូវឧប្បត្តិហេតុ និងវិធានការដែលបានប្រើ ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ចូលទៅ ក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។

៣.៨. ការបណ្តុះបណ្តាល

ការអនុវត្តទី ៧៨. និយោជក និងកម្មករត្រូវមានចំណេះដឹងសមរម្យ ឬត្រូវបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងដែនទទួលខុសត្រូវទាក់ទងនឹង វិធាននៃការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិក្នុងការងារផលិតកម្មផ្ទៃក្នុង និងបន្ថែមស្រស់ ដោយអត្តនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ។ រាល់ឯកសារអំពីការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវតែរក្សាទុក ។

អ្នកដែលមានតួនាទី អាចប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ត្រូវតែមានចំណេះដឹង និងជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអនុវត្ត ការកិច្ចរបស់គេ ។ ត្រូវពិចារណាអំពីតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាលរបស់ពួកគេ និងធ្វើផែនការបណ្តុះបណ្តាលសមរម្យ និងអនុវត្ត ។ ការបណ្តុះបណ្តាលអាចមានទម្រង់ជាការបណ្តុះបណ្តាលដោយអនុវត្តន៍ការងារផ្ទាល់ ឬ ការបណ្តុះបណ្តាលជាផ្លូវការ ។

កំណត់ត្រាអំពីការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវតែរក្សាទុក ដើម្បីបង្ហាញថា និយោជក និងកម្មករបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រាចូលទៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬ នៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។ ឧទាហរណ៍នៃទម្រង់កត់ត្រាការ បណ្តុះបណ្តាលមាននៅក្នុងផ្នែក ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងកំណត់ត្រា ។

៣.៩. ឯកសារ និង កំណត់ត្រា

ការអនុវត្តទី ៧៩. ត្រូវតែរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីវិធាននៃការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិក្នុងការងារផលិតកម្មផ្ទៃក្នុង និងបន្ថែមស្រស់ ក្នុង រយៈពេលយ៉ាងតិចពីរឆ្នាំ ឬ ក្នុងរយៈពេលវែងជាងនេះតាមការតម្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬ អតិថិជន ។

កំណត់ត្រា អាចជួយរកឃើញនូវប្រភពកម្មសិទ្ធិបញ្ជូនចេញ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតពីមូលហេតុនៃបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណី អាហារ និងផ្តល់នូវភស្តុតាងផងដែរ សម្រាប់សវនករ និងអតិថិជន ឱ្យដឹងថា គេបានអនុវត្តតាម GAP ។ គេត្រូវរក្សាទុក កំណត់ត្រាទាំងនេះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ២ ឆ្នាំ ឬយូរជាងនេះ ប្រសិនបើច្បាប់រដ្ឋាភិបាល ឬអតិថិជនតម្រូវ ។

ការអនុវត្តទី ៨០. ឯកសារចាស់ហួសកំណត់ត្រូវតែបោះចោល និងត្រូវប្រើតែច្បាប់កំណែទីប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បីចៀសវាងការប្រើឯកសារចាស់ហួសកំណត់ គេត្រូវតែបោះចោលរាល់ឯកសារហួសសម័យទាំងអស់ និងត្រូវប្រើតែសំណៅទី១ប៉ុណ្ណោះ ។ ការដាក់កាលបរិច្ឆេទនៃការរៀបចំឯកសារនៅជើងទំព័រឯកសារ នឹងបញ្ជាក់អំពីសំណៅចុងក្រោយគេបង្អស់ ។

៣.១០. ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្ត

ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្ត គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីបញ្ជាក់ថា ការអនុវត្តទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងទៅតាមការតម្រូវ ហើយកំណត់ត្រាត្រូវច្បាស់លាស់ និងមានព័ត៌មានដែលគេត្រូវការ ។ ការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯងនេះ កំណត់អត្តសញ្ញាណការអនុវត្តទាំងឡាយដែលពុំបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ និងត្រូវមានវិធានការស៊ើបអង្កេត និងកែលម្អបញ្ហានោះ ។

ការអនុវត្តទី ៨១. ត្រូវតែធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរាល់ការអនុវត្តទាំងឡាយ យ៉ាងហោចណាស់មួយឆ្នាំម្តងដើម្បីធានាថាការអនុវត្តទាំងនោះ បានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ និងត្រូវបានវិធានការកែតម្រូវចំពោះកំហុសក្នុងណាមួយដែលបានរកឃើញ ។ ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីការអនុវត្តដែលបានពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងវិធានការកែលម្អនានា ។

រាល់ការអនុវត្តទាំងអស់ត្រូវតែពិនិត្យមើលឡើងវិញ យ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ រាល់ការអនុវត្តទាំងនោះ ពុំចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញក្នុងពេលតែមួយឡើយ ។ ជាការប្រសើរបំផុតត្រូវពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្តនោះ នៅពេលដែលកំពុងតែធ្វើវា ។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលប្រមូលផល ត្រូវពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្តដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយការប្រមូលផល និងការរៀបចំផលិតផលលក់ ។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សាក្នុងពេលផលិតកម្ម គួរតែធ្វើឡើងមុនពេលប្រមូលផលកសិផល ។ ទោះបីជាក្នុងចេតនាភ្នែកដោយ បញ្ហានៅតែកើតមានឡើងជានិច្ច ។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃការអនុវត្តដែលពុំបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ គេត្រូវតែស៊ើបអង្កេតមើលបញ្ហានោះ និងត្រូវបានវិធានការកែតម្រូវបញ្ហានោះ និងទប់ស្កាត់វាកុំឱ្យកើតមានឡើងទៀត ។ ត្រូវរក្សាទុកនូវកំណត់ត្រាអំពីការអនុវត្ត ដែលបានពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងវិធានការកែតម្រូវដែលបានប្រើ ។ បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង គឺជាឧបករណ៍មានសារៈប្រយោជន៍មួយ ។ វាផ្តល់នូវគ្រោងសាមញ្ញមានលក្ខណៈ ជាប្រព័ន្ធសម្រាប់ពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្ត និងនៅពេលធ្វើចប់ វាផ្តល់នូវកំណត់ត្រានៃការពិនិត្យឡើងវិញ និងវិធានការដែលបានប្រើនោះ ។ ឧទាហរណ៍នៃបញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង និងវិធានការកែតម្រូវមាននៅក្នុងផ្នែកតូច បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង ។

ការអនុវត្តទី ៨២. ត្រូវបានវិធានការដើម្បីដោះស្រាយការតវ៉ាទាំងឡាយ ទាក់ទងទៅនឹងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងត្រូវកត់ត្រាទុកនូវរាល់ការតវ៉ា និងវិធានការដែលប្រើ ។

ការតវ៉ាពីអតិថិជន ឬ អ្នកដទៃទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារត្រូវតែធ្វើការស៊ើបអង្កេត និងបានវិធានការ ដោះស្រាយការតវ៉ានោះ ។ ការតវ៉ា អាចជាការរកឃើញសំណល់សារធាតុគីមីលើសកំណត់ វត្ថុមានគ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រ ឬ ជម្ងឺ កើតចេញពីការប្រើប្រាស់កសិផល ។ កំណត់ត្រាអំពីការតវ៉ា និងវិធានការដែលបានប្រើត្រូវរក្សាទុក ។ ព័ត៌មាននេះ អាចកត់ត្រាចូលទៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ឬនៅលើទម្រង់កត់ត្រា ។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង លើការអនុវត្តកសិកម្មស្តុកទុកការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់វាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង អាចជួយឱ្យកសិករ អ្នកគ្រប់គ្រង ឬ ទីប្រឹក្សា វាយតម្លៃកម្រិតនៃការអនុវត្តកសិកម្មស្តុកទុកដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។ ភាពទាក់ទងគ្នានៃការអនុវត្ត អាស្រ័យទៅលើទីតាំងចំការ ឬ អាជីវកម្មវេចខ្ចប់ ប្រភេទកសិផល និងប្រព័ន្ធដែលប្រើសម្រាប់ផលិតកម្ម ការប្រមូលផល ការលើកដាក់ ការវេចខ្ចប់ ការរក្សាទុក និងការដឹកជញ្ជូន។ បន្ទាប់ពីការវាយតម្លៃការអនុវត្តនីមួយៗមក អ្នកវាយតម្លៃត្រូវតុលសញ្ញា (✓) ដើម្បីឱ្យដឹងថា តើការអនុវត្តនោះបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ ឬ ត្រូវការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត ឬមិនទាក់ទងគ្នា។ ប្រសិនបើ ត្រូវការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត វិធានការដែលប្រើ ត្រូវតែកត់ត្រានៅក្នុងកូឡោនដែលដាក់ថា "វិធានការដែលត្រូវការ" ដោយមានដាក់កាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា។

ប្រភេទ និងការគ្រប់គ្រងទីតាំង	៣១/ចាស់	ត្រូវការការយកចិត្តទុកដាក់	មិនទាក់ទងគ្នា	វិធានការដែលត្រូវការ
១ ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យដែលអាចបង្កឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្របង្កគ្រោះថ្នាក់ ដែលបន្ទាល់ពីការប្រើប្រាស់ពីមុនក្នុងកន្លែង ឬ នៅជុំវិញកន្លែងដែលនឹងត្រូវធ្វើផលិតកម្មរាល់មុខដំណាំ ដោយកត់ត្រា និងរក្សាកំណត់ត្រានូវរាល់ហានិភ័យដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណ។				
២ មិនត្រូវប្រើទឹកកន្លែងណាដែលលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃបង្ហាញថា អាចនឹងមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការបង្កភាពកខ្វក់ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រដល់ផលិតផលឡើយ ឬ ត្រូវចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យទាំងនោះជាមុន ក្នុងករណីដែលអាចធ្វើបាន។				
៣ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យ តាមដានលើវិធានការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ពិតជាមិនមានបង្កភាពកខ្វក់ទៅលើ ផលដំណាំ និងត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាវិធានការនានាដែលបានប្រើ និងលទ្ធផលត្រួតពិនិត្យ។				
៤ ត្រូវធ្វើកំណត់ត្រាទុក ចំពោះបណ្តាទីតាំងផលិតកម្មណាដែលមានភាពកខ្វក់មិនសមស្របសម្រាប់ផលិតកម្ម។				
បំណែកពូជដំណាំ				
៥ ត្រូវកត់ត្រាទុកអំពីការប្រើប្រាស់ប្រព្រឹត្តកម្មគីមី (ដូចជាការជ្រលក់ ឬ ត្រាំដោយថ្នាំជាដើម) ណាមួយ និងមូលហេតុនៃការប្រើប្រាស់ប្រព្រឹត្តកម្មនោះ ប្រសិនបើ ឬ បំណែកពូជដំណាំត្រូវបានផលិតនៅក្នុងកសិដ្ឋាននោះ។				

៦	ត្រូវកាត់ត្រាកម្មវិធីនេះរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្គត់ផ្គង់ ឬ បំណែកពូជដំណាំដែលត្រូវបានផលិតពី ទឹកក្នុងផលិតកម្ម ឬ កន្លែងបណ្តុះផ្សេង ។				
៧	មិនត្រូវដាំពូជដែលគេស្គាល់ថា ធ្វើឱ្យពុលដល់ការប្រើប្រាស់របស់មនុស្សឡើយ ។				
៧ និយមន័យសម្រាប់ពាក្យសម្រាប់ប្រើប្រាស់					
៨	ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃ និងកាត់ត្រាកម្មវិធីហានិភ័យដែលបង្កដោយការប្រើប្រាស់ ដី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនដីជាតិដី សម្រាប់ដំណាំនីមួយៗ ។				
៩	ត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ដី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនដីជាតិដី ។ ត្រូវជ្រើសរើសដី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនដីជាតិដីណាដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដោយបន្ទុកសារធាតុគីមីពិបាកបំផុត នៅក្នុងផលិតផល ។				
១០	មិនត្រូវប្រើសារធាតុសរីរាង្គ (សំណល់ពីរុក្ខជាតិ មនុស្ស សត្វ អតិសុខុមប្រាណ ។ល។) ដែលពុំបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម (ចលនការរម្ងាប់មេរោគតាមវិធីរូបសាស្ត្រ គីមី ឬ ជីវសាស្ត្រ) ប្រសិនបើ វាស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលមាន ហានិភ័យខ្ពស់ ដែលអាចធ្វើឱ្យខូចដល់កសិផល ។				
១១	ត្រូវតែកាត់ត្រាកម្មវិធីសាស្ត្រ កាលបរិច្ឆេទ និងរយៈពេលនៃការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ក្នុងករណីដែលបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម សារធាតុសរីរាង្គនៅក្នុងទឹកក្នុងផលិតកម្មមុននឹងប្រើ ។				
១២	ត្រូវតែមានឯកសារពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលដែលមានផ្សំដោយសារធាតុសរីរាង្គ ក្នុងករណី ដែលផលិតផលទាំងនោះ ទទួលបានពីប្រភពខាងក្រៅដើម្បីបង្ហាញថា សារធាតុសរីរាង្គទាំងនោះ ពិតជាបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកាត់បន្ថយហានិភ័យ ។				
១៣	មិនត្រូវប្រើកាកសំណល់របស់មនុស្ស (លាមក ទឹកម៉ូត្រ សំណល់ពីបង្គន់ ។ល។) នៅក្នុងផលិតកម្មកសិផលស្រស់ ដែល មានគោលដៅសំរាប់ការប្រើប្រាស់ជាអាហារផ្ទាល់របស់មនុស្សឡើយ ។				
១៤	ត្រូវពិនិត្យថែរទាំបករណ៍ដែលប្រើសម្រាប់ការដាក់ដី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនដីជាតិដី ឱ្យស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដំណើរ ការល្អ យ៉ាងតិចមួយឆ្នាំម្តង ដោយអ្នកមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ។				

១៥	ត្រូវតែកំណត់ទីតាំងសាងសង់ ថែរក្សា កន្លែងលាយ កន្លែងផ្គុំកងី និងសារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី និងសម្រាប់ធ្វើកំប៉ុស្តសារធាតុសរីរាង្គ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃភាពកខ្វក់ដល់កន្លែងផលិតកម្ម និងប្រភពទឹក ។				
១៦	ត្រូវកាត់ត្រាទុកដោយលម្អិតអំពីប្រភព ឈ្មោះផលិតផល កាលបរិច្ឆេទ និងបរិមាណនៃជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ដែលទទួលយកមកទុកប្រើប្រាស់ ។				
១៧	ត្រូវកាត់ត្រាទុកដោយលម្អិតអំពីកាលបរិច្ឆេទ ឈ្មោះផលិតផល ឬសម្ភារៈដែលបានប្រើ ទីតាំងធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម អត្រាប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ និងឈ្មោះអ្នកប្រើប្រាស់ នូវរាល់ការប្រើជី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី ។				
ជិត					
១៨	ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃទឹកដែលប្រើក្នុងដំណាក់កាលមុនពេលប្រមូលផល (ទឹកសម្រាប់ស្រោចស្រព សម្រាប់ដាក់ជី និងសម្រាប់លាយនឹងសារធាតុគីមីផ្សេងៗ) និងក្នុងដំណាក់កាលក្រោយប្រមូលផល (ទឹកសម្រាប់លាងសំអាតសម្រាប់ប្រតិបត្តិកម្មសិផល និងធ្វើអនាម័យ) ដើម្បីស្រាវជ្រាវរកហានិភ័យដែលអាចបង្កឱ្យមានភាពកខ្វក់ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រដល់កសិផល ។				
១៩	ត្រូវធ្វើការពិសោធន៍វាយតម្លៃទឹក ដើម្បីកំណត់ហានិភ័យបង្កឱ្យមានភាពកខ្វក់លើកសិផល ទៅតាមពេលវេលាដែលសមស្របនឹងលក្ខខណ្ឌដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងត្រូវរក្សាកំណត់ត្រាលទ្ធផល ។				
២០	ត្រូវតែជ្រើសរើសប្រភពទឹកដែលមានសុវត្ថិភាព ឬ ត្រូវធ្វើប្រតិបត្តិកម្មទឹក និងត្រួតពិនិត្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដោយមានកំណត់ត្រា និងរក្សាទុកកំណត់ត្រានៃវិធីសាស្ត្រធ្វើប្រតិបត្តិកម្ម និងលទ្ធផលត្រួតពិនិត្យ សម្រាប់តំបន់ណាដែលហានិភ័យខ្ពស់នៃភាពកខ្វក់ដោយសារធាតុគីមី និងជីវសាស្ត្រ ។				
២១	មិនត្រូវប្រើទឹកសំណល់ (ទឹកសម្អុយ) ដែលមិនបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្មនៅក្នុងពេលផលិតកម្ម ក្នុងការលើកដាក់ និងក្រោយពេលប្រមូលផលឡើយ ។ ការប្រើទឹកសំរុយដែលបានធ្វើប្រតិបត្តិកម្មនោះ តុលាការទឹកត្រូវតែអនុលោមទៅនឹងបទដ្ឋានដែលបានកំណត់ ។				

គ្រឹះស្ថាន				
២២	ត្រូវធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលនូវចំណេះដឹងដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីដល់និយោជក និងកម្មករនៅក្នុងកម្រិតមួយសមរម្យទៅនឹងការងារទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ ។			
២៣	ត្រូវមានភស្តុតាងអំពីសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ប្រសិនបើការជ្រើសរើសសារធាតុគីមីមកប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្មត្រូវបានសម្រេចដោយវិធីប្រឹក្សា ឬសមត្ថកិច្ចជំនាញ ។			
២៤	ត្រូវប្រើប្រាស់វិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំតាមការដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីសំយោគ ។			
២៥	ត្រូវវិនិច្ឆ័យសារធាតុគីមីពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលអាចប្តូរបានត្រឹមត្រូវ ។			
២៦	ត្រូវប្រើប្រាស់តែសារធាតុគីមី និងថ្នាំកសិកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់លើមុខដំណាំ ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលមានបំណងនាំយកផលិតផលទៅលក់ ដោយត្រូវតែមានឯកសារតម្កល់គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីការសម្រេចនោះ ។			
២៧	ត្រូវចាត់ចែងវិធានការដាំដុះដើម្បីរក្សាកម្រិតសំណល់ជាតិពុលក្នុងផលដំណាំឱ្យស្ថិតនៅទាបជាងកម្រិតសំណល់ជាតិពុលដែលអាចកាត់ចោលបាន (MRLs) នៃសារធាតុគីមីដែលអនុម័តដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលនឹងលក់ ឬនាំយកផលិតផលទៅលក់ (ចំពោះការលក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវគោរពតាមការកំណត់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ) ។			
២៨	ត្រូវធ្វើការវិភាគសំណល់ជាតិពុលក្នុងកសិផល ដើម្បីពិនិត្យតាមដានភាពត្រឹមត្រូវនៃការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី ជាប្រចាំទៅតាមពេលវេលាដែលតម្រូវដោយអតិថិជន ឬ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលនឹងលក់ ឬ នាំយកផលិតផលទៅលក់ (ចំពោះការលក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវគោរពតាមការកំណត់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ) ។ មន្ទីរពិសោធន៍ដែលត្រូវវិភាគសំណល់ជាតិពុលក្នុងកសិផលសំដៅដល់មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងមន្ទីរពិសោធន៍ផ្សេងៗទៀត ដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។			

២៩	ត្រូវចៀសវាងការលាយបញ្ចូលគ្នានូវសារធាតុគីមីលើសពីពីរមុខ សុទ្ធតែបានទទួលអនុសាសន៍ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម) ។				
៣០	ត្រូវប្រតិបត្តិឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងរយៈពេលរង់ចាំ រវាងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមី និងការប្រមូលផល ដោយអនុលោមតាមអនុសាសន៍នៃប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម និងប្រភេទដំណាំ ដោយមានកំណត់ត្រា និងរក្សាកំណត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។				
៣១	ត្រូវថែទាំឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ជាមួយថ្នាំកសិកម្មឱ្យបានល្អ និងពិនិត្យមើលប្រសិទ្ធភាពការងារ យ៉ាងតិចណាស់មួយឆ្នាំម្តង ដោយភ្នាក់ងារមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ។				
៣២	ត្រូវលាងសំអាតឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ជាមួយថ្នាំកសិកម្ម បន្ទាប់ពីរាល់លើកនៃការប្រើប្រាស់ ហើយសំណល់ពីការលាងទាំងនោះ ត្រូវចោលតាមរបៀបសមស្រប ដែលមិនបង្កនូវហានិភ័យធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល និងបរិស្ថាន ។				
៣៣	ត្រូវចោលស្បាយថ្នាំកសិកម្មដែលលាយលើស តាមរបៀបសមស្របដែលមិនបង្កនូវហានិភ័យធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់ផលដំណាំ និងបរិស្ថាន ។				
៣៤	ត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីនៅកន្លែងដែលមានខ្យល់ចេញ-ចូលល្អ ក្នុងសំណង់រឹងមាំ និងមានសុវត្ថិភាព ដោយដាក់កំហិត ឱ្យតែអ្នកដែលមានការអនុញ្ញាតចេញ-ចូលតែប៉ុណ្ណោះ ។ ត្រូវកំណត់ទីតាំង និងការសាងសង់ឱ្យបានសមស្រប ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល និងត្រូវបំបាក់ដោយសម្ភារៈសម្រាប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ ក្នុងករណីដែលមានការកំលាំងសារធាតុគីមី ។				
៣៥	មិនត្រូវរក្សាទុកសារធាតុគីមីក្នុងទម្រង់រាវនៅលើផ្ទៃដែលស្ថិតនៅខាងលើសារធាតុគីមីទម្រង់ម្សៅឡើយ ។				
៣៦	ត្រូវតែរក្សាសារធាតុគីមីនៅក្នុងកញ្ចប់/ដុប/ដបដើមរបស់វា ដែលមានស្លាកសញ្ញាស្របច្បាប់ និងត្រូវអនុវត្តទៅតាមការណែនាំដែលបញ្ជាក់លើស្លាកសញ្ញា ឬ ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។ ប្រសិនបើមានការផ្ទេរសារធាតុគីមីទៅកាន់ដុប/ដបផ្សេងមួយទៀត ដុប/ដបថ្មីនោះ ត្រូវតែសរសេរចំណាំឱ្យច្បាស់ ដោយមានដាក់ឈ្មោះយីហោ កម្រិតប្រើប្រាស់ និងរយៈពេលរង់ចាំ ។				
៣៧	មិនត្រូវប្រើដុប/ដបថ្នាំកសិកម្មឡើងវិញឡើយ និងត្រូវរក្សាវាឱ្យមានសុវត្ថិភាពរហូតដល់ពេលកម្ទេចចោលតាមវិធីសមស្រប ។				

៣៨	ត្រូវកម្ទេចចោលដុម/ដបថ្នាំកសិកម្មដែលប្រើរួច តាមគោលការណ៍កំណត់របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល និងបរិស្ថាន ។				
៣៩	ត្រូវតែធ្វើអត្តសញ្ញាណឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងរក្សាទុកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ រហូតដល់ពេលកម្ទេចចោលនូវសារធាតុគីមីដែលផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ដែលមិនអាចប្រើទៅទៀតបាន ឬដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើទៅទៀត ។				
៤០	ត្រូវកម្ទេចចោលសារធាតុគីមីដែលផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ តាមរយៈប្រព័ន្ធប្រមូលផ្តុំជាផ្លូវការ ឬ នៅតាមតំបន់ និងវិធីសាស្ត្រដែលកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។				
៤១	ត្រូវតែកត់ត្រាទុកអំពីការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីលើដំណាំមួយមុខៗ ដោយបញ្ជាក់យ៉ាងពិស្តារអំពីសារធាតុគីមីដែលបានប្រើមូលហេតុប្រើ កាលបរិច្ឆេទ និងទីតាំងដែលបានប្រើ កម្រិតប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ រយៈពេលរង់ចាំ និងឈ្មោះអ្នកប្រើប្រាស់ ។				
៤២	ត្រូវរក្សាទុកនូវឯកសារកត់ត្រាអំពីសារធាតុគីមីដែលយកមកទុកប្រើប្រាស់ ដោយមានបញ្ជាក់ពិស្តារអំពីឈ្មោះសារធាតុគីមី អ្នកផ្គត់ផ្គង់សារធាតុគីមី កាលបរិច្ឆេទ និង បរិមាណដែលបានបញ្ជូលស្តុក និងកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ឬកាលបរិច្ឆេទផលិត ។				
៤៣	ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាសារធាតុគីមីក្នុងស្តុក ដោយបញ្ជាក់សំអិតអំពីឈ្មោះគីមី កាលបរិច្ឆេទ និងបរិមាណទទួលបាន និងកាលបរិច្ឆេទនៅពេលដែលប្រើអស់ ឬនៅពេលដែលកម្ទេចចោល ។				
៤៤	ត្រូវតែបញ្ឈប់ការលក់ចែកចាយកសិផល ប្រសិនបើរកឃើញថា មានសំណល់សារធាតុគីមីលើសពីកំរិត MRLs ។ ត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេតអំពីមូលហេតុនៃភាពក្រខ្វក់នោះ និងចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ដើម្បីចៀសវាងកើតមានឡើងជាថ្មី និងត្រូវកត់ត្រាទុកនូវហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើង និងវិធានការដែលបានប្រើ ។				
សវនកម្មគីមីជីវិតឡូត					
៤៥	ត្រូវប្រើប្រាស់ រក្សាទុក និងកម្ទេចចោលនូវប្រេងឥន្ធនៈ ប្រេង និងសារធាតុដែលមិនមែនជាក្រូតគីមីផ្សេងទៀត តាមរបៀបដែលអាចកាត់បន្ថយហានិភ័យបង្កឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល ។				

ឧបករណ៍, ធុន/ប្រអប់ និងសម្ភារៈ				
៤៦	ត្រូវតែប្រើឧបករណ៍ ប្រអប់/ធុន សម្រាប់ដាក់ ឬ ផ្ទុកកសិផលដែលធ្វើអំពីសម្ភារៈដែលនឹងមិនធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល ។			
៤៧	ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណ ប្រអប់/ធុន ដែលប្រើសម្រាប់ដាក់ ឬរក្សាទុកសំណល់សារធាតុគីមី និងសារធាតុបង្កគ្រោះថ្នាក់ ផ្សេងទៀត ឱ្យបានច្បាស់លាស់ដើម្បីចៀសវាងការប្រើវាក្នុងការដាក់កសិផល ។			
៤៨	ត្រូវតែថែរទាំ សំអាតសម្ភារៈ ឧបករណ៍ និងធុន ឱ្យបានទៀងទាត់ដើម្បីកាត់បន្ថយការបង្កភាពកខ្វក់ដល់កសិផល ។			
៤៩	ត្រូវរក្សាទុកឧបករណ៍ ប្រអប់/ធុន និងសម្ភារៈសម្រាប់ផ្ទុកកសិផល នៅកន្លែងដាច់ដោយឡែកពីសារធាតុគីមី ដី ឬ សារធាតុកែលម្អបង្កើនជីជាតិដី និងត្រូវចាត់វិធានការកាត់បន្ថយភាពកខ្វក់ដល់កសិផលដែលបង្កឡើងដោយសមាសភាព ចម្រុះ ។			
៥០	ត្រូវពិនិត្យមើលភាពរឹងមាំ និងភាពស្អាតរបស់ឧបករណ៍ ធុន/ប្រអប់ និងសម្ភារៈ សម្រាប់ផ្ទុកកសិផលនៅរាល់មុនពេល ប្រើ និងត្រូវសំអាត ជួសជុល ឬក៏បោះចោល ប្រសិនបើចាំបាច់ ។			
៥១	មិនត្រូវដាក់កសិផលដែលបានប្រមូលផលរួចនៅផ្ទាល់នឹងដី ឬ ផ្ទាល់នឹងកំរាលនៃកន្លែងលើកដាក់ប្រើប្រាស់ វេចខ្ចប់ ឬ រក្សាទុកកសិផលឡើយ ។			
អវសាន និងសំណង់				
៥២	ត្រូវតែសាងសង់ និងថែរទាំអាគារ និងបណ្តាសំណង់ដែលប្រើសម្រាប់ដាំដុះ វេចខ្ចប់ លើកដាក់ និងរក្សាទុកកសិផល ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់ដល់កសិផល ។			
៥៣	ត្រូវទុកដាក់ ខ្នាញ់ ប្រេង ប្រេងឥន្ធនៈ និងគ្រឿងម៉ាស៊ីនសំរាប់ប្រើនៅចំការ ឱ្យនៅដោយឡែកពីកន្លែងលើកដាក់ ប្រើប្រាស់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល ដើម្បីទប់ស្កាត់ការធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល ។			
៥៤	ត្រូវសាងសង់ប្រព័ន្ធទឹកស្តុយ ប្រព័ន្ធបញ្ជាញកាកសំណល់ និងប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក ក្នុងបំណងដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃ ការបង្កភាពកខ្វក់ដល់កន្លែងផលិតកម្ម និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ។			
៥៥	ត្រូវមានប្រដាប់ការពារអំពូលភ្លើងដែលនៅពីលើកន្លែងដែលរក្សាទុក ប្រអប់/ធុន និង សម្ភារៈដាក់កសិផល និងបណ្តា			

	សម្ភារៈសម្រាប់វេចខ្ចប់កសិផលដើម្បីបង្ការការពារអម្បែងបែកដែលអាចនឹងធ្លាក់ចូលកសិផល នៅក្នុងករណីដែលមានការបែកអំពូលភ្លើង។ ត្រូវតែបោះចោលនូវកសិផលដែលមានធ្លាក់អម្បែងអំពូលចូល ហើយត្រូវសំអាតឧបករណ៍ និងប្រអប់/ធុង និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់កសិផល ឱ្យបានស្អាតឡើងវិញ។				
៥៦	ត្រូវប្រើនាំងចាំង ផ្តាច់ដោយឡែក រវាងឧបករណ៍ និងប្រដាប់ប្រដាដែលអាចជាប្រភពបង្កគ្រោះថ្នាក់រូបសាស្ត្រ ដល់មនុស្ស ដែលស្ថិតនៅក្នុងអាគារជាមួយនឹងកន្លែងលើកដាក់ ប្រើប្រាស់ វេចខ្ចប់ និងរក្សាទុកកសិផល និងមិនត្រូវប្រើវានៅក្នុងពេលកំពុងវេចខ្ចប់ លើកដាក់ ប្រើប្រាស់ និងរក្សាទុកកសិផលឡើយ ។				
ការសំអាត និងការធ្វើអនាម័យ					
៥៧	ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណរាល់ទីកន្លែង ឧបករណ៍ ប្រដាប់ប្រដា ធុង/ប្រអប់ និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ លើកដាក់ ប្រើប្រាស់ ដែលអាចជាប្រភពនៃការបង្កភាពខ្វះខាតដល់កសិផល និងត្រូវរៀបចំឱ្យមានរបៀបរៀបរយល្អ និងត្រូវសំអាតធ្វើអនាម័យជាប្រចាំ។				
៥៨	ត្រូវជ្រើសរើសសារធាតុគីមីសមស្រប សម្រាប់ប្រើក្នុងការសំអាត និងធ្វើអនាម័យ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្កឱ្យមានភាពខ្វះខាតដល់កសិផលដោយសារធាតុគីមី។				
ការកម្ចាត់សត្វ និងសមាសភាពចង្រៃ					
៥៩	មិនត្រូវឱ្យសត្វបក្សី និងសត្វពាហនៈ ឬសត្វចង្រៃដទៃទៀត ចូលទៅក្នុងកន្លែងផលិតកម្ម (ជាពិសេសចំពោះដំណាំដែលដាំដោយផ្ទាល់ ឬ ជិតនឹងដី) កន្លែងប្រមូលផល វេចខ្ចប់ និងទុកដាក់កសិផលឡើយ ។				
៦០	ត្រូវចាត់វិធានការបង្ការ និងទប់ស្កាត់នូវវត្តមានរបស់សមាសភាពចង្រៃ ទោះបីជានៅក្នុង និងជុំវិញកន្លែងលើកដាក់ វេចខ្ចប់ និងទុកដាក់កសិផល។				
៦១	ត្រូវតែកំណត់ទីតាំង និងថែទាំ ឬ គ្រប់គ្រងនុយបំពុល និងអន្ទាក់ដែលប្រើសម្រាប់កំចាត់សមាសភាពចង្រៃ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្កឱ្យមានភាពខ្វះខាតដល់កសិផល ធុង/ប្រអប់ និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់កសិផល។ ទីតាំងដាក់នុយបំពុល និងអន្ទាក់ ត្រូវតែកាត់ត្រាទុកឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។				

អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន				
៦២	ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការតែកម្មករដែលមានចំណេះដឹងសមរម្យ ឬ ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលពួកគេអំពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ហើយឯកសារអំពីការបណ្តុះបណ្តាលទាំងនោះត្រូវតែរក្សាទុក ។			
៦៣	ត្រូវចែក ឬបិទផ្សាយនៅកន្លែងដែលងាយមើលឃើញ នូវសេចក្តីណែនាំជាលាយស័កអក្សរអំពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនដល់កម្មករ ។			
៦៤	ត្រូវរៀបចំឱ្យមានបង្គន់ និងកន្លែងលាងសំអាតដៃឱ្យបានត្រឹមត្រូវសំរាប់កម្មករ និងត្រូវថែទាំឱ្យមានអនាម័យជាប្រចាំ ។			
៦៥	ត្រូវតែមានប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកស្អុយចោល តាមវិធីដែលអាចកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលអាចបង្កភាពខ្វះខាតដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលដល់កសិផល ។			
ការធ្វើប្រតិបត្តិកម្មសុខសាស្ត្រ				
៦៦	ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាទៅនឹងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកសារធាតុគីមី ចំពោះការប្រើប្រាស់ រក្សាទុក និងការកម្ទេចចោលសារធាតុគីមីដែលបានប្រើក្នុងពេលបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល រួមមាន ថ្នាំកសិកម្ម និងសារធាតុរលាយផ្សេងទៀត ។			
៦៧	ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាទៅនឹងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទឹក ចំពោះការប្រើប្រាស់ទឹកសម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិកម្មកសិផលក្រោយពេលប្រមូលផល ។			
៦៨	ត្រូវប្រើទឹកដែលមានគុណភាពស្មើនឹងស្តង់ដារទឹកសំរាប់ផឹក ក្នុងការសំអាតចុងក្រោយសម្រាប់លាងផ្នែកដែលបរិភោគបានរបស់កសិផល ។			
ការទូលំទូលាយ និងដឹកជញ្ជូន				
៦៩	មិនត្រូវដាក់ប្រអប់/ធុង/ដប និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ដែលមានផ្ទុកកសិផលផ្ទាល់នៅលើដី ជាពិសេស នៅកន្លែងដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ដែលអាចធ្វើឱ្យខូចដល់កសិផល ដោយសារដីដែលជាប់នឹងបាត ប្រអប់/ធុង/ដប និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់ទាំងនោះ ។			
៧០	ត្រូវពិនិត្យមើលកំណល់លើ (ប៉ាឡែត) សម្រាប់ទ្រទ្រង់ជាទម្រង់កសិផលបានឱ្យស្អាត កុំឱ្យមានប្រឡាក់សារធាតុគីមី កំទេច			

	កំទី និងការរាតត្បាតដោយសមាសភាពចង្រៃ។ មុននឹងប្រើទ្រទ្រង់ទាំងនោះ ត្រូវតែធ្វើការសំអាតរួចគ្របទ្រាប់ ដោយប្រើគំរូការពារ ឬត្រូវបោះវាចោលប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថា មានហានិភ័យខ្ពស់ដែលអាចធ្វើឱ្យកខ្វក់ដល់កសិផល។				
៧១	ត្រូវសំអាតយានយន្តសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនកុំឱ្យមានប្រឡាក់សារធាតុគីមី មិនមានកម្ទេចកម្ទីរផ្សេងៗ និងមិនមានការរុករានរបស់សមាសភាពចង្រៃ។ នៅមុនពេលនៃការប្រើប្រាស់ត្រូវសំអាតជាចាំបាច់ និងចៀសវាងការប្រើប្រាស់ប្រសិនបើ ពិនិត្យឃើញថា មានហានិភ័យខ្ពស់ដែលអាចធ្វើឱ្យមានភាពកខ្វក់ដល់កសិផល។				
៧២	ត្រូវតែរក្សាទុក និងដឹកជញ្ជូនកសិផលដាច់ដោយឡែកពីទំនិញដែលជាប្រភពនៃភាពកខ្វក់គីមី ជីវសាស្ត្រ និងរូបសាស្ត្រ។				
កំណត់ចំណាំ៖ ដើម្បីជួយអោយ និងប្រមូលក្រឡប់មកវិញ					
៧៣	ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណផ្សេងគ្នា ដោយឈ្មោះ ឬលេខកូដ ចំពោះរាល់ទីកន្លែងផលិតកម្មដាច់ដោយឡែកពីគ្នានីមួយៗ។ ឈ្មោះ ឬ លេខកូដទាំងនោះ ត្រូវមានដាក់ជាស្លាកនៅតាមទីកន្លែង និងត្រូវកាត់ត្រានៅលើផែនទីចំការ។ ឈ្មោះ ឬ លេខកូដទីកន្លែង ត្រូវកាត់ត្រានៅលើឯកសារ និងកំណត់ត្រាទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទីកន្លែងនោះ។				
៧៤	ត្រូវតែដាក់អត្តសញ្ញាណសំគាល់ឱ្យច្បាស់លាស់នៅលើប្រអប់/ផ្ទុក កសិផលដែលបានរៀបចំ ដើម្បីងាយស្រួលជ្រាវរកឃើញចំការ ឬ ទីកន្លែងដែលបានដាំ។				
៧៥	ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការបែងចែកផ្គត់ផ្គង់ និងមិនដាក់កសិផលមួយមុខ។				
៧៦	ត្រូវតែទុកដាក់កសិផលដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណឃើញថា បានទទួលរងនូវភាពកខ្វក់ ឬ មានសក្តានុពលកខ្វក់ឱ្យនៅឆ្ងាយដាច់ដោយឡែកពីគេ និងត្រូវទប់ស្កាត់ការចែកចាយ ឬប្រសិនបើកសិផលនោះ បានលក់ចេញទៅហើយនោះ ត្រូវតែជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកទិញ។				
៧៧	ត្រូវស៊ើបអង្កេតនូវមូលហេតុដែលបង្កឱ្យមានភាពកខ្វក់ទាំងឡាយ និងត្រូវចាត់វិធានការទប់ស្កាត់កុំឱ្យកើតមានឡើងម្តងទៀត និងត្រូវកាត់ត្រាទុកនូវហេតុការណ៍នោះ និងវិធានការនានាដែលបានប្រើ។				
ការបណ្តុះបណ្តាល					
៧៨	និយោជក និងកម្មករត្រូវមានចំណេះដឹងសមរម្យ ឬ ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងដែនទទួលខុសត្រូវទាក់ទងនឹងវិធាននៃការ				

	អនុវត្តកសិកម្មក្នុងការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ ដោយអន្តរាយកង្វះកសិកម្ម។ រាល់ឯកសារអំពីការបណ្តុះបណ្តាល ត្រូវតែរក្សាទុក។				
ឯកសារ និងគំណត់ត្រា					
៧៩	ត្រូវតែរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីវិធាននៃការអនុវត្តកសិកម្មក្នុងការងារផលិតកម្មផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិចពីរឆ្នាំ ឬ ក្នុងរយៈពេលវែងជាងនេះតាមការតម្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬ អតិថិជន។				
៨០	ឯកសារចាស់ហួសកាលកំណត់ ត្រូវតែបោះចោល និងត្រូវប្រើប្រាស់កែច្នៃបំប្លែង។				
ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវការអនុវត្ត					
៨១	ត្រូវតែធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរាល់ការអនុវត្តទាំងឡាយ យ៉ាងហោចណាស់មួយឆ្នាំម្តងដើម្បីធានាថា ការអនុវត្តទាំងនោះ បានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ និងត្រូវបានវិធានការកែតម្រូវចំពោះកំហុសខ្លះណាមួយដែលបានរកឃើញ។ ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រាអំពីការអនុវត្តដែលបានពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងវិធានការកែលម្អអនាគត។				
៨២	ត្រូវបានវិធានការដើម្បីដោះស្រាយការឥរិយាបថទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងត្រូវកត់ត្រាទុកនូវរាល់ការឥរិយាបថ និងវិធានការដែលប្រើ។				

ឈ្មោះអ្នកវាយតម្លៃ:

ហត្ថលេខា:

កាលបរិច្ឆេទ:

ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និង កំណត់ត្រា

នៅផ្នែកនេះមានឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងទម្រង់កំណត់ត្រាដែលប្រើសំរាប់ការអនុវត្តនៅក្នុងផ្នែកសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ។ ឯកសារ និងទម្រង់កំណត់ត្រាទាំងនេះ គ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍ប៉ុណ្ណោះ ហើយគេអាចប្រើវិធីសាស្ត្រ និងទម្រង់ទៀត (format) ដទៃទៀតបាន ។ ការអនុវត្តកសិកម្ម កំណត់ជាក់លាក់អំពីព័ត៌មានដែលត្រូវចងក្រងជាឯកសារ និងកំណត់ត្រាទុក ប៉ុន្តែពុំបានបញ្ជាក់ពីវិធីចងក្រងជាឯកសារ និងកំណត់ត្រាទុកឡើយ ។

ឧទាហរណ៍នៃឯកសារ និងទម្រង់កំណត់ត្រានៅក្នុងផ្នែកនេះគឺ៖

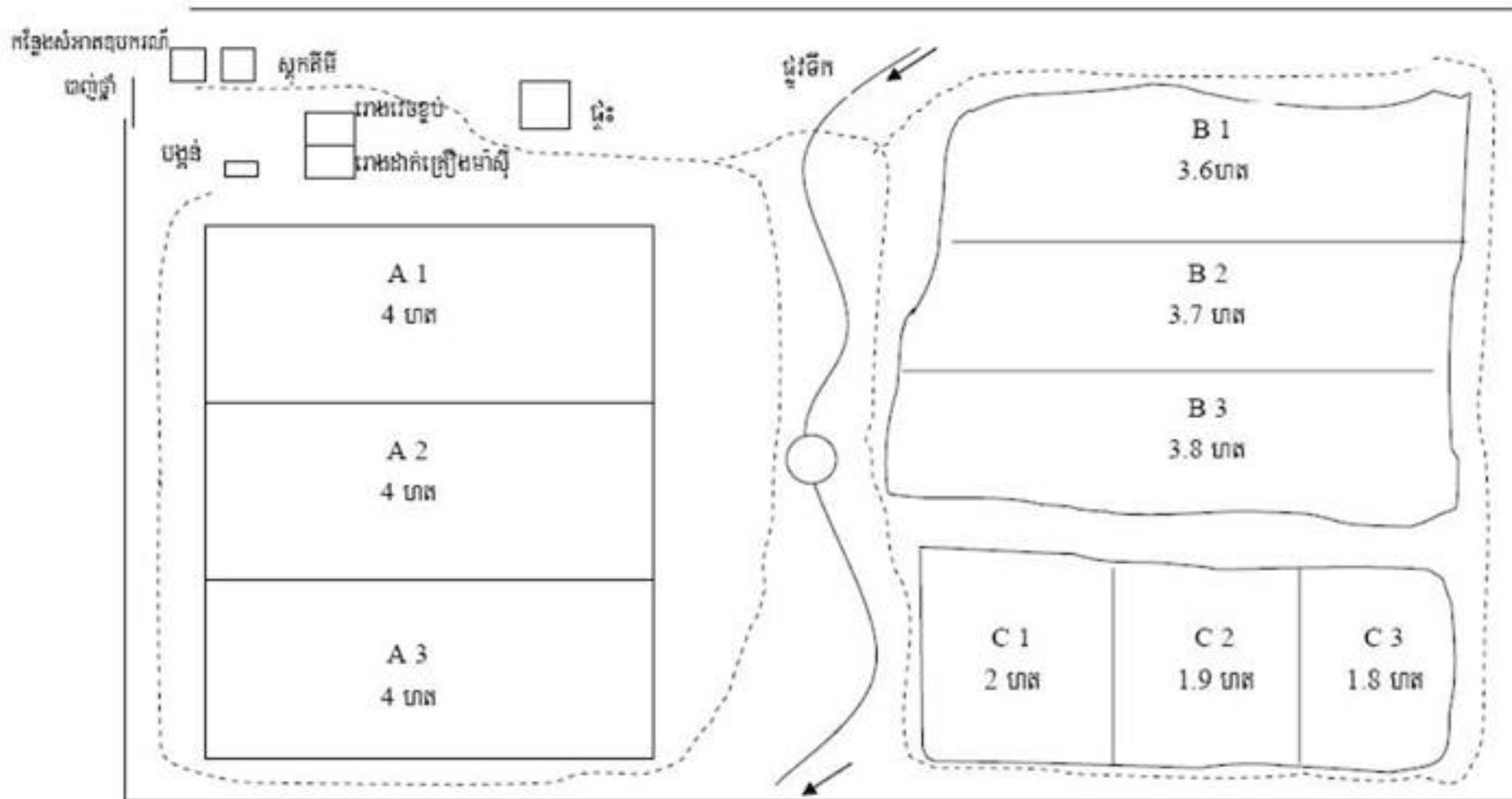
- ប្លង់ចំការ
- កំណត់ត្រាអំពីការវាយតម្លៃហានិភ័យ
- កំណត់ត្រាអំពីបំណែកពូជដំណាំ
- ប្រើសារពើភ័ណ្ណសារធាតុគីមី
- កំណត់ត្រាអំពីថ្នាំបាញ់
- កំណត់ត្រាអំពីសារធាតុគីមីប្រើក្រោយពេលប្រមូលផល
- ទម្រង់លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យប្រើសារធាតុគីមី
- កំណត់ត្រាអំពីជី និងសារធាតុកែលម្អម្តងទៀតជាតិដី
- កំណត់ត្រាអំពីការប្រមូលផល និងការវេចខ្ចប់
- កំណត់ត្រាអំពីការទទួលខុសត្រូវការងារ និងការបណ្តុះបណ្តាល
- ផែនការសម្អាត និងកម្ទាត់សត្វចង្រៃ
- របាយការណ៍អំពីវិធានការកែតម្រូវ
- ការណែនាំអំពីអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

ប្លង់បង្ហាញ

ប្លង់ចំណាត់

ចំណាត់

អ្នកចាត់

តំណត្រាអំពីការងារសម្របសម្រួលសិស្ស

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

ប្រភពកង្វះ	ដំណាំ	ការវាយតម្លៃ S = សំខាន់ / NS = មិនសំខាន់	តើគេគ្រប់គ្រងហានិភ័យដូចម្តេច?	ហត្ថលេខា	កាលបរិច្ឆេទ

តំណត្រាអំពីបំណែកក្នុងជំនាញ

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

កាលបរិច្ឆេទ	ដំណាំ	ពូជ	អ្នកផ្គត់ផ្គង់ (ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋាន)	បរិមាណដែលទទួលបាន	ទីតាំងដែលបានដាំដំណាំ

បណ្ដឹងសារពើភ័ណ្ណសារធាតុគីមី

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

កាលបរិច្ឆេទទិញ	ឈ្មោះផលិតផល	បរិមាណ	ទីកន្លែងទិញ	លេខកេះ/ចុង (កន្លែងដែលអាចរកបាន)	កាលបរិច្ឆេទផលិត ផុតកំណត់ប្រើ	វិធីសាស្ត្រ និងកាលបរិច្ឆេទ នៃការបោះចោល

ការពិនិត្យមើលស្តុក	កាលបរិច្ឆេទ:	ឈ្មោះ:	កាលបរិច្ឆេទ:	ឈ្មោះ:
---------------------------	--------------	--------	--------------	--------

គំណត់ត្រាអំពីការបាញ់ថ្នាំ

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

ដំណាំ / ពូជ :

ឆ្នាំ / រដូវ :

កាលបរិច្ឆេទ/ ពេលវេលា	បុរេ/ ជួរ	ដំណាក់កាល/ គោលដៅដំណាំ	ផលិតផល	អត្រាលាយ	អត្រាប្រើ	ឧបករណ៍/ វិធីសាស្ត្រប្រើ	កាលបរិច្ឆេទដែលមានសុវត្ថិភាព ចំពោះការប្រមូលផល / WHP	យោបល់/លក្ខខណ្ឌ អាកាសធាតុ	អ្នកប្រើ

តំណត្រាសារធាតុគីមីប្រើប្រាស់ពេលប្រមូលផល

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

សារធាតុគីមី	ទំហំចុង	អត្រាល្បាយក្នុងចុង		វិធីសាស្ត្រប្រើ
		សារធាតុសុទ្ធ	សារធាតុបន្ថែម	

កាលបរិច្ឆេទ	ពេលវេលា	សារធាតុគីមី	សារធាតុសុទ្ធ ឬ សារធាតុបន្ថែម	យោបល់	ហត្ថលេខា

សិទ្ធិអនុញ្ញាតឱ្យប្រើសារធាតុគីមី

រោងរក្សាទុកសារធាតុគីមីនេះ ត្រូវតែចាក់សោរគ្រប់ពេលទាំងអស់ ។

លោក ..... ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រើប្រាស់ និងរក្សាទុកសារធាតុគីមីទាំងអស់ដែលបានប្រើ
នៅលើចំការរបស់គាត់ និងក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល និងគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកទាំងអស់ដែលត្រូវប្រើសារធាតុគីមី ។

បុគ្គលិកខាងក្រោមនេះ បានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើសារធាតុគីមី :

ឈ្មោះ ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត	ហត្ថលេខាអ្នកគ្រប់គ្រង	កាលបរិច្ឆេទ

តំណត្រាអំពីជីវិត និងសារធាតុដែលម្តងម្កាត់ជីវិត

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

ឆ្នាំ / រដូវ :

កាលបរិច្ឆេទ	ដំណាំ/ពូជដំណាំ	ប្តូរ/ជូរ	ផលិតផល	អ្នកផ្គត់ផ្គង់ផលិតផល	អក្រាប្រើ	យោបល់	អ្នកប្រើ

គំណតំរូវការអំពីការប្រមូលផល និងការបេចខ្ចប់

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

ដំណាំ ពូជដំណាំ	កាលបរិច្ឆេទ ការដាំដុះ	អត្តលេខប្តូក	កាលបរិច្ឆេទ ប្រមូលផល/ វេចខ្ចប់	លេខកូដ កេះ/ ផ្ទះ	ចំនួន ដែល វេចខ្ចប់	ទិសដៅ/ លេខទំនិញ	យោបល់ (ឧ:គុណភាព, សីតុណ្ហភាព)

គំណត់ត្រាអំពីការទទួលខុសត្រូវការងារ និងការបណ្តុះបណ្តាល

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

ឈ្មោះ	ការប្រើសារធាតុគីមី	ថ្លី	ការស្រោចស្រព	ការប្រមូលផល	ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងការវេចខ្ចប់	ការសំអាត	អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	ជូសជុល និងថែរក្សា	ការត្រួតពិនិត្យឯកសារ

- C = ចូលរៀនអំពីអ្នកប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីនៅចំការ
- ✓ = ធ្វើការងារ និងបានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល
- ✓✓ = ធ្វើការងារ, បានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល និង មានការទទួលខុសត្រូវតាមផ្នែក

ផែនការសំអាត និងកម្មវិធីសម្របសម្រួលការងារ

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

កាលបរិច្ឆេទ :

កន្លែង/ឧបករណ៍ត្រូវបានសំអាត	ចំនួនពេល	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	វិធីសាស្ត្រ

របាយការណ៍អំពីវិធានការកែតម្រូវ

ឈ្មោះអាជីវកម្ម / អ្នកដាំ :

កាលបរិច្ឆេទ	បណ្តា និងមូលហេតុ	វិធានការដើម្បីដោះស្រាយបណ្តា	ហត្ថលេខា និងកាលបរិច្ឆេទ នៅពេលបណ្តាត្រូវបានដោះស្រាយ

ការណែនាំអំពីអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

បុគ្គលិកទាំងអស់:

ត្រូវលាងដៃរបស់អ្នកជាមួយសាប៊ូ និងទឹក និងសម្ងាត់ដៃរបស់អ្នកដោយប្រើក្រដាសជូតថ្មី មុននឹងចាប់កាន់ផ្ទៃឈើ ។

- បន្ទាប់ពី**
- ចូលបង្គន់
  - កាន់សត្វ
  - ជក់បារី
  - កាន់សំណល់ចំណីអាហារ និងសំរាម

រុំរបួស និងដំបៅដោយបង់ស្អាត និងមិនជ្រាបទឹក ។

ជូនដំណឹងដល់អ្នកគ្រប់គ្រង ប្រសិនបើ អ្នកមានជំងឺក្រពះ, ជម្ងឺច្រើម និងជម្ងឺឆ្លងដទៃទៀត ។

ចូរកុំជក់បារី, បរិភោគចំណីអាហារ ឬ ឆ្ការទឹកមាត់នៅកន្លែងលើកដាក់ រៀបចំផលិតផល ។

ហត្ថលេខារបស់បុគ្គលិក:

កាលបរិច្ឆេទ:

Fumigation	ការបាញ់ឧស្ម័នគីមី	ឈើ, ថ្ម, ដី, ស្លឹកឈើ, មែកឈើ, ប្លាស្ទិច និងគ្រាប់ស្មៅ ។ ការប្រើសារធាតុគីមីដើម្បីកំចាត់សត្វចង្រៃនៅក្នុងដី ឬ ក្រោមស្រទាប់ដី ដូចជា សត្វល្អិត, ជំងឺ, និង ស្មៅចង្រៃ ។
Good agricultural practice	ការអនុវត្តន៍ល្អក្នុងការងារកសិកម្ម	ការអនុវត្តន៍ដែលប្រើសំរាប់ទប់ស្កាត់ ឬ កាត់បន្ថយហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់កើតឡើងនៅក្នុងផលិតកម្ម, ប្រមូលផល, ការលើកដាក់កសិផល ក្រោយពេលប្រមូលផល ។
Integrated pest management	IPM	ប្រព័ន្ធសំរាប់គ្រប់ក្រុងសត្វចង្រៃដែលរួមបញ្ចូលនូវយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមីកសិកម្ម ដូចជាជួយជំរុញដល់សត្វល្អិតមានប្រយោជន៍ និងមីក្រូសរីរាង្គឱ្យកើតឡើង, អនាម័យល្អលើដំណាំ និងសុខភាពរុក្ខជាតិ, ពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវសត្វចង្រៃលើដំណាំដោយប្រើសារធាតុកំចាត់ជីវសាស្ត្រ និង ថ្នាំកសិកម្មស្រាល និងជ្រើសរើសប្រើថ្នាំគីមីកសិកម្ម ។
Maximum Residue Limit (MRL)	កំរិតកាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា	ចំនួនអតិបរមារបស់សារធាតុគីមីមាននៅក្នុងផ្លែឈើ និងបន្លែសំរាប់លក់សំរាប់ការប្រើប្រាស់របស់មនុស្សដែលអនុញ្ញាតដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច
Obsolete chemical	សារធាតុគីមីហួសសម័យ	សារធាតុគីមីដែលមានភាពសមរម្យសំរាប់ប្រើទៅទៀត ។ ឧទាហរណ៍: ការអនុវត្តប្រើសារធាតុគីមីអាចលុបចោល, សារធាតុគីមីមានអាយុចាស់ជាងការប្រើប្រាស់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន, ផ្ទុះដាក់គីមីខូចខាត និងសារធាតុគីមីខូច ។
Organic material	សារធាតុសរីរាង្គ	សារធាតុដែលមានដើមកំណើតពីរុក្ខជាតិ និងសត្វ និងដែលមិនមែនមកពីប្រភពស្និសំយោគឡើយ ។
Persistent chemicals	សារធាតុគីមីកប់ក្នុងដីយូរ	ថ្នាំកសិកម្មដែលមានសារធាតុក្លរូសរិះ, លោហៈធ្ងន់ និងសារធាតុគីមីដទៃទៀតដែលមានជាយូរនៅក្នុងដី, ទឹក និងបរិស្ថានទូទៅ (ឧ: ថ្នាំកំចាត់ស្មៅនៅបាតទឹក) ។
Pest	សមាសភាពចង្រៃ	សត្វ ឬ រុក្ខជាតិមិនត្រូវការដែលជះឥទ្ធិពលដល់ផលិតកម្ម, គុណភាព និងសុវត្ថិភាពផ្លែឈើ និងបន្លែ ។ ឧទាហរណ៍: សត្វល្អិត, ជំងឺ, ស្មៅចង្រៃ, សត្វកេរ, បក្សាបក្សី ។
Pesticide	ថ្នាំកសិកម្ម	ផលិតផលប្រើសំរាប់កំចាត់សមាសភាពចង្រៃ ។ ឧទាហរណ៍: ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត, ថ្នាំ សំលាប់ឱ្យរត, ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ, ឧស្ម័នគីមី ។ ថ្នាំកសិកម្មអាចផលិតពីប្រភពគីមី និងជីវសាស្ត្រ ។

Fumigation	ការបាញ់ឧស្ម័នគីមី	ឈើ, ថ្ម, ដី, ស្លឹកឈើ, មែកឈើ, ប្លាស្ទិច និងគ្រាប់ស្មៅ ។ ការប្រើសារធាតុគីមីដើម្បីកំចាត់សត្វចង្រៃនៅក្នុងដី ឬ ក្រោមស្រទាប់ដី ដូចជា សត្វល្អិត, ជំងឺ, និង ស្មៅចង្រៃ ។
Good agricultural practice	ការអនុវត្តន៍ល្អក្នុងការងារកសិកម្ម	ការអនុវត្តន៍ដែលប្រើសំរាប់ទប់ស្កាត់ ឬ កាត់បន្ថយហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់កើតឡើងនៅក្នុងផលិតកម្ម, ប្រមូលផល, ការលើកដាក់កសិផល ក្រោយពេលប្រមូលផល ។
Integrated pest management	IPM	ប្រព័ន្ធសំរាប់គ្រប់ក្រុងសត្វចង្រៃដែលរួមបញ្ចូលនូវយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមីកសិកម្ម ដូចជាជួយជំរុញដល់សត្វល្អិតមានប្រយោជន៍ និងមីក្រូសរីរាង្គឱ្យកើតឡើង, អនាម័យល្អលើដំណាំ និងសុខភាពរុក្ខជាតិ, ពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវសត្វចង្រៃលើដំណាំដោយប្រើសារធាតុកំចាត់ជីវសាស្ត្រ និង ថ្នាំកសិកម្មស្រាល និងជ្រើសរើសប្រើថ្នាំគីមីកសិកម្ម ។
Maximum Residue Limit (MRL)	កំរិតកាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា	ចំនួនអតិបរមារបស់សារធាតុគីមីមាននៅក្នុងផ្លែឈើ និងបន្លែសំរាប់លក់សំរាប់ការប្រើប្រាស់របស់មនុស្សដែលអនុញ្ញាតដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច
Obsolete chemical	សារធាតុគីមីហួសសម័យ	សារធាតុគីមីដែលមានភាពសមរម្យសំរាប់ប្រើទៅទៀត ។ ឧទាហរណ៍: ការអនុវត្តប្រើសារធាតុគីមីអាចលុបចោល, សារធាតុគីមីមានអាយុចាស់ជាងការប្រើប្រាស់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន, ផ្ទុះដាក់គីមីខូចខាត និងសារធាតុគីមីខូច ។
Organic material	សារធាតុសរីរាង្គ	សារធាតុដែលមានដើមកំណើតពីរុក្ខជាតិ និងសត្វ និងដែលមិនមែនមកពីប្រភពស្និស័យធាតុឡើយ ។
Persistent chemicals	សារធាតុគីមីកប់ក្នុងដីយូរ	ថ្នាំកសិកម្មដែលមានសារធាតុក្លរូសរិវៈ, លោហៈធ្ងន់ និងសារធាតុគីមីដទៃទៀតដែលមានជាយូរនៅក្នុងដី, ទឹក និងបរិស្ថានទូទៅ (ឧ: ថ្នាំកំចាត់ស្មៅនៅបាតទឹក) ។
Pest	សមាសភាពចង្រៃ	សត្វ ឬ រុក្ខជាតិមិនត្រូវការដែលជះឥទ្ធិពលដល់ផលិតកម្ម, គុណភាព និងសុវត្ថិភាពផ្លែឈើ និងបន្លែ ។ ឧទាហរណ៍: សត្វល្អិត, ជំងឺ, ស្មៅចង្រៃ, សត្វកេរ, បក្សាបក្សី ។
Pesticide	ថ្នាំកសិកម្ម	ផលិតផលប្រើសំរាប់កំចាត់សមាសភាពចង្រៃ ។ ឧទាហរណ៍: ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត, ថ្នាំ សំលាប់ឱ្យរត, ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ, ឧស្ម័នគីមី ។ ថ្នាំកសិកម្មអាចផលិតពីប្រភពគីមី និងជីវសាស្ត្រ ។

Potable water	ទឹកផឹក	ទឹកដែលសមរម្យសំរាប់មនុស្សប្រើប្រាស់ដូចដែលបានអនុម័តដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក ឬ ដោយច្បាប់របស់ប្រទេសដែលសមមូល ។
Produce	កសិផល	ផ្លែឈើ និងបន្លែ (រួមទាំងតិណជាតិ)
Property	កម្មសិទ្ធិ	កន្លែងទាំងមូលរបស់ចំការ ឬ អាជីវកម្ម ។ វារួមមានផ្ទះទាំងអស់, អាគារ, កន្លែងផលិតកម្ម, ផ្លូវ, សត្វ និងរុក្ខជាតិ និងផ្លូវទឹកនៅក្នុងព្រំដែនកម្មសិទ្ធិ ។
Remedial action	វិធានការបង្ការ	វិធានការសំរាប់បំបាត់ ឬកាត់បន្ថយ ឬ ទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់កុំឱ្យកើតឡើងវិញ
Risk	ហានិភ័យ	ឱកាសនៃអ្វីមួយកើតឡើងដែលប៉ះទង្គិចលើគ្រោះថ្នាក់ (ឧ: សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ) ។ ជាធម្មតាគេវាស់វែងដោយភាពប្រហែស និង ផលវិបាក ។
Sanitise	ការធ្វើអនាម័យ	ការកាត់បន្ថយកំរិតមីក្រូសរីរាង្គតាមរយៈការប្រើសារធាតុគីមី, កំដៅ និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀត ។
Site	ទីកន្លែង	កន្លែងកំណត់ក្នុងកម្មសិទ្ធិ ។ ឧទាហរណ៍: ទីកន្លែងផលិតកម្ម
Soil additives	សារធាតុបន្ថែមដាក់ក្នុងដី	ផលិតផល ឬ សារធាតុដែលបន្ថែមដល់ដីដើម្បីកែលម្អដីជាតិ, រចនាសម្ព័ន្ធ ឬ ដើម្បីកាត់ស្មៅចង្រៃ ។ ឧទាហរណ៍មានដូចជា លាមកសត្វ, អាចម៍រណារ, ជីកំប៉ុស្ត, សារាយសមុទ្រ, ផលិតផលធ្វើពីត្រី ។
Target	គោលដៅ	វត្ថុ ឬទីកន្លែងដែលសកម្មភាពតំរូវឱ្យទៅរក ។ ឧទាហរណ៍: ការបាញ់ថ្នាំកសិកម្មទៅលើដំណាំ គោលដៅ ដើម្បីកាត់សមាសភាគចង្រៃ គោលដៅ ឬប្រើដីទៅលើវាលស្មៅ គោលដៅ សំរាប់ផ្តល់ជីជាតិដល់ដំណាំ ។
Traceability	ភាពអាចរកឃើញ	សមត្ថភាពដែលអាចតាមចលនាកសិផលតាមរយៈដំណាក់កាលផលិតកម្ម និងការចែកចាយលក់ ជាក់លាក់ ។
Withholding period	រយៈពេលរង់ចាំ	រយៈពេលអប្បបរមាដែលអនុញ្ញាតរវាងការប្រើថ្នាំកសិកម្ម និងការប្រមូលផលកសិផល ។
Workers	កម្មករ	មនុស្សទាំងអស់ដែលធ្វើការងារនៅតាមចំការ ឬ តាមអាជីវកម្ម រួមមានសមាជិកគ្រួសារ និងអ្នកម៉ៅការ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ២ : ឯកសារយោង និង ព័ត៌មានបន្ថែម

អង្គការក្នុងពិភពលោក

- អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ – WTO www.wto.org
- អង្គការសុខភាពពិភពលោកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ – WHO www.who.int
- អង្គការស្បៀង និងអាហារនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ www.fao.org
- ស្នងការស្បៀងអាហារ Codex (Codex) www.codexalimentarius.net

គោលការណ៍ណែនាំអំពីការអនុវត្តកសិកម្ម

- គោលការណ៍ណែនាំអំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៅចំការសំរាប់កសិផលស្រស់៖ នាយកដ្ឋានកសិកម្ម នេសាទ និងរុក្ខកម្ម, អូស្ត្រាលី, ឆ្នាំ ២០០៤ www.daff.gov.au/content/publications.cfm?Category=Food
- សុវត្ថិភាពចំណីអាហារចាប់ផ្តើមនៅចំការ៖ មគ្គុទ្ទេស៍សំរាប់អ្នកដាំ ។ ការអនុវត្តន៍ក្នុងការងារកសិកម្មសំរាប់ផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់៖ សកលវិទ្យាគីរណែល, អាមេរិក, ឆ្នាំ ២០០៤ www.gaps.cornell.edu
- សុវត្ថិភាពចំណីអាហារចាប់ផ្តើមនៅចំការ៖ការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯងរបស់អ្នកដាំចំពោះហានិភ័យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ។ សកលវិទ្យាគីរណែល, អាមេរិក, ឆ្នាំ ២០០៤ www.gaps.cornell.edu
- ការអនុវត្តន៍ក្នុងការងារកសិកម្ម ។ សកលវិទ្យាល័យកាលីហ្វ័រញ៉ា, ដាវីស, សហរដ្ឋអាមេរិក, ២០០៤ ucgaps.ucdavis.edu
- សេចក្តីសង្ខេបអំពីកម្មវិធីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ឬគោលការណ៍ណែនាំអំពីផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់នៅទូទាំងពិភពលោក www.foodsafetynetwork.ca/food/onfarm.htm
- គោលការណ៍ណែនាំអំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារលើចង្កាក់ផ្តិតផ្តង់មេឡុន, ឆ្នាំ ២០០៥ ។ សមាគមម៉ារីយ៉ាតឌីកស៊ីផល និងសមាគមរូបូមផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ www.pma.com or www.uffva.org
- កែលម្អសុវត្ថិភាពផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ ។ វិម ជនចិន, ឆ្នាំ ២០០៥ ។ វូតហ្វឺដ ផាប៊ូស៊ីង លីមីតធីត www.woodheadpublishing.com

កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល

- ប្រព័ន្ធភាពសុខភាពសំរាប់គំរោងផ្លែឈើ និងបន្លែអាស៊ាន www.aphnet.org
- ការកែលម្អសុវត្ថិភាព និងសុវត្ថិភាពផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់៖សៀវភៅវិធីសាស្ត្រអនុវត្តសំរាប់គ្រូបង្ហាត ។ FAO 2004 www.fao.org/es/ESN/food/foodandfood_fruits_en.stm
- ការកែលម្អសុវត្ថិភាព និងសុវត្ថិភាពផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់៖ សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលសំរាប់គ្រូបង្ហាត ។ សកលវិទ្យាល័យ មេរីឡែន, សហរដ្ឋអាមេរិក, ឆ្នាំ ២០០២ www.jifsan.umd.edu/gaps.html
- ប្រព័ន្ធភាពសុខភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ : សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលអំពីអនាម័យចំណីអាហារ និង ការវិភាគគ្រោះថ្នាក់ និងប្រព័ន្ធ HACCP ។ FAO 1998 www.fao.org/docrep/W8088E/W8088E00.htm

ឯកសារបោះពុម្ពរបស់ Codex / FAO :

- អនុសាសន៍អំពីក្រុមអនុវត្តអន្តរជាតិ: គោលការណ៍ទូទៅនៃអនាម័យចំណីអាហារ ។
Codex: www.codexalimentarius.net
- ពង្រាងក្រុមអនុវត្តអនាម័យសំរាប់ផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់ ។ Codex: www.codexalimentarius.net
- ក្រុមទូន្មានអន្តរជាតិស្តីអំពីការចែកចាយលក់ និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ។
FAO: www.fao.org/ag/agg/agpp/Pesticid/Default.htm

កម្មវិធីគុណភាព និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៅចំការ

កម្មវិធី

គេហទំព័រ

EUREPGAP

www.eurep.org

ChileGAP

www.chilegap.com

កម្មវិធីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៅចំការដោយការថែទាំឱ្យនៅស្រស់ (អូស្ត្រាលី)

www.freshcare.com.au

SQF 1000 and 2000

www.sqfi.com

CIES – វេទិកាអាជីវកម្មចំណីអាហារ

www.ciesnet.com

ប្រព័ន្ធ Q របស់ថៃ. ប្រព័ន្ធ SALM របស់ម៉ាឡេស៊ី

ប្រព័ន្ធ GAP-VF របស់សិង្ហបុរី. ប្រព័ន្ធ INDON GAP របស់ឥណ្ឌូនេស៊ី

គេហទំព័រគំរោង QASAFV

www.aphnet.org